nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 60 lir

TRST, nedelja, 9. marca 1969

Leto XXV. - Št. 57 (7251)

IX. kongres Zveze komunistov SFRJ

V Beogradu se bo v torek pričel 9. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. To bo tretji kongres partije v glavnem mestu Jugoslavije. V Beogradu je bil 1919. leta s prisotnim Titom ustanovni kongres Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov), zatem po vojni 1948. leta zgodovinski 5. kongres, na katerem so se komunisti Jugoslavije odločno in enotno zoperstavili Stalinovemu pritisku, in 1964. leta 8. kongres, ki je med drugim določil osnove gospodarske in družbene reforme in dal močan poudarek nadaljnjemu razvoju samoupravljanja.

Za 9. kongres ZKJ je značilno, da je to prvi kongres, katerega sklepi bodo neka sinteza enotno sprejetih sklepov in dokumentov republiških kongresov Zveze. V zgodovini partije je to prvič, da so kongresni dokumenti rezultat predhodnih obravnav aktualnih in družbeno političnih vprašanj v osnovnih organizacijah, ki so jih kasneje sprejeli najvišji republiški organi Zveze. Druga značilnost 9. kongresa je, da bo kongres s slovesno sejo obeležil začetek proslave 50-letnice ustanovitve KP Juoslavije.

Osnovni dokumenti, o katerih bo kongres razpravljal, so predlog resolucije «Socialistični razvoj Jugoslavije na osnovi samoupravljanja in naloge Zveze komunistov», predlog resolucije «Zveza komunistov Jugoslavije v borbi za enakopravne mednarodne odnose, za mir in socializem», zatem resolucija o nadaljnjem idejno političnem razvoju Zveze komunistov in sprejem novega statuta Zveze.

Glede na razprave na posameznih republiških kongresih in kasneje na sejah republiških centralnih komitejev o predloženih kongresnih dokumentih je pričakovati, da bo kongres ZK zavzel enotno stališče proti poskusom vrnitve nazaj, za odločno nadaljevanje na 8. kongresu začrtane gospodarske in družbene reforme, za poglabljanje razvoja samoupravljanja, za nadaljnjo demokratizacijo Zveze komunistov.

Od kongresa se, kot je razvidno od predloženih dokumentov, pričakuje temeljita obravnava koncepcije družbene in gospodarske reforme s poudarkom na integraciji družbe na samoupravnih osnovah in njene uveljavitve kot sistema, sposobnega za razvoj proizvajalnih sil na najmodernejših osnovah. Gospodarska in družbena reforma je kljub raznim odporom, ki so se pojavili in se pojavljajo iz raznih strani, postala sestavni del vsakodnevne politike in dala, poleg slabosti, ki so bile nujne, mnoge dobre rezultate. Zato ni dvoma, da bo kongres odločno obsodil in se zoperstavil vsem poskusom zanikanja rezultatov izvajanja sklepov 8. kongresa in odločno obsodil vse pojave nacionalizma. Značilno je, da je na zadnji seji ZK Slovenije izjavil predsednik CK Slovenije Franc Popit, da se nacionalistični pojavi širijo in postajajo vedno bolj napadalni, in to prav v trenutku, ko se širijo samoupravne osnove narodov in narodnosti, ko se ustvarjajo pogoji za demokratično samoupravno reševanje mednacionalnih problemov.

Zveza komunistov se mora na 9. kongresu tudi v idejno-politični akciji spoprijeti z nacionalizmom kot obrambnim sredstvom vseh sil, začenši od reakcije v inozemstvu in doma, prek klerikalizma do razbijalnih sil birokratskega etatizma, je izjavil pred dnevi tajnik tajništva CK Zveze komunistov Bosne in Hercegovine Nijaz Dizdarević in dodal, da je etatizem postal še bolj napadalen na liniji dezintegracije in separatizma, ločevanja interesov razreda in nacije, zoperstavljanja nacije Jugoslavije in podobno. Borba proti pojavom etatizma je po mnenju Dizdarevića danes tem bolj nujna, ker doslej ni bila vedno zadosti odločna niti pravočasna.

9. kongres bo verjetno napravil tudi globoko analizo doseženih rezultatov, določil vzroke težav, ki so se zoperstavljale uresničenju sklepov 8. kongresa, in določil smer nadaljnjega gibanja jugoslovanskega samoupravnega socialističnega sistema. 9. kongres Zveze komunistov Jugoslavije bo moral, po mnenju namestnika tajnika CK Zveze komunistov Hrvatske Dušana Dragosavca, biti nadaljnji korak naprej k uresničenju naslednje etape razvoja jugoslovanske revolucije. Kar se tiče nadaljnjega razvoja in demokratizacije ZKJ, bo po mišljenju Nijaza Dizdarevića 9. kongres reforma Zveze komunistov Jugoslavije.

Kongres ZKJ bo zasedal v veliki dvorani Doma sindikatov. Po predlogu bo delal na plenarnih sejah in 7. komisijah. Delo kongresa bo spremljalo 500 domačih novinarjev in reporterjev. V čast 50. obletnici Zveze komunistov Jugoslavije bo 11. marca za udeležence slovesne seje 9. kongresa slovesen sprejem za okrog 2500 povabljenih.

BOŽO BOŽIČ

Ob vesoljskem poizkusu z «Apollo 9». Skica kaže model vesoljskega vozila LEM, ki je namenjen, da kdaj pozneje pristane na Luni. LEM je sestavljen iz dveh delov. Samo zgornji del se bo vrnil na Zemljo

Ob kitajsko-sovjetskem spopadu

Čeprav se v zadnjih letih pogostoma pojavljajo poročila o mejnih incidentih med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, je incident, ki se je dogodil v preteklih dneh mnogo bolj odjeknil v svetovni javnosti kakor vsi dosedanji. Sam predstavnik sovjetskega zunanjega ministrstva je na tiskovni konferenci izjavil, da dosedanji incidenti niso bili tako hudi in niso povzročili človeških žrtev ter so se običajno končali brez hudih posledic. To pot pa je šlo za pravo bitko med sovjetskimi in kitajskimi vojaki; saj je bilo okoli 60 mrtvih in mnogo ranjenih na obeh straneh. Nedvomno se bodo incidenti še ponavljali. To pa morda ne zaradi tega, ker nekaj ni v redu z mejami med Sovjetsko zvezo in Kitajsko, pač pa zaradi slabih odnosov med obema državama, ki se v zadnjem času še slabšajo. Sicer je znano, da so meje pogosto zelo občutljiva zadeva in se stanje v zvezi z njimi bolj ali manj zaostruje sorazmerno z napetimi ali normalnimi odnosi med državama ali na dotičnih področjih.

Na vsak način se v sedanjih sovjetsko-kitajskih spopadih ne morejo podcenjevati kitajske ozemeljske zahteve po sovjetskem Daljnem vzhodu ne glede na to, da so te zahteve danes nerealne in nevzdržne. Kitajci sicer niso nikoli uradno postavili svojih zahtev, vendar pa so znane Maocetungove izjave iz leta 1964. Tedaj je Maocetung japonskim socialistom, ki so ga obiskali, izjavil: «Pred sto leti je področje vzhodno od Bajkala postalo ozemlje Rusije, pozneje pa so Vladivostok, Habarovsk, Kamčatka in druga področja postala ozemlje Sovjetske zveze. Mi nismo še predložili računa za ta ozemlja.»

Dalje je Maocetung dejal: «Sovjetska zveza je zasedla preveč ozemelj; Sovjetska zveza je na podlagi sporazuma v Jalti z izgovorom, da mora varovati neodvisnost Mongolije, postavila to deželo dejansko pod oblast. Ko sta bila leta 1954 Hruščov in Bulganin v Pekingu, smo mi sprožili to vprašanje, toda nista se hotela z nami o tem pogovarjati. Priključili so tudi del Romunije. Ko so se polastili dela Vzhodne Nemčije, so izgnali prebivalstvo v zahodni del. Ko so se polastili dela Poljske, so ga priključili Sovjetski zvezi, a kot nadomestilo so dali Poljski del Zahodne Nemčije. Podobno se je zgodilo tudi s Finsko; vzeli so vse, kar se je dalo vzeti...»

Sovjetska zveza pa je septembra 1964. objavila v «Pravdi» odgovor, ki je ostro zavrnil vse kitajske ozemeljske zahteve. Med drugim je pisala: «Kako daleč so šli kitajski voditelji v hladni vojni proti Sovjetski zvezi, se jasno vidi iz Maocetungove izjave o ozemeljskih vprašanjih. Pred nami je odprt ekspanzionistični program z zahtevami, ki gredo daleč. S kakšno pravico postavljajo kitajski voditelji zahteve po ozemljih, ki niso pripadali Kitajski? Sklicujejo se na to, ker je pred več sto leti prišla na to področje kitajska vojska, in ker so kitajski fevdalci pobirali davke tamkajšnjemu prebivalstvu...»

«S tako zgodovinsko argumentacijo je mogoče dokazati vse, kar se želi. Mogoče je na primer dokazati, da je Anglija francosko ozemlje, ker je ta bila nekoč pod vladavino francoskih nadvojvod. Mogoče je dokazati tudi nasprotno — da je Francija angleško ozemlje, ker je ta bila v stoletni vojni popolnoma pod angleško zasedbo. S takimi argumenti je mogoče tudi dokazati, da je kitajska meja ob velikem kitajskem zidu, ki je oddaljen sto kilometrov od Pekinga. Da je nekoč dejansko bila tam kitajska meja, priča prav ta veliki kitajski zid.»

Kitajci sicer niso odgovorili na ta članek, toda proti koncu leta 1964 so objavili knjigo «Kratka zgodovina Kitajske», kjer državna meja, «ki ni dokončno določena», vključuje vsa sovjetska ozemlja, ki jih je omenil Maocetung v pogovoru z Japonci; skupno milijon kvadratnih kilometrov.

Od tedaj so se vrstili mejni incidenti, katerih je po sovjetskih podatkih bilo okoli pet tisoč. V začetku leta 1967 je član kitajske vlade Tuan Le Fu izjavil: «Mi Kitajci smo prevzeti z borbenim duhom do zadnje kaplje krvi; odločili smo se, da z lastnimi silami znova pridobimo naša izgubljena ozemlja.»

Od tedaj so se nadaljevali incidenti ob meji, toda nobeden od teh ni tako široko jeknil kakor sedanji.

Sicer pa so med Sovjetsko zvezo in Kitajsko bili tudi v preteklosti ozemeljski spori. V drugi svetovni vojni in neposredno po njej je nastal spor okoli pristanišča Dajren in čungčunske železnice, ki sta bili pod sovjetsko upravo, ki pa sta bili po ustanovitvi LR Kitajske sporazumno vrnjeni Kitajski.

Kakor že v začetku rečeno, bi bilo zgrešeno tolmačiti obmejne incidente samo z ozemeljskimi zahtevami ene in druge strani. Tu gre predvsem za širši spopad teh dveh velikih držav ne samo zaradi vodilne vloge na raznih zemljepisnih področjih sveta, temveč tudi zaradi neposrednega vpliva na mednarodna dogajanja. Zaradi številnih okoliščin, je Kitajska ostala brez vsje vloge na mednarodnem političnem pozorišču, vendar pa se ni nikoli odrekla vlogi velike svetovne sile, ki zahteva svoje mesto na tem pozorišču. Vsekakor pa ni moč odobravati načina, ki ga uporablja, tako da se zateka k šovinizmu, psevdorevolucionarnosti in napadalnosti. Na vsak način je vse to povezano tudi z notranjimi razmerami na Kitajskem, zaradi česar se mednarodni odnosi se bolj zaostrujejo.

Zaostrovanje mejnih incidentov v sedanjem trenutku je zelo verjetno posledica notranjega vrenja na Kitajskem. Kakor kaže, ni tako imenovana kulturna revolucija rešila številnih bistvenih vprašanj notranjega razvoja na Kitajskem. Vprašanje je, kakšni so razlogi, da so se Kitajci sedaj odločili za ostrejše incidente na meji. Sicer pa ni izključeno, da je treba pri tem upoštevati tudi mednarodne odnose. Kakor je znano, se pripravljajo sovjetsko - ameriški razgovori, maja pa bo v Moskvi posvetovanje komunističnih strank, in poleg tega je prav sedaj zelo napeto okoli Berlina.

Dejansko Kitajska pri vsem tem ni navzoča, vendar pa se lahko reče, da je na en ali drug način navzoča.

PRIŠLO JE DO RESNIH INCIDENTOV S POLICIJO

Demonstracije v Genovi in Turinu v podporo grškim antifašistom

Policija je v Turinu razgnala shod, na katerem je govorila igralka Melina Mercouri - V Genovi so delavci napadli sedež MSI v zvezi z včerajšnjim bombnim atentatom na igralko - Tiskovna konferenca Papandreuja

TURIN, 8. — Do resnih demonstracij je prišlo danes v Turinu in v Genovi in je pri obeh bila v ospredju znana grška igralka in antifašistka Melina Mercouri. V Genovi je prišlo do ostre demonstracije, ki so se je udeležili predvsem pristaniški delavci, ker so neznanci včeraj postavili v dvorano, v kateri bi morala govoriti Melina Mercouri,, peklenski stroj, v Turinu pa iz povsem nejasnih razlogov je policija nasilno razbila zborovanje, na katerem je govorila Melina Mercouri.

Oba dogodka sta torej med seboj povezana in je res nerazumljivo tako divjaško postopanje policije, do katerega je prišlo v Turinu na zborovanju brez prave utemeljitve. Grška igralka je v Turin prispela že dopoldne in jo je med drugimi osebnostmi sprejel tudi minister za delo in socialno skrbstvo Brodolini, ki ji je izrazil odkritosrčne in prisrčne čestitke ter občudovanje vseh socialistov ne samo za to, kar da za stvar svobode temveč tudi za njen prispevek umetnosti in kulturi in končno izrazil zadovoljstvo, da je ušla bombnemu atentatu, katerega se poslužujejo oni, ki nimajo drugih argumentov kot so bombe. Melina je očitno ganjena odgovorila, da je nesprejemljivo, da še vedno trpijo ljudje za svojo svobodo v času, ko gredo astronavti na Luno.

Popoldne so priredile na osrednjem trgu zborovanje protifašistične organizacije in se je manifestacija pričela v popolnem redu. Prisotnih je bilo preko deset tisoč oseb: bivših partizanov, sindikalistov, delavcev in študentov. Do incidentov — do določene mere razumljivih — je prišlo, ko se je rep povorke usmeril proti Ul. Alfieri, kjer je ameriški kozulat in kjer je policija večkrat «jurišala» na demonstrante, po večini univerzitetne študente. Promet je bil popolnoma ustavljen, trgovci so zaprli trgovine in razbitih je bilo več avtomobilov. Končno je policija demonstrante razpršila.

Med tem časom pa se je na trgu pričelo zborovanje v popolnem redu in miru. Melina Mercouri je stopila na govorniški oder ob 17. uri, kjer jo je pozdravil predsednik odporniškega krožka prof. Quazza, neka bivša deportiranka, pa ji je podarila rože. Grška igralka je nato dejala, da je v Grčiji odporniško gibanje še vedno živo in se z vsakim dnem krepi. Mi ne bi želeli, da bi tekla kri, toda če bo potrebno, da si pridobimo svobodo, bo kri tekla.

Kmalu za tem pa so se pričeli incidenti in je policija nenadoma blokirala vse ulice, ki vodijo na trg in po tradicionalnem signalu s trobentami pričela jurišati na množico. Igralka se je zatekla v atrij palače Madama, trg pa se je pretvoril v bojišče med demonstranti in policijo. Povsod so se videle eksplozije solzilnih bomb, trg je dobesedno prekrit s kamenjem in raznimi predmeti.

V Genovi pa sta sindikalni organizaciji CGIL in CISL proglasili polurno protestno stavko v zvezi z bombo, ki so jo včeraj povsem slučajno našli pod govorniškim odrom, kjer bi morala govoriti igralka, ki je nato govorila, kot da se ne bi ničesar pripetilo.

Pristaniški delavci so pričeli stavkati že zjutraj in njim so se pridružili nekateri pripadniki «študentskega gibanja». Po mestnih ulicah so šli do prefekture, kjer je prefekt sprejel delegacijo sindikalistov, ki jim je zagotovil, da bo storjeno vse, da odkrijejo krivce poskusa bombnega atentata. Neki sindikalist je nato rezultate razgovora po ročnem mikrofonu sporočil množici, na kar je k njemu pristopil neki pristaniški delavec, mu odvzel mikrofon in dejal: Na fašiste bomo že mi mislili. In s tem se je pričelo, saj se je velika množica delavcev in študentov vsula proti bližnji ulici, kjer je sedež MSI, katerega je policija že prej močno zastražila.

Incidenti so trajali ves dan in se je položaj relativno pomiril šele proti večeru. Po uradnih poročilih je bilo med pretepom med policijo in demonstranti ranjenih dvajset oseb.

V Rimu se je senator Parri sestal v palači Madama z Andreasom Papandreujem. Parri predseduje medstrankarskemu odboru za svobodo in demokracijo Grčije. V razgovoru je Parri zagotovil vso politično, materialno in moralno podporo grškemu odporniškemu gibanju.

Papandreu se je danes na sedežu rimskega tiskovnega krožka na tiskovni konferenci najprej zahvalil PSI za pomoč, ki jo nudi v borbi za obnovitev demokratičnega ustroja v Grčiji, zahvalil pa se je tudi drugim demokratičnim italijanskim strankam.

Nato je primerjal intervencijo v ČSSR z državnim udarom v Grčiji in dejal, da je šlo v obeh primerih za policijske akcije, ki naj ščitijo interese dveh velesil. Grška diktatura nima nobenih korenin v ljudstvu in jo je vsilila klika častnikov, ki so neposredno sodelovali z ameriško obveščevalno službo. Govoril je o odporniškem gibanju in dejal, da so dolžina in žrtve borbe odvisne od pomoči, ki jo dajejo zahodne velesile polkovnikom ter da ni dovolj, da sprejmejo demokratične države načelna stališča, temveč morajo sprejeti tudi konkretne ukrepe. Zahteval je gospodarsko blokado sedanjega režima in izključitev Grčije iz mednarodnih organizmov. Na vprašanje, če so pripravljeni preiti tudi v oborožen odpor je Papandreu pritrdilno odgovoril, zanikal pa je, da bi šlo za državljansko vojno, saj grško ljudstvo ni razdeljeno in gre samo za tristo častnikov, ki so dobesedno izpolnili načrt «Prometej» Pentagona.

Poziv Panagulisa

ATENE, 8. — Tajna grška odporniška organizacija «demokratična fronta» je posredovala tiskovnim agencijam poziv Aleksandra Panagulisa, ki ga je posebno sodišče obsodilo na smrt in ki je sedaj zaprt v zaporih Bojati v bližini Aten. Panagulis prosi svobodni svet, da izvrši pritisk na vojaško vlado, da mu snamejo lisice, ki jih nosi že mesece», poleg tega zahteva, da bi lahko šel vsaj kako uro na sprehod, da bi «videl sonce» in zapustil celico, ki je polna vode. Svoj poziv Panagulis zaključuje: «bolje ustrelitev, kot sedanji postopek».

Ameriški vesoljec Russell Schweickart, ki mu je v sredo bilo slabo in je bruhal. Vendar pa si je kmalu opomogel, tako da je lahko opravil predvideni «vesoljski sprehod» zunaj kabine «Apollo», ki je trajal 37 minut

Melina Mercouri

KP SZ ne bo na kongresu ZKJ

Kongresa se ne bodo udeležile članice varšavskega pakta z izjemo Romunije

BEOGRAD, 8. — Iz neuradnih virov se je izvedelo, da države varšavskega pakta, z izjemo Romunije, ne bodo prisotne na kongresu Zveze jugoslovanskih komunistov, ki se prične v torek in bo trajal do 15. marca. Do takega sklepa naj bi prišlo po predhodnih razgovorih med sovjetskim veleposlanikom Benediktovim in tajnikom CK Teodorovičem, od katerega je Benediktov zahteval garancije, da se na kongresu ne bo obsojala sovjetska politika v zvezi s ČSSR in na kar mu je jugoslovanski partijski predstavnik odločno odgovoril, da ima v Jugoslaviji vsak komunist po statutu partije pravico povedati svoje mnenje.

Včeraj pa je menda v Moskvi Konstantin Katušev tajnik CK KP SZ obvestil jugoslovanskega veleposlanika Vidica, da so sklenili, da se ne bodo udeležili kongresa in to menda v interesu odnosov med obema partijama, da se preprečijo nepotrebne polemike. Bolgari naj bi umaknili svoj sklep, da bodo prišli na kongres, o katerem se je prej govorilo, češ da je šlo za pomoto. Poljaki niso povabili jugoslovanskih komunistov na svoj kongres, ki je bil lani novembra. Madžari pa so menda izrazili isto zaskrbljenost kot Rusi.

V bistvu gre za korak nazaj v odnosih med partijami, ki so se normalizirali 1956. leta in je bila sovjetska delegacija prisotna na sedmem kongresu, ki je bil v Ljubljani 1959. leta ter na osmem, ki je bil 1964. leta v Beogradu.

Po napornem dnevu počitek na «Apollu 9»

HOUSTON, 8. — Kozmonavti na «Apollu 9» so si danes privoščili nekoliko počitka po včerajšnjem težavnem dnevu. Z včerajšnjimi rezultati so zelo zadovoljni tudi ljudje v Houstonu. Začelo se je že tudi govoriti, da bi morda polet «Apolla 10» kar izpustili in šli naravnost na polet «Apolla 11», ki je določen za pravi pristanek na Luni. Let «Apolla 10» naj bi LEM pripeljal v bližino 15 km od Lune. O tem se bo odločilo v prihodnjih treh tednih. Mnenja so deljena. Nekateri menijo: manj poletov, manj tveganja. Drugi pa so prepričani, da podatki vsakega poleta zmanjšajo tveganje nadaljnjih poletov.

Polet «Apolla 9» bo trajal še nekaj dni — do četrtka.

NEVARNO ZAOSTROVANJE NA SREDNJEM VZHODU

Topniški dvoboj ob Sueškem prekopu Izraelci obstreljevali rafinerijo v Suezu

Letalska bitka ob prekopu - Dajanove izjave - Favzi v Londonu

KAIRO, 8. — Zvečer so v Kairu objavili sporočilo vojske, ki pravi, da se je ob Sueškem prekopu vnel topniški dvoboj med izraelskimi in egiptovskimi silami. Izraelci so začeli obstreljevati področje Izmailije. Dvoboj se je razširil od El Kantare do Sueza: Sodelovalo je težko in lahko topništvo. Zadevno sporočilo pravi, da so ob 17.30 po srednjeevropskem času opazovalci OZN pozvali izraelske sile, naj ustavijo ogenj, toda Izraelci so to odklonili in streljanje se je nadaljevalo. Ob 19.10 je izraelsko topništvo obstreljevalo rafinerijo v Suezu. Egiptovske sile so odgovorile in ob 19.45 se je topniški dvoboj še nadaljeval. Trije egiptovski vojaki so bili ranjeni. Egiptovsko poročilo pravi, da so imeli Izraelci velike izgube.

Predstavnik izraelske vojske pa je trdil, da so začeli streljati Egipčani in da se je topniški dvoboj vnel na fronti, dolgi 100 kilometrov; začel se je ob 16.30 po srednjeevropskem času. Dalje je trdil, da so Izraelci na poziv opazovalcev OZN ustavili ogenj ob 18.45 in da so Egipčani še dalje streljali na raznih sektorjih.

Egiptovska vojska je poleg tega javila, da je med zračno bitko z izraelskimi letali nad Sueškim prekopom bilo sestreljeno eno egiptovsko letalo. Izraelska letala so namreč napadla skupino štirih egiptovskih letal, ki so letela ob zahodnem bregu Sueškega prekopa. Pri spopadu sta bili sestreljeni eno izraelsko in eno egiptovsko letalo. Egiptovski pilot se je rešil s padalom. Izraelski vojaški predstavnik pa je trdil, da je bilo egiptovsko letalo sestreljeno nad Sinajskim polotokom vzhodno od Sueškega prekopa.

Egiptovska vlada pripisuje veliko važnost informacijam, ki so bile objavljene včeraj o možnosti, da ZDA dobavijo Izraelu 150 tankov. «Al Ahram» piše, da je egiptovska vlada začela s tem v zvezi posvetovanja z nekaterimi arabskimi državami in je dala navodila svojim poslaništvom v tujini, naj spremljata primer, da ugotovijo, ali so informacije točne.

Isti list poudarja napore Izraela, da bi okrepil svoje oklepne sile, in omenja nedavne razgovore pomočnika izraelskega obrambnega ministra v Londonu. Nato dodaja, da vse to osvetljuje vlogo, ki jo ZDA nadaljujejo na Srednjem vzhodu skupno z drugimi zahodnimi državami, ki podpirajo napadalno politiko Izraela. List pravi na koncu, da dejavnost ZDA grozi, da uniči vse upe za politično rešitev spora.

Izraelski minister za obrambo Dajan je izjavil izraelskemu radiu med drugim: «Nismo šibki ob Sueškem prekopu in tudi ne drugje. Če bodo Egipčani še dalje streljali čez prekop, bodo dobili odločen odgovor, ki ga zaslužijo. Vojna je vojna, in mi smo dovolj močni v Suezu, da damo pravi odgovor Egipčanom. Končni rezultat ne bi bil ugoden Egipčanom. Ko bodo napravili obračun, bodo videli, da ni bilo vredno začeti sovražnosti ob prekopu.» Dodal je: «Ne verjamem, da je predsednik Naser ob svojem nedavnem obisku ob Sueškem prekopu ukazal širokopotezen egiptovski napad. Vendar pa je nepreneheno streljanje dovolj nevarno.»

Glede zasedenega ozemlja je minister dejal: «Jaz nasprotujem sedaj priključitvi, zlasti popolni priključitvi. Nikoli ne smemo ustvarjati dejstva, in to pomeni gospodarsko integracijo in naselitev kolonov na področja pod našim nadzorstvom. Glede tega je moje stališče bliže stališču Begina, kakor pa stališču članov levice laburističnega gibanja.»

V London je prišel danes bivši egiptovski zunanji minister Favzi, ki je gost britanske vlade. Temu obisku pripisujejo veliko važnost. V ponedeljek se bo Favzi pogovarjal s predstavniki britanske vlade in opozicije in bo skušal obrazložiti politično stališče Egipta pred začetkom razgovorov štirih. Favzi je namreč prišel v London iz Pariza, kjer se je pogovarjal z de Gaullom in z voditeljem ameriške delegacije na vietnamski konferenci Cabotom Lodgeom. V sredo bo odpotoval v Madrid.

Egiptovski vojaški predstavnik je zvečer izjavil, da se je po 45-minutni prekinitvi topniški dvoboj znova vnel ob 20.15 po srednjeevropskem času. Dvoboj se je znova vnel v dolžini 112 kilometrov med Suezom in El Kantaro. Izraelci so obstreljevali petrolejsko rafinerijo v Suezu, in egiptovsko topništvo je na streljanje odgovorilo.

Egiptovski notranji minister je sporočil, da bodo od jutri dalje na vsem egiptovskem ozemlju uvedli zatemnitev.

Izraelski predstavnik pa je trdil, da so Egipčani prekršili dogovor o ustavitvi ognja in da so ob 18.45 znova začeli streljati, ter da so Izraelci odgovorili ob 19.25. Ob 20 uri se je močan topniški dvoboj še nadaljeval. Na področju Port Tevfik in ob Suezu je streljanje trajalo še ob 21. uri, na drugih sektorjih prekopa pa je bilo mirno.

Izraelci trdijo, da so nekateri izstrelki zadeli rafinerijo v Suezu in da je nastal požar.

Pozneje je egiptovska vojska objavila poročilo, ki pravi, da je topniški dvoboj ob prekopu prenehal ob 21.30. Na egiptovski strani je bil en mrtev in 15 ranjenih. Poškodovana so bila poslopja v El Kantari, Ismailiji in Suezu. Po egiptovskih poročilih so imeli Izraelci naslednje izgube: uničenih je bilo pet oporišč za istreljevanje izstrelkov zemlja-zemlja, 12 tankov, 7 goseničastih vozil, 6 manjših topov, 6 opazovališč dva odreda težkih minometov, dve topniški bateriji, dve poveljniški topniški postojanki in dve upravni postojanki. Dalje pravi poročilo, da so imeli Izraelci 39 mrtvih in ranjenih.

Izraelski predstavnik pa je izjavil, da je streljanje prenehalo ob 21.40 in da je bilo ranjenih sedem Izraelcev. Dalje je izjavil, da je v petrolejskih rafinerijah v Suezu nastal požar.

Iz Amana pa so zvečer javili, da so Izraelci začeli ob 20.35 po krajevnem času streljati s topovi na jordanske položaje na področju El Kataf. Jordansko topništvo je na streljanje odgovorilo.

Kakor poročajo iz New Yorka, je izraelska vlada poslala nocoj varnostnemu svetu OZN protest proti «novim egiptovskim napadom» na področju Sueškega prekopa. V pismu je rečeno, da so Egipčani začeli streljati čez prekop in da se niso ozirali na prizadevanje opazovalcev OZN, da bi sporazumno ustavili ogenj.

Volkspartei o paketu

BOCEN, 8. — Danes se je sestal izvršni odbor Volkspartei, ki je obravnaval «operativni koledar» in torej skupek ukrepov, ki naj se sprejmejo z italijanske in avstrijske strani, za sprejem paketa in s tem tudi za končanje spora med Italijo in Avstrijo glede Južne Tirolske. Odbor je sklenil sklicati reden kongres stranke 26. aprila in če bi do takrat stvari dozorele, bo naslednjega dne izreden kongres, na katerem bodo sklepali o sprejemu paketa ter operativnega programa.

Gui in Zaccagnini o pok. dr. Besednjaku

Kakor smo že poročali, je na seji poslanske zbornice 21. februarja poslanec Albin Škerk počastil spomin pokojnega dr. Engelberta Besednjaka. Pridružila sta se mu tudi minister za obrambo Gui in predsednik zbornice Zaccagnini. Govor poslanca Škerka smo že objavili, danes pa objavljamo izjave ministra Guia in govor Zaccagninija.

Minister Gui je izjavil: «V imenu vlade se pridružujem počastitvi spomina Engelberta Besednjaka, poslanca 27. zakonodajne dobe, ki je predstavljal slovensko in hrvaško katoliško prebivalstvo, ki je kot manjšina prišlo v sestav italijanske države.

Vlada izreka priznanje njegovi dolgi in zvesti dejavnosti v obrambo svobočin manjšin, ki so se borile proti fašističnemu zatiranju.»

Poslanec Zaccagnini pa je izjavil: «Spoštovani kolegi, predsedstvo se pridružuje počastitvi spomina poslanca Engelberta Besednjaka, ki je umrl 21. decembra 1968 v Trstu in ki je bil v tej dvorani kot poslanec 27. zakonodajne dobe ter kot predstavnik slovenske narodne manjšine.

Izšel je iz ljudstva, s svojimi velikimi žrtvami in z žrtvami svoje revne družine je lahko študiral in dokončal visokošolski študij. Že kot študent se je kot član krščansko-socialnega gibanja, ki je delovalo na Goriškem, in zatem kot voditelj slovenskih katoliških množic izkazal vztrajen borec in branitelj osnovnih in posebnih pravic, ki jih je fašizem teptal.

Kmalu se je uveljavil na svojem kraju, bil je branitelj manjšine in je bil izvoljen v poslansko zbornico leta 1924. Njegovi govori v tej dvorani so bili pogumno polemični s tedanjim predsednikom vlade in s prosvetnim ministrom ter so lahko še vedno zgled civilnega in političnega poguma v težavnih in nevarnih časih.

Preganjali so ga prav zaradi tega poguma in zaradi njegove protifašistične polemike, ki je težila po obnovitvi demokratičnih svobočin in po večji socialni pravičnosti. Moral se je izseliti v tujino in nadaljeval je svojo dejavnost v raznih deželah ter je zatem podpiral narodnoosvobodilno borbo med drugo svetovno vojno.

Ko se je vrnil v Trst, je nadaljeval politično dejavnost in je proučeval vprašanja narodnih manjšin.

Kdor ga je poznal, ali kdor je spremljal njegovo življenje, se ga spominja kot pogumnega in čvrstega moža, ki ni nikoli klonil in se je vedno boril za svoja načela.

Predsedstvo izraža družini pokojnika v imenu zbornice najiskrenejše izraze sožalja.»

MSI in fašistični znaki v Bocnu

RIM, 8. — Rimska skupina MSI je danes delila po mestnih ulicah letake proti resoluciji, ki jo je včeraj odobril občinski svet Bocna, da je treba odstraniti vse fašistične simbole, ki jih je v Bocnu še vedno polno. V letaku je rečeno, da gre za «maščevanje renegatov» in da se z odstranjevanjem kamenja, ne more zbrisati «zgodovina domovine».

Resolucijo so bili predložili komunistični svetovalci in so jo po spremembah sprejeli svetovalci KD, PSI, PSIUP, PRI, SVP in SFP. V Bocnu je še zelo mnogo ostankov fašistične arhitekture in med drugim spomenik zmagi, kipi s fašističnimi snopi na mostu Druso, napisi na sodišču in na palači, kjer so finančni uradi.

Še vedno ostri boji v vsem Južnem Vietnamu

Laird se je sestal s predstavniki sajgonske vlade

SAJGON, 8. — Osvobodilne sile so preteklo noč izvedle kakih petdeset napadov na vojaška oporišča v vsem Južnem Vietnamu. Dve od napadenih postojank sta v neposredni bližini Sajgona.

Do silovitih bojev, ki so trajali pet ur, je prišlo ko so enote FNO napadle letališče pri Phu Cuongu, 80 km od prestolnice. S pomočjo težkega topništva in oboroženih helikopterjev so Američani napad odbili. Na obeh straneh so zabeležili visoke izgube. Američani so imeli enajst vojakov mrtvih in trideset ranjenih.

Topništvo ameriške vojske in mornarice je danes prvič po 19. februarja zopet obstreljevalo demilitarizirano področje, kjer je izvidniško letalo opazilo položaj osvobodilnih enot.

Hude izgube so imeli Američani med silovitimi spopadi, do katerih je prišlo med ponedeljkom in torkom na področju osrednjih planot in o katerih je ameriško poveljstvo šele danes poročalo. Ameriške enote so se spopadle s kakimi 600 severnovietnamskimi vojaki, ki so pustili na terenu štiri mrliče. 21 ameriških vojakov je bilo ubitih, 89 pa ranjenih. Takoj po spopadih je letalstvo bombardiralo celotno področje, na katerega je izstrelilo preko 550 ton bomb.

Ameriški obrambni sekretar Melvin Laird nadaljuje medtem posvetovanja o vojaškem položaju v Južnem Vietnamu. Danes se je v Sajgonu sestal s predsednikom Van Thieujem in šefom vlade Tran Van Huongom. Prisotni so bili tudi podpredsednik Cao Ky in številni drugi sajgonski ministri. Tudi današnji sestanek je bil za zaprtimi vrati.

IZREDNO OSTER UVODNIK «PRAVDE»

V Kitajski se ustvarja vojaško-birokratski režim

Mao Ce Tunga in njegovo kliko obsoja, da razbija enotnost svetovnega komunističnega gibanja - Drugi dan demonstracij pred kitajskim veleposlaništvom v Moskvi - Na Kitajskem 260 milijonov demonstrantov

MOSKVA 8. — Danes so se že drugi dan nadaljevale množične manifestacije pred kitajskim veleposlaništvom, pred katerim se je zbralo po uradnih poročilih okrog 100.000 ljudi. Zanimiv pa je izredno oster uvodnik «Pravde», ki načelno postavlja odnose s Kitajsko in v celoti zanika pravilnost sedanje kitajske politične usmeritve.

«Pravda» povezuje napad s sklicanjem svetovne komunistične konference v Moskvi in pravi, da gre za eno izmed akcij, da bi se preprečilo to konferenco ter širilo nezaupanje do SZ ter njene partije.

Provokacija na otoku Damansk je poleg tega nov člen v verigi maoistične politike, ki naj pretvori Kitajsko ljudsko republiko v sovražno silo socialističnim državam.

V uvodniku se nadalje v zelo ostri obliki govori o ubijanju ranjenih ruskih vojakov z bajoneti in se primerja ta postopek z divjaštvom nacionalističnih armad med leti 1920-30.

«Pravda» pripisuje celotno ravnanje z napisi: «Dol z izdajalci», militarizma s sedanjim režimom. Ljudske organizme so razpustili in so jih zamenjali «revolucionarni komiteji», ki jih vodijo vojaški tirani. Tak režim se je razširil iz vodilne skupine tudi v industrijo, kulturo in ideologijo. K temu se še pridružuje vojaška histerija s pretvezo nevarnosti napada s strani SZ in z vsem tem se ustvarja pod imenom kitajske partije nova politična organizacija, ki je instrument birokratskega ter vojaškega režima.

«Pravda» kritizira tudi kitajsko zunanjo politiko, češ da se krepi ciničen flirt z ameriškimi imperialisti in Zvezno nemško republiko.

O napadu samem poroča, da so bili kitajski vojaki povsem vinjeni, in da so se sovjetski dobro branili, ker je poročnik Vitali Bubedin izvedel briljantno obkrožitev z oklepnimi enotami. Na splošno objavlja sovjetski tisk številne podrobnosti in navaja, da so s kitajske strani uporabili topništvo in minometalce, s sovjetske pa tanke.

Kitajsko veleposlaništvo so zastražili z izredno močnimi policijskimi in vojaškimi oddelki, katerim poveljujeta dva generala. Na hrib Lenina so romale dolge kolone avtobusov polne študentov, delavcev in meščanov, mnogi pa so prišli povsem spontano, ko so čuli radijske ter televizijske vesti, zlasti pa po današnjem ostrem uvodniku «Pravde».

V Moskvi je mraz in sneži. Demonstranti so nosili visoke transparente z napisi: «dol z izdajalci», «Pekinške provokatorje na vislice» in «Mao Ce Tung in njegova klika je izdala svetovno komunistično gibanje». Agencija TASS je poročala, da je veleposlaništvo pod nadzorstvom milice, ki pa ji ni bilo treba intervenirati, ker so demonstranti disciplinirani. Nihče ni poskušal vdreti na dvorišče veleposlaništva, katerega okna so vsa zaprta in se samo od časa do časa vidi kak obraz na oknu zadnjega nadstropja.

Pred vhod v veleposlaništvo so demonstranti obesili lutko oblečeno v plavo obleko, na kateri je napis «Mao Ce Tung». Manifestacija je trajala dobre tri ure.

Po vesteh iz Pekinga, ki jih je objavila agencija «Nova Kitajska» je od 3. do 7. marca sodelovalo na manifestacijah 260 milijonov ljudi in da so manifestacije v resnici dobile velikanski obseg in da predstavljajo odločno obsodbo oborožene provokacije sovjetskih revizionističnih voditeljev.

Pekinški radio pa pravi, da so prepričani, da bo sovjetsko ljudstvo s svojimi velikimi leninističnimi revolucionarnimi tradicijami pričelo drugo revolucijo in da bo ponovno blestela rdeča zvezda nad Kremljem. Kolikor vode bo preteklo po reki Usuri, nikakor ne bo mogla sprati našega sovraštva do sovjetskih revizionističnih izdajalcev, ki so povzročili obmejni spopad, da bi se prikupili Amerikancem in da bi z njimi sodelovali v proti Kitajskih naporih. «Mi moramo osebno pokopati dirkalne pse sovjetskega revizionizma in ameriškega imperializma».

Po predsedniških volitvah v zahodnem Berlinu

Polemika med Heinemannon in predstavniki CDU-CSU

BONN, 8. — Izvolitev socialdemokrata Heinemanna za predsednika Zvezne republike Nemčije je očitno hudo prizadejala zahodnonemške krščanske demokrate, kakor so pokazale že prve reakcije v «vzhodnopruski» dvorani takoj po razglasu izida glasovanja. To nezadovoljstvo prihaja danes do izraza z okrito polemiko predstavnikov CDU/CSU v zvezi z intervjujem, ki ga je imel novoizvoljeni predsednik z listom «Stuttgarter Zeitung».

V intervjuju je Heinemann ponovil svoja že znana stališča, ki so ga v preteklosti spravila v konflikt z Adenauerjem in z demokrščansko stranko. Heinemann je v intervjuju med drugim dejal, da je naklonjen izstopu ZRN iz NATO. «Kot sem že večkrat ponovil v preteklih letih — je dejal — ne more biti NATO končni cilj nemške politike, ker bo nemogoče priti do združitve našega ljudstva, dokler bomo ostali v tej organizaciji.» Heinemann pa je dodal, da ta cilj ne more biti dosežen, dokler bo obstajal na drugi strani varšavski pakt.

Heinemann je izrazil tudi svoje pomisleke glede Bundeswehra, ki mora biti pripravljen, da «sam sebe preveri v interesu boljše politične rešitve». Novoizvoljeni predsednik je tudi obnovil svoje kritike Adenauerjevi politiki, predvsem v zvezi z odklonitvijo sovjetskih predlogov iz let med 1952 in 1954, ki so težile k sklepu mirovne pogodbe z vlado, ki bi bila svobodno izvoljena in ki bi bila pristojna za celotno nemško ozemlje, pod pogojem, da bi zahodna stran ne dovolila oborožitve Nemčije.

Te izjave so izzvale takojšnjo reakcijo v demokrščanskih krogih; najbolj živahno pa je Heinemanna napadel njegov stari nasprotnik Strauss, katerega spor z novoizvoljenim predsednikom traja že od znane «zadeve Spiegel». Na nekem kongresu krščansikh socialcev v Hannovru je Strauss sicer zagotovil svoje spoštovanje do novega predsednika, potem pa ga je ostro napadel zaradi njegovih izjav, predvsem tiste o Bundeswehru. Tem kritikam se je pridružil tudi demokrščanski predsednik deželne vlade Baden - Württemberga Hans Filbinger. Ta je dejal, da bo njegova stranka poštena do novega predsednika, da pa ne bo zamolčala tega, kar misli, če se bo Heinemann «spuščal v politično areno». Dodal je, da obstaja med zadnjimi Heinemannovimi izjavami in stališči CDU «pravi prepad».

Svoje nezadovoljstvo nad potekom zahodnoberlinskih volitev je izrazil tudi sam kancler Kiesinger, ki je na kongresu stranke v Münstru izrazil svoje pomisleke glede zadržanja liberalne stranke. Kot je znano, je prav ta omogočila Heinemannovo izvolitev. Kiesinger je dejal, da bi zavezništvo med socialdemokrati in liberalci na predsedniških volitvah utegnilo pripravljati novo vladno koalicijo med obema strankama po splošnih volitvah, ki bodo septembra.

U Tantov predstavnik v Ekvatorialni Gvineji

Ponudil bo dobre usluge za rešitev spora med Gvinejo in Španijo - Predsednik Macias je obtožil španske kapitaliste in španskega poslanika sodelovanja pri poskusu udara

NEW YORK, 8. — Glavni tajnik OZN U Tant je sporočil, da je bil visoki funkcionar Združenih narodov Marcial Tamayo (Bolivija) imenovan za njegovega osebnega predstavnika v Ekvatorialni Gvineji. Marcial Tamayo bo odpotoval iz New Yorka v Santa Isabel prihodnji teden in bo skušal poravnati spor med Ekvatorialno Gvinejo in Španijo. U Tantovega predstavnika bosta spremljala funkcionarja tajništva OZN Jose Machado (Brazilija) in Armando Cauro (Gabon).

U Tant je bil poslal 7. marca predsedniku Ekvatorialne Gvineje Maciasu brzojavko, s katero mu je sporočil prihod posebnega odposlanstva in ga zaprosil, naj s poslanstvom sodeluje. Macias pa ni odgovoril.

U Tant je o tem obvestil danes varnostni svet in je dejal, da je to storil, ker «ni ugovorov» glede tega s strani Ekvatorialne Gvineje. Dodal je, da bo Tamayo ponudil dobre usluge za rešitev spora med Gvinejo in Španijo.

Macias je po 27. februarju večkrat zahteval pošiljatev mirovnih sil OZN, nikoli ni pa sporočil, ali sprejema U Tantovega posebnega odposlanca.

Španska vlada, ki se je sestala preteklo noč, je po seji objavila sporočilo, ki pravi, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve Ekvatorialne Gvineje ter da bo sodelovala z njo, kolikor to koristi obema državama, in končno da bo sprejela vse potrebne ukrepe za obrambo in varnost Špancev v Gvineji in za zveze s Španijo.

Gvinejski predsednik Macias je izjavil časnikarjem, da je bil bivši zunanji minister Ndongo hudo ranjen pri poizkusu udara, in da ga bodo postavili pred ljudsko sodišče. Dejal je, da so s tem v zvezi zaprli okoli deset oseb. Macias je izjavil, da je bil poizkus Ndonga povezan s španskimi kapitalisti in z bivšim španskim poslanikom v Gvineji Lorigo. Obtožil je Španijo spletk v zvezi z Gvinejo. Zanikal je, da so pridržali španske talce.

Zatem je Macias izjavil, da se je pogovarjal z novim španskim odpravnikom poslov in da je zahteval umik španske civilne garde ter odhod španske vojne ladje, ki je vsidrana v pristaništču Bata. V Madridu pa je predstavnik zunanjega ministrstva zanikal trditve Maciasa v zvezi z bivšim španskim poslanikom.

Nad 600 mrtvih in mnogo ljudi brez strehe zaradi podmorskega potresa ob Celebesu

DJAKARTA, 8. — Po poročilih indonezijske tiskovne agencije utonilo 600 ljudi zaradi velikih valov visokih 4 metre, ki jih je povzročil podmorski potres na področju Paletoang ob južnem delu otoka Celebesa. Prebivalci tega področja so zbežali na bližnje vrhove.

Ministrstvo za socialne zadeve je javilo, da je podmorski potres, ki je bil 25. februarja, hudo prizadel mesto Madjene ter povzročil 64 mrtvih in 94 ranjenih. Škoda je ogromna.

Indonezijska tiskovna agencija poroča, da znaša škoda 500 milijonov rupij (približno milijardo lir). Agencija Antara poroča dalje, da so valovi porušili velik del mesta v mestecu Madjene. Guverner južnega področja Celebesa je sporočil da so s tega področja odselili 60 tisoč oseb, ki so sedaj brez strehe. Oblasti so mnenja, da so večino 600 pogrešanih oseb odnesli ogromni valovi. Do sedaj so našli 18 trupel, ki so plavala na morju ob obali Celebesa.

šport šport šport

ODBOJKA — MOŠKA B LIGA

Tudi v zadnjem kolu poraz šesterke Bora

Igra je bila zanimiva le v zadnjem setu

CIAM — BOR 3:2 (11:15, 15:5, 10:15, 15:13, 19:17)

BOR: Jurkič, Plesničar, Vodopivec, Mijot, Veljak, Uršič, Fučka.

CIAM: Guerra, Zavatti, Gibertini, Florini, Torelli, Adam, Cremaschi, Borghi, Bertacca.

SODNIKI: Ciocca (TV), Marcon, Rigoni.

Moška šesterka Bora se je poslovila od letošnjega prvenstva B lige s porazom in tako svojemu občinstvu ni pripravila zadovoljstva, da bi v zaključni tekmi pozdravilo svoje ljubljence kot zmagovalce. Očitno je, da se ekipa prav do konca prvenstva ni več izmotala iz krize, v katero je zašla tam nekje okrog sredine tega tekmovanja. Vzrokov za to krizo je več. Predvsem fantje premalo trenirajo, saj mora danes vsako moštvo, ki se resneje ukvarja z odbojko, opraviti najmanj štiri treninge tedensko. Borovci pa imajo vadbo le dvakrat na teden, pa še to ne redno, saj jim marsikateri večer priprava zaradi zasedene telovadnice odpade, pa tudi fantje sami se zaradi svojih poklicnih in šolskih obveznosti ne morejo udeleževati vseh treningov. Če k temu prištejemo še dejstvo, da šteje ekipa borih osem igralcev in torej ne razpolaga niti z zadostnimi menjavami, potem je povsem jasno zakaj se moštvo ne more izmotati iz krize, saj mu je praktično vsaka odsotnost tega ali onega igralca lahko usodna. S tem seveda ni rečeno, da sta to edina vzroka, vendar pa sta gotovo glavna.

Če se povrnemo k sinočnji tekmi moramo ugotoviti, da je bila dokaj poprečna. Na obeh straneh mreže sta igrali izenačeni moštvi, ki pa nista predvajali lepe odbojke. Nastop obeh ekip je bil — zlasti v začetnem delu — dokaj medel in ni zadovoljil gledalcev. Tudi s tako igro pa so borovci v prvem setu uspeli zbrati določeno prednost in jo nato ohraniti do konca.

V drugem nizu so gostje zaigrali precej bolje. Bili so odločnejši na mreži in bolj živahni v polju. Borovci so močno popustili in so zbrali komaj 5 točk.

V tretjem setu je namesto Plesničarja vstopil v igro Starc. Plesničar je bil namreč ta teden brez treninga in mu igra zaradi utrujenosti ni šla od rok. «Plavi» so zaigrali nekoliko bolj živahno in so niz odločili v svojo korist.

Z nekoliko bolj skrbno in požrtvovalno igro bi domačini tekmo lahko osvojili že v četrtem nizu. Bili so skoraj ves čas v vodstvu in so povedli že s 13:9. Toda tu se jim je zataknilo in nikakor niso mogli zbrati še dveh točk. CIAM pa je izkoristil udarec za udarcem in je z zmago v tem nizu izid tekme uravnovesil.

Peti set je bil torej odločilen. V prvih tretjinah so bili borovci stalno v vodstvu (5:1, 8:5, 10:9), nato pa so jih pri «desetici» nasprotniki prvič ujeli. Odtlej je postalo srečanje — ne sicer izrazito lepo — vendar pa nadvse napeto. Po izenačenem pritisku na obeh straneh mreže do stanja 13:13 je prvi prišel do set-žoge CIAM. Zopet je sledilo izenačenje pri 14:14 in po dveh menjavah servisa je Bor povedel s 15:14. V tem trenutku je imel Bor srečanje v rokah: Uršič je dobil na sredini mreže nadvse uporabno žogo, ki jo je povsem brez potrebe skušal tolči preostro navzdol in žoga je seveda šla v mrežo. Nasprotniki so izenačili, prišli do set-žoge, toda domačini so stanje zopet uravnovesili pri izidu 16:16. Izbojevali so tudi točko prednosti, toda nasprotnik je izkoristil neučinkovit blok plavih in že je bilo stanje 17:17. V tej bitki živcev borovci niso dovolj skrbno organizirali svoje obrambe in CIAM je z dvema tolčenima žogama odnesel iz Trsta obe točki.

Zadovoljiv nastop sta opravila v tem srečanju Veljak in Fučka, največ pa je s svojo požrtvovalnostjo prispeval k igri Bora Jurkič, ki je bil tudi v tej tekmi pravi steber svoje ekipe.

MEDSOLSKA ODBOJKA

Že druga zmaga slovenskega liceja

V nadaljevanju ženskega medšolskega odbojkarskega prvenstva v Trstu je danes šesterka slovenskega liceja premagala reprezentanco šole Oberdan z 2:0 (15:8, 15:3).

V drugi tekmi tega kola je Da Vinci odpravil ekipo šole Dante z 2:0.

SMUČANJE — POKAL FOEMINA

Presenetljiva zmaga Fasolisove v smuku

Danes na pobočju Abetona tekmovanje v slalomu

ABETONE, 8. — Presenečenje v prvem dnevu tekmovanja smučark za 19. pokal Foemina. Italijanka Clotilde Fasolis, pa čeprav se je že na italijanskem prvenstvu izkazala, ni bila na seznamu favoritinj, a je kljub temu zmagala in sicer z izredno dobrim časom. Fasolisova je pustila za seboj bolj kvotirane tekmovalke predvsem Giustino Demetzovo, ki je popolnoma odpovedala in se je morala zadovoljiti z 11. mestom.

Zaradi snega, ki je zapadel ponoči, so morali ponovno poteptati progo in tako se je tekmovanje v smuku začelo s poldrugourno zamudo. Progo je pripravil Zeno Colo, ki je bil tudi, seveda burno pozdravljen, prvi predvozač.

Jutri se bodo smučarke Avstrije, Nemčije, Francije, Švice in seveda iz Italije, potegovale za zmago v slalomu.

Izid tekmovanja v smuku je naslednji:

1. Fasolis Clotilde (It.) 1'41"47
2. Hafen Margaret (Nemčija) 1'41"73
3. Storm Dora (Avstrija) 1'41"89
4. Rubli Michele (Švica) 1'41"92
5. Jöchum Ing (Avstrija) 1'43"18
6. Rouvier Jacqueline (Francija) 1'43"22
7. Totschnig Brigitte (Avstrija) 1'44"33
8. Spettel Julie (Avstrija) 1'44"40
9. Leitner Uli (Italija) 1'44'40
10. Inabit Vreni (Švica) 1'44"53
11. Demetz Giustina (Italija) 1'44"61
12. Stocker Anni (Avstrija) 1'44"75
13. Ranner Marianne (Avstrija) 1'44"84
14. Nogler Lotte (Italija) 1'45"01
15. Pitscheder Eva (Italija) 1'45"22

itd.

V ŽENSKI ODBOJKARSKI B LIGI

BREG-ZARJA 3:0

Zarja je nudila okrnjeni ekipi Brega dober odpor le v zadnjem nizu

BREG — ZARJA 3:0 (15:0, 15:6, 15:12)

BREG: Turk, Foraus, Kofol, Corradini, Čuk, Slavec, Rapotec, Hmeljak, Pavletič.

ZARJA: Bandelj, Križmančič Saška, Magda, Dora in Sonja, Terčon, Seražin, Vodopivec, Fonda, Čok.

SODNIKI: Caputto, Bonini, Papacoda.

O izidu te tekme že pred pričetkom ni moglo biti dvoma, saj sta se pomerili ekipi z nasprotnih koncev lestvice. Toda očividno je bilo, da so Bazovke gojile do Brega večje spoštovanje, kot bi ga ta zaslužil, saj je nastopil precej okrnjen. Manjkale so namreč kar tri igralke, od teh dve iz prve postave. Na klopi za rezerve je sicer sedela Čukova, toda ta je prispela na igrišče bolna in ni mogla nastopiti.

O prvem setu ni kaj povedati. Na servis je prišla Pavletičeva od Brega, ki je dosegla z ostrimi servisi 11 zaporednih točk. Ker se Zarja tudi v nadaljevanju tega niza ni otresla treme je obtičala na ničli.

Drugi set je bil živahnejši, igra pa ne posebno lepa. Breg je takoj prevzel vodstvo, Bazovke so pri 5:5 izenačile, toda s tem so v glavnem tudi izčrpale svojo «storilnost». S tolčenimi in «plasiranimi» žogami je ekipa iz dolinske obline odločila ta del igre v svojo korist.

Precej drugače pa se je odvijal zadnji set. Zarja je povedla s 3:0, Breg je izenačil na 4:4, povedel na 10:5, se pustil prehiteti pri 10:11, nato pa le napel nekoliko bolj svoje moči, zaigral skrbneje in zmagal.

Tekma — kot rečeno — ni bila posebno lepa. Bregu se je močno poznala odsotnost nekaterih igralk. Zarja pa je zadovoljila le v tretjem setu.

P. B.

Svetovno prvenstvo B skupine v Ljubljani

Jugoslavija izenačila Zopet poraz Italije

LJUBLJANA, 8. — V predzadnjem kolu svetovnega prvenstva B skupine v hokeju na ledu je Romunija premagala Italijo s 5:2 (0:1, 0:0, 5:1), Zahodna Nemčija Avstrijo 8:0 (2:0, 2:0, 4:0), medtem ko sta Jugoslavija in Norveška igrali neodločeno 3:3 (0:2, 2:0, 1:1).

Milan-Atalanta neodločeno 0:0

MILAN, 8. — Današnja tekma italijanskega nogometnega prvenstva A lige med Milanom in Atalanto se je zaključila neodločeno brez gola. Kotov je bilo 7:3 za Milan.

EVROPSKO PRVENSTVO «INDOOR» V ATLETIKI V BEOGRADU

Poljakinja Irena Kirszensteinova osvojila prvo zlato v skoku v daljino

Francozinja Bessonova je na 400 m izenačila svetovni rekord, vzhodni Nemec Fromm pa je na 800 m zabeležil najboljši čas na svetu

BEOGRAD, 8. — V zelo lepo urejeni okrogli dvorani beograjskega sejmišča se je danes pričelo 4 evropsko prvenstvo «indoor» v atletiki. V dopoldanskih skokih v daljino si je olimpijska prvakinja na 200 m Irena Szewinska-Kirszenstein s 6,38 m priborila prvo zlato medaljo.

V polfinalnem teku na 800 m se je Jugoslovan Medjimurec s časom 1'51"1 uvrstil v finale. Francozinja Colette Besson je izenačila svetovni rekord v dvorani na 400 m s 54"0, medtem ko je Vzhodni Nemec Dieter Fromm postavil z 1'46"6 nov evropski rekord na 800 m.

Ženske

400 m:

1. Colette Besson (Fran.) 54"0 (izenačen svetovni rekord)
2. Kristl Frese (Zah. Nem.) 54"3
3. Rosemarie Stirling (V. Brit.) 54"8

Skok v višino

1. Rita Schmidt (Vz. Nem.) 182
2. Jordanka Blagojeva (Bolg.) 182
3. Antonija Lazareva (SZ) 179
8. Breda Babošek (Jug.) 173

50 m ovire

1. Karin Balzer (Zz. Nem.) 7"2
2. Galina Kuznjecova (SZ) 7"3
3. Kristine Perera (V.B.) 7"4
6. Marjana Lubej (Jug.) 7"6

Štafeta 4x1 krog

1. SZ 4'52"4
2. Poljska 4'53"2
3. Jugoslavija 5'05"9

Moški

Krogla

1. Birlembach (Zah. Nem.) 19,51
2. Harthmuth Brisenick (Vz. Nem.) 19,19
3. Heinz Rothenburg (Vz. Nem.) 18,69
8. Ivan Ivančič (Jug.) 17,53

Skok v daljino

1. Beer (Vz. Nem.) 7,75
2. Davies (V. Brit.) 7,76
3. Blanquer (Špan.) 7,63

Tek na 50 m

1. Zenon Nowocz (Polj.) 5"8
2. Valerij Vorzov (SZ) 5"8
3. Robert Frith (V. Brit.) 5"8
4. Gunther Gollos (V. Nem.) 5"9
5. Ivan Karasi (Jug.) 5"9

800 m

1. Dieter Fromm (Vz. Nem.) 1'46"6 (najboljši čas na svetu)
2. Henryk Szordykovski (Polj.) 1'47"1
3. Niel Carrol (Irska) 1'47"6
7. Jože Medjimurec (Jug.) 1'51"9

Štafeta 4x2 kroga

1. Poljska 3'01"9
2. SZ 3'01"9
3. V. Nemčija 3'04"5
4. Jugoslavija 3'09"1

RUSSEL BEGGS

NEPREMAGLJIVA SKUŠNJAVA

Samo eno mi še preostane, si je mislila Emily Porter: biti moram zadržana in se kmalu posloviti. Ozrla se je proti Robertu, ki je pri baru mešal rdečkasti cocktail. Rada ga je gledala, njegove črne lase, sive oči, smehljajoče se ustnice, vitko postavo... Zdrznila se je. Tole, da ga zdaj opazuje, se pa res ne ujema s tem, kar je pravkar sklenila. Robert jo je pogledal iznad rdečkastega cocktaila in se ji nasmehnil. Razveselila se je in mu vrnila nasmeh. Takoj nato se je spet zresnila in nasmeh je izginil. Bodi vendar zadržana in pojdi kmalu domov!

Tisoči ljubezenskih pisem so ležali na njegovi pisalni mizi, ko se mu je ponudila za tajnico. Prav nič je ni veselilo delati v reklamnem oddelku, a preprosto, bila je preveč radovedna, kakšno je podjetje Robert Dillon; mlad moški, kot se je izkazalo pozneje, in velika pisalna miza.

Njena prva naloga je, tako ji je bil razložil, prebrati ljubezenska pisma in izmed njih izbrati najboljša za televizijsko oddajo, ki jo pripravlja.

Njeni načrti za bodočnost so bili pravzaprav drugačni. Hotela je priti v New York in se zaposliti v kakšni konservativni banki, nato pa spoznati kakega računovodjo in se z njim poročiti. Zaradi vabljive priložnosti je za nekaj časa opustila ta načrt — popustila je staremu hrepenenju in je tako smela upravičeno brskati po tujih pismih. Tako je torej sprejela službo, sedla in začela brati.

Reklama pri podjetju Robert Dillon je bila na primer taka: v izložbeno okno veleblagovnice so postavili iglu, v katerem je teden dni živela eskimska družina — vse to samo za reklamo najnovejšega hladilnika. Ali pa mesec dni na samoten otok, s seboj pa so jima dali samo hrano in šah — kot dokaz za to, da ljudje zadostujejo drug drugemu; toda mar samo zaradi šaha? Nikoli!

Služba je bila prismojena, brez določenega delovnega časa in brez stalnega mesta. Emily in Robert sta se sestajala s strankami na dirkališčih, v nočnih lokalih, gledališčih, kmečkih hišah in na nogometnih igriščih. Često sta delala ponoči; vse skupaj je bilo videti kot rendezvous in tako se je Robert začel poslavljati s poljubom za lahko noč.

Nato pa se je nekega večera iz takega poljuba izcimilo veliko več. Emily je splavala v višave in zdelo se ji je, da se ne more več vrniti. Stekla je v svojo sobo in skušala spet ujeti trdna tla.

Ob misli, da bi se poročila s človekom, ki ima tako prismojen poklic, se je razjezila. Robert je res prijeten, toda ni si mogla predstavljati, da bi se z njim poročila. Ne preostane mi nič drugega, se je končno odločila, kot da se spet lotim prvotnega načrta; v banko k prijaznemu, mirnemu računovodji.

Še teden dni po usodnem poljubu je oklevala. Robert je bil videti potrt in se je še enkrat poskušal pogovoriti z njo, toda Emily ga ni hotela poslušati. Dva dni pozneje jo je posredovalnica za delo poslala k bančni družbi Felp & Farlow. Solidna in staromodna banka ji je ugajala in ugajali so ji tudi ljudje. Sprejeli so jo.

Zdaj ji je bilo treba še dva tedna vzdržati v službi pri Robertu Dillonu in med tem časom je iz dneva v dan ugotavljala, kako pravilna je bila odločitev. Toda ko je napočil zadnji dan službe, je Robert trmoglavil, da mora priti k njemu na večerjo, ki jo bo sam pripravil.

■

Z rožnatima cocktailoma je stopil k njej. Ponudil ji je kozarec, z drugim pa nazdravil. «Na čast obroču, s katerim si je Emily Porter iz previdnosti oklenila srce», se je nasmehnil. «Naj nekega dne poči zaradi pravega moža».

«Nobenega takega obroča nimam», se je jezila Emily.

«O, pa ga imaš», je rekel Robert, «in samo ljubezen ga bo pretrgala».

Bodi zadržana se je opomnila Emily, in kmalu se poslovi.

«Na zdravje», je odvrnila.

«Zdaj pa lepo sedi», je rekel Robert in jo popeljal k usnjenemu naslonjaču. «Stekel bom okoli vogala, ker moram še nekaj kupiti». Odložil je kozarec in pohitel skozi predsobo na prosto. Slišala je, kako so se odprla in spet zaprla vhodna vrata.

Srkala je cocktail in si ogledovala sobo. Na mizici, kjer je stal telefon, je opazila usnjeno beležnico. Platnice je krasila plesalka v zlatu, pod njo pa je bilo zapisano: Moj harem. Vedela je, da se Robert sestaja z dekleti, sama pa jih ni poznala. Zgrabila jo je radovednost. Oklevala je. Vendar pa, je pomislila, morda pa ne bi bilo tako grdo, ko bi pogledala, če je tudi njeno ime v beležnici. Začela je listati. Njeno ime in naslov sta bila zapisana pod črko P. Razen njenega ni bilo drugega imena. Ko je že držala knjižico v roki, se ni mogla več ustavljati želji, da bi še malo polistala. Na prvi strani, pod črko A, je zagledala spet eno samo ime in naslov — svoje. Obrnila je list. B. Spet samo eno ime in naslov — njeno. Tako se je nadaljevala stran za stranjo.

Na zadnji strani je bilo zapisano: «Ljuba Emily, ko bi imel harem, bi si želel v njem dve sto takih, kot si ti. Bi postala moja žena? Preden rečeš ne, poglej v peč. Našla boš pisano škatlo in v njej razlago o tem, kakšno bo življenje bodoče mrs. Robert Dillon. Lahko jo brez pomislekov odpreš».

Zaprla je knjižico in jo položila nazaj na mizo. Nisem je opazila, si je rekla. Dostojno dekle ne stika po tujih rečeh. A zakaj ne bi pogledala, kaj je v peči? Saj se mi ni treba poročiti z njim, če nočem. Tako je tudi zapisano v beležnici.

Trak, s katerim je bila prevezana pisana škatla, je zdrsnil z nje. V njej je Emily našla šest srebrnih žlička na sivem žametu. Otroških žlička.

In ko si jih je ogledovala, je v duhu zagledala šest otrok, drugega za drugim, kot bi pozirali za družinski posnetek. Najstarejši je bil deček, druga deklica, nato pa spet dva dečka in najmlajši sta bili deklici. Dvojčici. Na listku v škatli pa je bilo zapisano: «Se ti ne zdijo ljubki? Si še vedno radovedna? Le mirno poglej v pisano škatlo v hladilniku».

Zdaj sploh ni več oklevala. V veliki ploščati pisani škatli v hladilniku je našla fotografijo najemne hiše. Spoznala jo je. Nekega dne sta se bila z Robertom peljala v New Haven in njej je hiša neznansko ugajala. V trenutku je zagledala, kako se na dvorišču igra šest otrok. Bili so ljubki. Posebno dvojčici.

Na listku v škatli pa je stalo: «Tukaj bomo stanovali. Bi rada videla še več? Če bi, potem poglej v omaro na hodniku, kjer te čaka majhna pisana škatla. Tudi tokrat smeš pogledati vanjo, a le, če boš rekla da. Če pa bi rekla ne, položi škatlo nazaj in tako ne bom nikoli izvedel da si stikala. Če bi bil jaz na tvojem mestu, se ne bi odrekel zadnji škatli».

Jaz pa se bom tokrat prav gotovo odrekla. Ujezila se je. Postavila je pisano škatlo nazaj v hladilnik in stopila proti peči. Pograbila je sivi žametni etui, pobrala šest srebrnih žlička in takoj nato spet zagledala 6 otrok. Čisto jasno jih je videla. Posebno dvojčici. Vrgla je žličke v škatlo in jo ho-

(Nadaljevanje na 8. strani

Kot žrtvi sta padla pred 25 leti

Jutri mine 25 let od tistega strašnega dogodka, ki je primorskemu ljudstvu ugrabil enega njegovih najdražjih sinov, pesnika Stanka Vuka, in njegovo ženo Danico Tomažičevo. Zločinska roka je utrgala nit življenja človeku, ki je komaj dobro zastavil svoje lirično pero in je že padel v dolgotrajno ječo. Ko se je predčasno rešil ječe in že bil tik pred odhodom v partizane — v Pokrajinskem odboru za Slovensko Primorje so ga že nestrpno čakali — je z mlado ženo, ki naj bi bila odšla z njim, padel kot žrtev nikoli odkritih zločincev, ki so hoteli preprečiti, da bi Vuk odšel v partizane. Stanko Vuk s svojo ženo Danico bo vedno živel v spominu tistih primorskih ljudi, ki jim je bila Osvobodilna fronta vodnica v svobodo.

Karl Vorlander

Zgodovina filozofije I.

(Poslovenil Primož Simoniti - Izdala Slovenska matica 1968)

Slovenska matica je izdala lansko leto Zgodovino filozofije Karla Vorländerja, ki je bil eden najnaprednejših nemških filozofov-neokantovcev marburške šole.

Filozofski nauk neokantovcev, izhajajoč iz Kantovega aprioризma, je bil logična analiza pojmov naravoslovnih znanosti. S pomočjo te analize so zgradili metodologijo filozofske znanosti. Njihov osrednji filozofski problem je bila torej spoznavna teorija.

Poznanje filozofije pa ni nujno potrebno samo za specialiste te discipline, ampak za vse intelektualce, ki čutijo potrebo zasledovati tako sodobne tokove filozofije kot tudi umetnosti in znanosti. Teh vprašanj pa tudi sploh problematike človeka v svetu ni mogoče niti dobro razumeti niti reševati, ne bom rekla brez odličnega, a vsaj ne brez dobrega poznanja zgodovine filozofije.

Slovensko pisane so samo nekatere razprave o posameznih filozofskih smereh. Kaj bolj znanstveno tehtnega pa doslej še ni bilo napisanega in zato je postala izdaja zgodovine filozofije nujnost. Filozofija kot misel, ki prodira v skrivnost človeka in sveta, v bit kozmosa, v bit bivajočega, je morda bolj podvržena vrednotenjem od drugih humanističnih znanosti.

V kontaktu z nemarksističnimi filozofijami in njihovimi zgodovinami filozofije, naletimo na marksizmu nenaklonjene avtorje, ki ga ali razlagajo ignorantsko, ali pa sploh ne odobravajo.

Prav tko pa v sferi filozofskega zgodovinopisja v SZ ni nastalo kljub proglašeni prednosti marksistične filozofije pred idealističnimi filozofijami, nobeno takšno znanstveno tehtno delo, ki bi prekašalo analogna dela, ki so nastala v marksistični sferi. V mislih imam Zgodovino zahodnoevropske filozofije G. F. Aleksandrova, kjer se odvija rdeča nit zgodovinopisnih načel kot: nastanek marksistične struje je absolutni novum, nadvse in povsod pričujoč princip partijnosti ter absolutna prekinitev tradicije filozofiranja. Vsi ti dogmatski kriteriji so seveda filozofsko neplodni in morda kvarijo realni razvoj in pomen filozofske tradicije zahodne Evrope.

Pri izbiri te knjige pa ni bila težava samo v tem, da se prevajalci odločijo za upoštevanje ali pa ignoriranje zahodne filozofije (iz česa bi sledilo tudi ignoriranje ali pa upoštevanje vzhodne), ampak je bila težava tudi v tem, da bi taka enostranska interpretacija filozofske misli z ene ali druge strani nikakor ne upoštevala totalne dialektične zveze vseh tistih strani človekovega družbenega življenja, ki soustvarjajo prvine celotnega duhovnega carstva človeka.

Po dolgem posvetovanju s člani oddelka za filozofijo ljubljanske filozofske fakultete in s člani inštituta za filozofijo je izbira padla na Vorländerjevo Zgodovino filozofije, ki zajema tri knjige in sega do sodobne filozofije.

Prva knjiga, ki je izšla v prevodu Primoža Simonitija, vsebuje ves razvoj antične filozofske misli: od začetkov refleksije o kozmosu (miletska prirodna filozofija — Tales, Anaksimandros, Anaksimenes, Pitagoras in pitagorejci), od začetkov razmišljanja o kozmičnem mišljenju (Ksenofanes, Herakleitos, eleati, Parmenidovi učenci itd.) od posredovalnih poskusov, od začetkov novih metod in sistemov (od Demokrita, od sofistov in Sokrata, od Platona in Aristotela, od epikurejcev do skeptikov) do predhodnikov novoplatonizma in novoplatoncev, kjer sta na kratko, vendar jedrnato omenjeni sirska in atenska šola ter zadnji predstavniki antične filozofije kot je Boetius — «Čeprav je bil kristjan, preveva njegov spis De consolatione philosophiae religiozen, vendar ne krščanski, temveč antični duh: sklicuje se na Sokrata, ne na Kristusa. Njegova temeljna misel je zmaga razuma nad vsakršnim afektom in zaupanjem v božjo previdnost.»

V filozofiji srednjega veka obravnava avtor filozofijo cerkvenih očetov — od začetkov starejše patristike, od verske filozofije aleksandrijcev, od mlajše patristike, od kapadočanov, od krščanskega novoplatonizma, od piscev kompendijev, od začetkov sholastike, od Petra Abelarda (ki je po Reuterju: «Zelo nadarjen, bogato obdarjen, nenavadno raznotere potrebe čuteči Abelard, trubadur med sholastiki, kritični dialektik med mistiki, religiozni poznavalec med možmi skepse... vendar ni mogel zrasti v harmonično osebnost.»), do visoke sholastike, do njenega zatona in tja do razcveta nemške mistike, do mojstra Eckharta (ki so ga, ko je dolgo vplival le anonimno, šele sredi 19. stoletja na novo odkrile romantika, začenjajoča se germanistika in nemški idealizem) in njegovih naslednikov do zaključnega poglavja reformacije filozofije, ki ga je spisal Ernst Hoffman in sicer o filozofiji Nikolaja Kuzanskega.

Pri kritiki filozofije srednjega veka avtor poudarja, da «krščanska filozofija za poprejšnjo antično filozofijo ne pomeni smrti, ampak nadaljevanje življenja». Vendar pa je grška ideja znanosti živela še takrat, ko je tisočletno srednjeveško življenje samo že ostarelo in je filozofija spet stala pred svojo večjo nalogo, da mora preroditi na videz veneče duhovno življenje. Kakor izvira sleherna kriza zgodovine filozofije v bistvu od tod, da se hoče filozofska zavest zavesti sama sebe, svojega stalnega bistva, ki naj vstane od mrtvih, tako je bila tudi v propadajoči sholastiki že kal filozofskega «renasci».

Ne le en mislec, ampak veliko sholastičnih mislecev je umelo zgodovino krščanstva tako, da je Bog v razvoju Cerkve in duhovnega življenja, povezanega z njo, deloval zapored v zgodovinsko trojni emanaciji kot Oče, Sin in Sveti Duh ali kot preteklost, sedanjost in prihodnost. Tudi v filozofiji je problematiko najprej razgrnila ideja Boga, nato ideja Odrešenja in slednjič ideja Duha. Drugi pa so pojmovali razvoj takole: potem ko je stari testament prinesel kraljestvo Očeta in novi kraljestvo Sina, je zdaj krščanski čas Duha. Predhodnik teh nazorov je bil Gioacchino da Fiore, po čigar apokaliptično trinitarni zgodovinski mistiki se v 13. stoletju začenja kraljestvo sv. Duha. Do najbolj radikalnih naslednikov je prišel Amalrik Benski.

Toda problem Duha je po krščanskih merilih neločljiv od problema svetovne celote, kajti njegovo življenje prešinja sveti Duh. Krščanska filozofija je nekoč začela s tem, da je merila grške sisteme sveta z merilom krščanskega mišljenja; mož, ki je hotel pod konec srednjega veka preizkusiti metode sholastike ob pojmu kozmosa in jih reformirati, je bil Nikolaj Kuzanski. Množtvu šolskih smeri je zastavil načelno vprašanje, kako je mogoče spričo ene Resnice sploh opravičevati bivanje mnogega. In s tem, da je na novo utemeljil filozofijo kot fundamentalno znanost, jo je speljal na tako opredeljena načela spoznanja, da je prvič ustvaril enotno podstavo filozofiranja brez ozkosti šolskega stališča in da se je, drugič, heteronomnost filozofirajoče teologije umaknila novim znanstvenim idealom avtonomne, religiozne filozofije. Nikolaj Kuzanski je dopolnil svoje delo s tem, da se je lotil problematike svojega časa pri korenini, metode za reševanje teh problemov pa poiskal pri tistih starih mojstrih, ki niso hoteli učiti ne «verovati» ne «vedeti», marveč «misliti».

Značaj Vorländerjeve zgodovine filozofije je predvsem ta, da avtor nikakor ne more zatajiti svojega neokantovskega filozofskega nazora, ki se kaže predvsem v interpretaciji antične filozofije, zlasti pri razlagi Platonovega nauka o idejah, ki temeljijo na Natorpovi interpretaciji idej kot misli, in ne kot samostojnih, negibnih in nespremenljivih parmenidovskih biti. Tako je ideja postala bistvo ali logično vnaprej dana strukturirana zakonitost.

Ni dvoma, da je takšna rešitev zanimiva in tudi morda filozofsko plodna, ker prvič, avtor vsiljuje nov pomen «ideje», ki ga v Platonovih dialogih ni, in drugič, ker je ta vpliv Platonovega nauka po vsej Zgodovini filozofije šel dejansko v «realistični smeri».

Čeprav je več takšnih mest, kjer prihaja novokantovska razlaga bolj do izraza, vendar, ko se jih zavedamo, ne motijo celote. K obširnemu bibliografskemu seznamu je prevajalec dodal še bibliografske enote slovenskih prevodov, s čimer je knjiga nedvomno pridobila.

ŠE ENA STRAN IZ SVETOIVANSKE ZGODOVINE

Učitelj Ivan Piano - devet kratkih a zelo plodnih let prosvetnega dela

Med pomembnimi možmi, ki so pred stoletjem orali ledino na družbenem področju pri Sv. Ivanu je bil ustanovitelj in prvi predsednik svetoivanske čitalnice, učitelj Ivan Piano. Sicer ni bil Svetoivančan; rodil se je leta 1830 v Senožečah. Kot učitelj na osnovni šoli pri Sv. Ivanu je bil nameščen leta 1861.

Že naslednje leto je bilo po njegovi zaslugi zabeleženo prvo kulturno delovanje Svetoivančanov. Učitelj je zbral v zbor pevce domačine. Nekateri med temi so bili poznani tudi v mestu, saj so peli ob raznih slovesnostih po mestnih cerkvah. S tem moškim pevskim zborom, ki je štel približno 40 pevcev, je nastopil leta 1862 v mestni Slavjanski čitalnici.

Leta 1863 pa je pod krinko slučajnega srečanja z mestnimi Slovenci — verjetno člani Slavjanske čitalnice — priredil na «Vali» pri Sv. Ivanu na prostem pevski nastop, ki se je spremenil v pravcato slavje.

V tem letu, če ne morda še prej, se je učitelj Ivan Piano seznanil s Svetoivančanom Josipom Godino-Verdelskim, visokim uradnikom pri financi, ki je bil ravnokar službeno premeščen v Trst. Verdelski, ki se je za ljudi in razmere v svojem rojstnem kraju stalno zanimal, je učiteljevo delovanje gotovo cenil. Po dejanjih sodeč, je med njima vzklilo celo neko vzporedno sodelovanje. Verdelski se je potegoval za ustanovitev kmečkih čitalnic. Piano pa, ki je poučeval pevce za cerkvene obrede, jih obenem učil peti «pesmi iz vseh slovanskih narečij», je tudi v prostoru za vaje imel na razpolago časopise in knjige. Tako nekako je — po ustnem izročilu Josipa Negodeta — svetoivanska čitalnica po učiteljevi zaslugi neuradno poslovala že leta 1864.

Leta 1865 je to sodelovanje med Pianom in Verdelskim postalo očito, saj je navedeni zaupal učitelju — po posebni pogodbi — svoje dete «Ilirski Primorjan», ki je izšel v nedeljo 7. januarja 1866.

Piano, ki se je spoznal z razmerami in ljudmi v okolici, se je v začetku gotovo strinjal z usmeritvijo in nameni, ki jih je Verdelski navedel v uvodniku prve številke, drugače, mislim, ne bi sprejel nase take odgovornosti in bremena, kot je bilo urejevanje, odgovornost in celo lastništvo — četudi v začetku navidezno — nekega lista v tistih časih. Saj je bil to pravzaprav prvi slovenski časopis in ni bilo mogoče predvideti ne težav od strani oblasti in ne odziva slovenske javnosti.

Gotovo je bil razveseljiv dogodek, da je slovenska javnost segla po časopisu. Prva številka v 500 izvodih je bila v celoti razprodana. Drugo številko je bilo treba tiskati že v 700 izvodih. Časopis se je izkazal potreben, to je bil velik uspeh.

Toda ta časopis, ki je bil po dosedanjih izsledkih osnovan v ozkem krogu dveh oseb — Verdelski, Piano — je po izidu postal zadeva vseh tržaških Slovencev in vsak je imel kaj pripomniti. Tedaj je med Pianom in Verdelskim nastal spor — vsaj navidezno — predvsem zaradi pravopisa. Piano je bil sin učitelja in sam učitelj — in kot je razvidno iz uspehov njegovih učencev v šoli — predan svojemu poklicu, ki je od njega terjal uporabljanje pravilno pisane slovenščine. Bil pa je tudi mlajša generacija, ki se vedno v nečem razlikuje od starejše; četudi so cilji isti, se večkrat pota razhajajo.

Verjetno ne bomo nikoli zvedeli, kaj in kako sta si ta dva moža rekla, ko sta spoznala, da ne moreta več voziti po isti poti. Piano osebno ni spravil spora v javnost, saj ni mogel smešiti moža, ki mu je izkazal toliko zaupanja. To delo je proti koncu leta 1866 opravil Cegnar, vendar ne brez njegove vednosti, saj je javni napad na Verdelskega izšel v Ilirskem Primorjanu.

Po drugi strani tudi puščice Verdelskega lete mimo Piana na druge. Da je Verdelski kljub sporu cenil Pianovo delovanje, je razvidno tudi iz člankov v mesečniku «Pod lipo», priobčenih v knjigi «Znanje je bogastvo», kjer je Verdelski obsodil odgovorne tržaške kroge, ki so leta 1869 pripravili učitelja ob kruh.

Z novim letom 1867 je Piano prekrstil Ilirskega Primorjana v Primorca in naknadno pritegnil v uredništvo še V. Rajiča. Zaradi zakona, ki je za tednik predpisoval kavcijo, sta izhajala Primorec in Slovenski Primorec, bila pa sta eden in isti časopis.

Tako je mlada generacija izobražencev v skladu s smernicami in zahtevami, iznesenimi na taborih, pričela orati ledino v novem duhu na prosvetnem in političnem področju.

Ko je izšel zakon, ki je omogočil ustanovitev kmečkih čitalnic, je Piano že delujočo svetoivansko čitalnico leta 1868 tudi uradno ustanovil, slovesno odprl in postal njen predsednik. V začetku leta 1869 je ustanovil še kmečko čitalnico v Kolonji in tudi tam sprejel predsedniško mesto.

S svojim dobro izšolanim pevskim zborom pa se je udeleževal prireditev v vsej tržaški okolici.

Istega leta je bil Piano od okoličanov izvoljen v občinski svet, toda njegova izvolitev ni bila potrjena od oblasti. Usoden udarec zanj pa je bila v tem letu odpustitev iz službe zaradi delovanja pri čitalnicah. Piano je sicer dobil v Trstu drugje zaposlitev, toda jo je kmalu opustil. Sprejel je učiteljsko mesto na Goriškem in nato namestitev v kaznilnici v Gradiški, kjer je ostal v službi deset let in tam umrl leta 1880, komaj 50 let star.

Četudi je njegovo bivanje pri Sv. Ivanu trajalo komaj dobrih devet let, je v tem relativno kratkem času opravil na družbenem področju v tem okraju ogromno delo. Toda njegovo delovanje na političnem in prosvetnem področju je seglo preko meja Sv. Ivana v življenje vseh tržaških Slovencev. Ime Ivan Piano bo ostalo neizbrisno zapisano med pionirji slovenskega časnikarstva v Trstu.

p. k.

ILIRSKI PRIMORJAN

Leto 1866. Pri sv. Ivanu v Vrdeli, 16. septembra. Štev. 18.

Slovenstvo v Trstu.

KNJIGE KI O NJIH POROČAMO DOBITE V tržaški knjigarni

TRST — Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 61-792

K sporedu koncerta orkestra Glasbene matice prihodnjo nedeljo, 16. marca v Kulturnem domu

Značilnost sporeda, ki ga bo izvajal orkester Glasbene matice so tri skladbe iz slovenske glasbene literature Ipavčeva Serenada, Concertino za klavir in godala L. M. Škerjanca, ter Cigličev Concertino za harfo in orkester, ki bo v Trstu prvič izvajan. Pravilno je, da se naše občinstvo seznanja tudi z bogato slovensko glasbeno ustvarjalnostjo, ki je dosegla tako doma, kakor v tujini polno priznanje in veljavo.

Skladatelj **dr. Benjamin Ipavec**, predstavlja osrednjo osebnost slovenske glasbene romantike. Težišče njegovega dela je v vokalnih skladbah, zlasti samospevih, ki kažejo avtorjevo razvojno pot od klasicizma preko zgodnje v pozno romantiko; med najlepše štejejo Nezakonska mati, Ciganka Marija in Na poljani. Omeniti moramo tudi Ipavčevo kantato «Na Prešernovem domu» predvsem pa «Teharske plemiče» (1890) kot prvo slovensko zgodovinsko romantično opero. Benjamin Ipavec pa je obenem pionir slovenskega orkestralnega ustvarjanja. Njegova Serenada za godala (nastala v l. 1898) je ena izmed prvih pomembnejših slovenskih orkestralnih del. Odlike Ipavčeve muzike so bogat zvok, čista oblika in žlahtna melodika, njen izraz ima povsem zaznavne slovenske prvine.

Lucijan Marija Škerjanc je eden izmed najvidnejših slovenskih ustvarjalcev, avtor številnih kvalitetnih del s področja simfonične, vokalno-instrumentalne in komorne literature. Concertino za klavir in godala je napisal l. 1949. Po slogu in obliki je delo jasno in preprosto ter se je njegov avtor potrudil, da bi podal vsakomur dostopno vsebino z neproblematičnimi sredstvi, dasi je solistični part tehnično dovolj zahteven. Prvi stavek ubira spočetka dokaj znane poti in šele nato preide v sodobnejši izraz. Ta del ima tudi precej razširjeno kadenco. Drugi stavek je kratka meditacija za sam klavir, finale pa živahen rondo s precejšnjimi tehničnimi zahtevami. Concertino šteje tudi več izvedb v tujini.

Zvonimir Ciglič, avtor Concertina za harfo in godala spada v mlajšo generacijo slovenskih skladateljev. Po svojih starših, ki so bili doma iz Steverjana pri Gorici, je po rodu Primorec. Kompozicijo in dirigiranje je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, izpopolnjeval pa se je tudi pri znanih glasbenih mojstrih v tujini. Nastopal je kot dirigent najvidnejših jugoslovanskih simfoničnih orkestrov. Cigličevo ustvarjalno delo sega na razna področja glasbene literature. Najpomembnejše skladbe so njegova orkestralna dela kot na pr. I. Simfonija in koreografska simfonična pesnitev «Obrežje plesalk». Concertino za harfo je skladatelj napisal leta 1960. Skladba je napisana v enem stavku, ki pogojuje strnjenost zvočne vsebine. Grajena je na dveh temah, ki ju prinese obakrat harfa, ki se nato poveže z orkestrom v intimen dialog, ki predstavlja osnovno, impresionistično nastrojenje, katero le poredko prekinjajo dramatski momenti.

Concertino je bil ponovno izvajan tako na domačih koncertnih odrih kakor v tujini ter v radijskih oddajah

Iz svetovne glasbene literature obsega nedeljski koncert orkestra Glasbene matice še Mozartov violinski koncert v A-duru in Svendsenovo švedsko ljudsko melodijo.

Violinski koncert v A-duru, skladatelja **W. A. Mozarta** je eden osmih violinskih koncertov in zadnji v peterici, ki jo je slavni skladatelj ustvaril leta 1775 kot koncertni mojster salzburškega nadškofa, najbrž za lastne nastope. Delo je značilno za kozmopolitizem 19-letnega avtorja. Prvi stavek je v sonatni obliki, ki jo začenja počasnejši in tematično samostojni uvod v violini. Srednjemu, počasnemu stavku sledi rondo, ki v gibanju menueta prenaša živahno iz madžarskih ciganskih napevov povzeto motiviko, ki jo večkrat srečamo pri Haydnu a jo Mozart tu prvič uporabi.

Johann Severin Svendsen je poleg Griega in Sindinga najpomembnejši norveški skladatelj starejše generacije. V svojih dveh simfoničnih delih in uverturah često uporablja ljudske motive ter jih lepo vpleta v barvito tkivo orkestralne partiture. Tako tudi v svoji Švedski ljudski melodiji. Koncertnemu občinstvu je Svendsen najbolj znan po svoji priljubljeni «Violinski romanci».

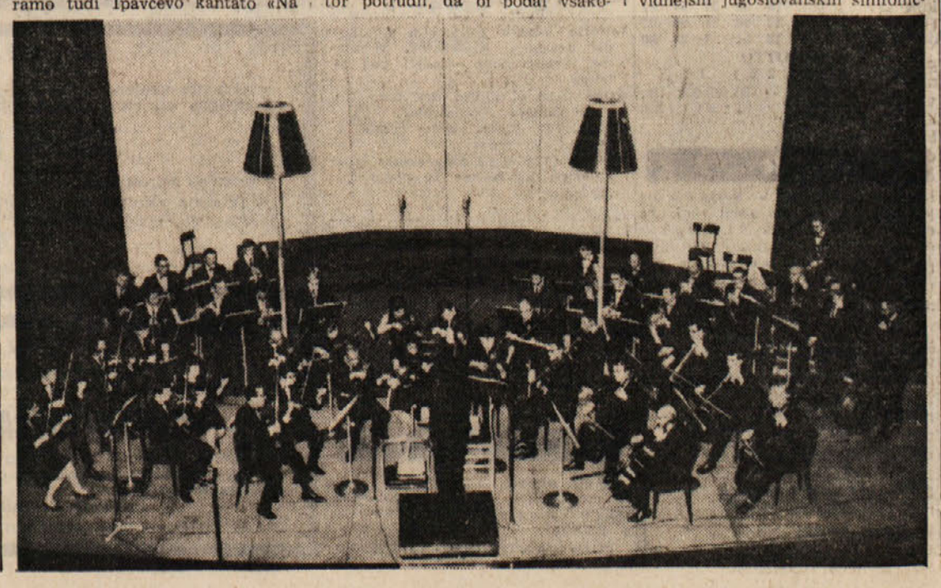

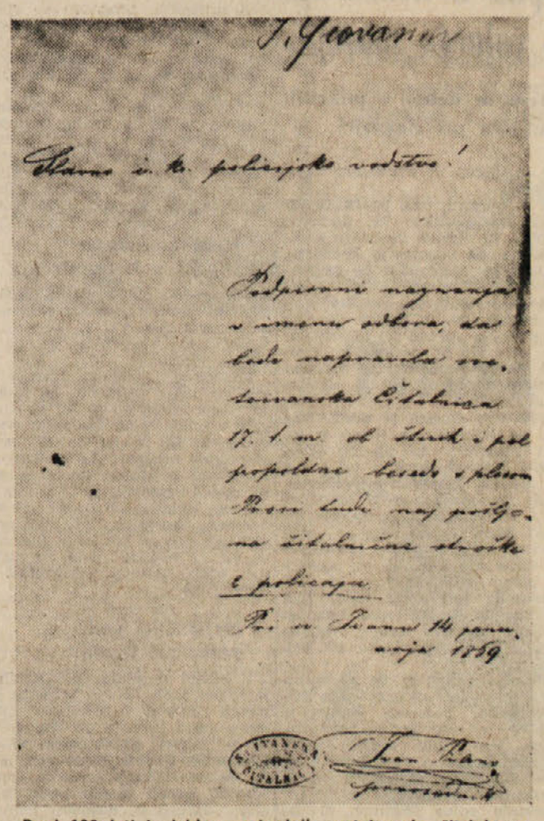

Pred 100 leti je lahko predsednik svetoivanske čitalnice v slovenščini obvestil «slavno c. kr. policijsko vodstvo», da bo čitalnica priredila «besedo s plesom»

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 11.8, najnižja 3.2, ob 19. uri 8.9 stop., zračni tlak 1019,7 narašča, veter 10 km severovzhodnik, vlaga 33%, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8.7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 9. marca FRANČIŠKA
Sonce vzide ob 6.29 in zatone ob 18.02 — Dolžina dneva 11,33 — Luna vzide ob 00.00 in zatone ob 8,32
Jutri, PONEDELJEK, 10. marca 40 MUČENCEV

DA PONOVNO OPOZORIJO NA NEIZPOLNJENA ZAGOTOVILA

Srednješolci so najavili za torek manifestacijo na Trgu Unità s povorko

Srednješolci vabijo v posebnem letaku k solidarnosti tudi profesorje

Prejšnji teden se je sestal na svoji redni seji medšolski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki vseh tržaških srednjih šol, med temi tudi predstavniki slovenskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» in znanstvenega - klasičnega liceja «France Prešeren».

Študentje so preučili nastali položaj, ki ga označuje predvsem brezbrižnost šolskih oblasti do zahtev in rokov, ki so jih študentje postavili med zasedbo šolskih poslopij pred enim mesecem.

Ugotovili so, da so tedaj res prekini zasedbo šol in s tem dokazali svoje zaupanje v šolske oblasti, ki so tedaj obljubile, da se bodo zavzele in predočile višjim organom (do prosvetnega ministrstva) zahteve tržaških srednjih šol. Od obljub pa ni nihče prešel k dejanjem. Že davno je potekel rok, ki so ga tedaj dijaki soglasno postavili šolskim oblastem: 23. februar. Prav tako so dijaki ugotovili, da ni prišlo iz neznanih vzrokov do pogovora na šolskem ministrstvu, o katerem se je kmalu po prekinitvi zasedanja šol govorilo. Bila je — kot se naši bralci gotovo spominjajo — sestavljena tudi posebna delegacija, v kateri je med drugim bila tudi zastopnica slovenskih srednjih šol, ki bi morala v Rim na razgovor z ministrom Sullom. Tedaj je res prišlo do nesoglasja med ministrstvom in dijaki. Minister naj bi — po nekaterih virih — povabil zgolj delegacijo liceja «Galilei», ta pa je odklonil vabilo z motivacijo, da bi se morali razgovora udeležiti predstavniki vseh tržaških šol. V tem smislu je medšolski odbor naslovil ministrstvu za javno šolstvo pismo, toda odgovora doslej ni prejel.

Sklep medšolskega odbora je po dolgi razpravi bil ta, da se za torek, 11. marca priredi skupna dijaška demonstracija na Trgu Unità, od koder bo krenil sprevod po mestnih ulicah. Na ta način bodo dijaki predstavili mestnemu prebivalstvu — tako so nekateri utemeljili svoj predlog — zahteve dijaštva, ki so bile prevečkrat izkaženo ali okrnjeno predstavljene preko tiska, radia ali drugih organov obveščanja.

Medšolski odbor je nato odobril še vsebino letaka, ki bo razdeljen pred šolami.

V letaku piše med drugim:

«Kljub rešitvi nekaterih drobnih zahtev, so osnovna vprašanja, ki smo jih predstavili javnemu mnenju, nerešena. To so: šolska avtonomija, dejanska soudeležba dijakov pri upravljanju šol, rešitev vprašanja finančne selekcije dijakov. Nadaljevati moramo z našo akcijo, da se Sullova okrožnica o dijaških skupščinah prekliče in da se pravica do teh skupščin zakonsko prizna. Protestirati moramo, ker se reforme podajajo z vrha in sektorialno, in se pri tem ne upošteva volja dijakov in učiteljev.

Zato vabimo profesorje naj se nam pridružijo, ker se zavzemamo za iste cilje.

Zasedba se preseli na ulico!

V torek, 11. marca ob 17. uri vsi na Trg Unità, od koder bomo šli v sprevodu po mestnih ulicah»

Enotni akcijski odbor, izvoljen na javnem sestanku na Opčinah, dne 18. decembra 1968, v zvezi z znanimi dogodki v openski lekarni, vabi vse Opence in prebivalce sosednih vasi na množični sestanek, ki bo v Prosvetnem domu na Opčinah v torek, 11. marca 1969, ob 20.30.

Obvestilo Acegata potrošnikom plina

V prihodnjih dneh bodo potrošniki plina, katere bodo med prvimi obiskali poverjeni tehniki ITALGAS, ki bodo opravili pregled plinskih naprav, prejeli tiskano obvestilo Acegata, na katerem bo označen datum obiska. Pooblaščeni tehniki se bodo predstavili s potrebnim dokumentom.

Vodstvo Acegata se že vnaprej zahvaljuje vsem potrošnikom za sodelovanje pri tej akciji, ki je nujno potrebna pred uvedbo metana. Zlasti opozarja potrošnike na rdečo puščico, ki opozarja na datum, ko mora biti nekdo v stanovanju, da sprejme tehnika in mu omogoči delo.

Šolniki iz Il. Bistrice sinoči v Kulturnem domu

Slovensko gledališče je v preteklih dneh gostovalo s Tavčarjevo farso «Red mora biti» v Kopru, Piranu in Izoli. Predstava je povsod doživela lep uspeh, zlasti pa v Kopru in v Izoli, kjer so predvsem študentje in mladina nagradili našega komediografa z obilnim ploskanjem.

Sinočnjo predstavo komedije «Zares čuden par» v Kulturnem domu si je ogledalo tudi kakih 60 šolnikov iz Ilirske Bistrice, ki so si ogledali tudi naš dom.

SINOČI V MESTU IN V OKOLICI

Številne lepo uspele proslave «8. marca»

Poleg priložnostnih govorov in nastopov otròk so imeli skoraj povsod tudi kratke sporede z recitacijami, petjem in godbo

Če bi hoteli v treh besedah opisati neštete proslave mednarodnega ženskega dne, 8. marca, po naših vaseh, in duha, ki jih je prevevai, tedaj bi morali napisati dvoje: da so ženske, matere in žene, izpovedale skrb za gospodarsko bodočnost mesta in da so se otroci povsod oddolžili svojim materam in jim za celoletno skrb priredili svojstvena, skromna in bogatejša, toda povsod prisrčno sprejeta presenečenja.

Obiskali smo več prosvetnih društev, vasi, krožkov ter prisostvovali proslavam, ki so tam potekale.

Ne moremo našteti govornic organizacije demokratičnih žena, ki so pozdravile posamezne proslave v Koroščih, Griži, Čamporah, Miljah, Boljuncu, Dolini, Lonjerju, pri Sv. Ivanu, Sv. Jakobu, v Trebčah, na Opčinah, Padričah in drugje. Le misel iz govora najmlajše govornice, dijakinje Brede Pahor, ki je spregovorila pred nabito polno dvorano v Lonjerju.

«Nosilci smo boja za žensko enakopravnost na enotni fronti z delavci in kmeti za dejansko oblast v tovarnah in na kmetijah, s študentskim gibanjem v njegovi borbi za šolsko reformo, z narodi v razvoju proti imperializmu...»

In še kronika. V Lonjerju so nastopili domači otroški zbor in mladi recitatorji. V Dolini je po govoru ženske predstavnice recitirala otroška skupina, nakar je še Nerina Švab recitirala nekaj pesmi Marije Mijotove.

V Bazovici so ženske priredile skupno večerjo in se pozabavale, prav tako kot ženske pri Banih, ki imajo tudi čedno urejen sedež. V Trebčah in Padričah so po govorih Jelke Grbec nastopili domači otroci s pesmimi, recitacijami in skeči. Podobno je bilo v Miljskih hribih in pri Kolonkovcu, kjer sta vriskanje in zvok harmonike odmevala pozno v noč. V prosvetnem društvu «Škamperle» in v p.d. «Cankar» so prav tako otroci priredili prijeten program recitacij in pesmi, s katerimi so se oddolžili materam. O pomenu praznika pa so spregovorile Ksenija Nibrandt in Neva Lukeš.

Povsod torej otroški zbori, recitacije, prisrčno in domače vzdušje, pristna, intimna zabava, v kateri so se sprostile vse, od starejših babic do mater in hčera, ki so se v polnem številu udeležile praznika, ki je v naših krajih postal živa tradicija.

Naj omenimo, kako je zaživela lonjerska prosvetna dvorana, ki se je zadnja leta redkokdaj napolnila, tokrat pa bila premajhna za vse mlade in starejše, ki so hoteli vanjo, ali Dolino in Trebče, kjer smo se le s težavo prerinili do dvorane, kjer je po uvodnih govorih in sporedu sledila prosta zabava ob zvoku domačih viž.

Jasno pa je le bilo, da ni osmi marec samo en, edinstven dan v letu. In to je dokazalo pismo, ki so ga ženske naslovile s predvčerajšnje manifestacije po mestnih ulicah predsedniku vlade in so ga včeraj govornice brale na proslavah ob bučnem odobravanju. V tem pismu zahtevajo dela, zagotovljenega kruha doma in razvoj tržaškega gospodarstva, kar je tudi prvi pogoj resnične enakopravnosti.

Seveda je ta praznik pri nas imel še poseben pomen in paudarila ga je (naj jo spet citiramo) Breda Pahor v Lonjerju, ko je dejala: «Kot napredna organizacija ne more UDI mimo upravičenih zahtev Slovencev. V svobodni, enakopravni družbi morajo državljani uživati vse pravice. Vsaka omejitev teh pravic pa je napad na demokracijo. Slovenci se moramo čutiti svobodne in enakopravne. V ta sklop se postavlja ta naš dan, borben dan, ki ima krajevne značilnosti a je vezan na prizadevanja, ki jih že leta in leta vodijo demokratične žene za popolno spremembo odnosov v naši družbi.»

Posianec Albin Škerk bo jutri ob 20. uri govoril v Ljudskem domu v Trebčah o borbi komunistov v parlamentu v zvezi s pokojninami.

VLOGA USTANOVE NA DEŽELNO ODBORNIŠVO ZA KMETIJSTVO

Veliki načrti Kmetijske zadruge če bo dobila dolgoročno posojilo

Zgradila bi skladišče za umetna gnojila, krmila, stroje in mehanično delavnico za preizkušanje in popravljanje strojev

Kakor smo že omenili, ko smo poročali o občnem zboru Kmetijske zadruge v Trstu, je vodstvo zadruge poslalo deželnemu odborništvu za kmetijstvo pismeno vlogo s prošnjo za prispevek in dolgoročno posojilo v okviru deželnih zakonov in I. ter II. zelenega načrta, da bi lahko zgradila veliko skladišče za umetna gnojila, močna krmila, stroje, mlin in mešalnik za krmo ter mehanično delavnico za popravilo, preizkušnjo in izpopolnitev kmetijskih strojev. Tako skladišče naj bi zgradili, po možnosti, na področju industrijskega pristanišča, ali pa nekje na Krasu v bližini Proseka. Deželno odborništvo je odgovorilo, da za sedaj nima na razpolago zadostnih sredstev, da pa bo zadevo proučilo. Ravnatelj kmetijskega nadzorništva dr. Bucco si je pred nekaj dnevi ogledal sedež in podružnico zadruge ter se zanimal za njeno poslovanje.

V pismu, ki ga je vodstvo zadruge poslalo deželnemu odborništvu za kmetijstvo, je kratek opis delovanja edine tovrstne zadruge na Tržaškem, ki je bila ustanovljena leta 1946 in šteje nad 500 članov iz raznih predelov tržaškega področja. Zadruga nima špekulativnih namenov, njena dejavnost pa se stalno razvija. V prvem letu je znašalo njeno obratovanje nekaj milijonov lir, leta 1954 približno 15 milijonov, leta 1960 približno 40 milijonov, leta 1967 pa približno 130 milijonov lir. Zadruga ima vse artikle, ki jih potrebujejo kmetje, specializirala se je v dobavi artiklov za žlahtne kulture in vinograde, zlasti semen, ki jih kupuje pri najbolj resnih italijanskih podjetjih in uvaža iz Holandije ter Danske.

S svojo dejavnostjo zadruga vedno bolj podpira kmete, da ne zapuščajo zemlje, razvija družbeno dejavnost in od leta 1958 organizira vsako leto kmečki tabor, ki je zavzel širok obseg in je ena izmed glavnih kmečkih prireditev na Tržaškem. Poleg tega se zadruga udeležuje raznih velesejmov in razstav, vsako leto priredi izlet kmetov za obisk Mednarodnega kmetijskega velesejma v Veroni. Organizirala je izlet v Emilijo z obiskom tamkajšnjih zadružnih ustanov ter podpira ustanovitev zadružnih oblik sodelovanja kmetov na Tržaškem.

Vodstvo zadruge je vključilo v program svojega delovanja izgradnjo takega skladišča po razgovorih s člani zadruge in kmetovalci, ki so pozdravili to pobudo. Ker se je znatno razvila dejavnost zadruge in spričo potreb našega kmetijstva, ki je ubralo pot specializacije, je tako osrednje skladišče nujno potrebno, in to tudi zaradi tega, ker razne trgovine s kmetijskimi potrebščinami nočejo več prodajati umetnih gnojil, močnih krmil in drugih artiklov, ki zavzemajo precej prostora, dajo pa malo dobička.

Znano je, da je glede kmetijske motorizacije naša pokrajina med prvimi v Italiji in da razne kmetijske stroje kupujejo v Trstu tudi kmetje s sosednega jugoslovanskega področja. Veliko skladišče s stalno razstavo strojev bi bilo zaradi tega zelo koristno in bi zmanjšalo režijske stroške. Prav tako bi koristila mehanična delavnica za popravilo in za preizkušnje strojev, ki bi s primernimi popravki bolj ustrezali specifičnim potrebam našega kmetijstva. Za nekatera dela kmetje potrebujejo tudi velike stroje, ki si jih sami ne morajo kupiti zaradi visoke cene, ali pa zaradi tega, ker jih le občasno rabijo in so režijski stroški preveliki (za natovarjanje gnoja, za razkuževanje zemlje, itd.) Kmetijska zadruga bi kupila take stroje, jih imela v svojem skladišču in jih posojala kmetom, ko bi jih potrebovali. Zelo koristen bi bil tudi mlin in mešalnik za krmo, saj bi se znatno znižala cena, ker bi zadruga neposredno kupila pri proizvajalcih velike količine koruze, ječmena, itd., krmila pa neposredno prodala kmetom. To bi koristilo predvsem našim živinorejcem.

Kakor smo že poudarili, je ta pobuda Kmetijske zadruge pogumna in vredna vse podpore s strani pristojnih organov. a. b.

Jutri ob 12. uri bo senator Paolo Sema govoril na javnem zborovanju delavcem Tovarne strojev o «delavskih borbah in vprašanju pokojnin».

Občina sporoča, da lahko od 10. t. m. dalje, tisti, ki izvajajo očetovstvo, pri občinski zakladnici v Ul. Nordio 11 prevzamejo deželna študijska nakazila za študente v profesionalnih zavodih in nižjih srednjih šolah.

Podžupan prof. Lonza je včeraj sprejel na županstvu prof. Carla Leno in mu podaril starinski občinski pečat kot priznanje za dopolnjeno 60-letno občinsko dejavnost, ki jo je ta mestni znanstvenik opravljal v okviru tržaških znanstvenih zavodov. Prisotni so bili občinska odbornika za javno vzgojo Faraguna, odbornik za osebje Chicco ter skupina slavljenčevih prijateljev.

Odbor za proslavo 80-letnice šol Ciril-Metodove družbe

vabi na pevsko vajo, ki bo v sredo 12. marca ob 20.30 v prostorih P. d. «Ivan Cankar» v Ul. Montecchi 6.

Pomemben sklep prefekturnega komisarja dr. Molinarija

Pokrajina pristopila h konzorciju za upravo «Zgodovinsko vojnega muzeja»

Muzej bo urejen delno na prostem in delno v pokritih prostorih na občinskem zemljišču pri Bazovici

Prefekturni komisar dr. Vincenzo Molinari, ki začasno upravlja tržaško pokrajino, je v preteklih dneh sprejel zelo pomemben ukrep s katerim je pokrajina pristopila k nastajajočemu konzorciju za stalno upravljanje zgodovinske zbirke prof. Diega De Henriqueza, imenovane «zgodovinsko vojni muzej».

Odgovarjajoči statut konzorcija so pred tem odobrile že tržaška občina, tržaška avtonomna letoviščarska in turistična ustanova ter tržaška pokrajinska turistična ustanova. Da bi konzorcij zadobil dokončno obliko in začel s svojo dejavnostjo za uresničitev te pomembne pobude, je manjkal samo še pristanek pokrajinske uprave. Sedaj so končno dani vsi pogoji in po potrebnem birokratskem postopku bo konzorcij lahko postavil osnovo za uresničitev tega, kar bo v bodočnosti predstavljal muzej, ki bo — kot znano — imel svojo lokacijo na kraški planoti med Golim vrhom (pri Bazovici) in državno cesto 202 na zemljišču, ki je last občine in ki ga bo ta odstopila konzorciju proti simboličnі najemnini.

Že nekaj let je, kar so omenjene ustanove začele pogajanja za ohranitev in zaščito pred razdrobitvijo zbirke zgodovinskih in vojaških predmetov prof. De Henriqueza, katerih zgodovinsko, kulturno in turistično vrednost priznavajo tudi izven Trsta, tako v Italiji kot v inozemstvu. Od koder so prav tako prišle ponudbe last-niku za odkup in preselitev celotne zbirke.

Da bi ohranili naši pokrajini tolikšno zgodovinsko in kulturno vrednost, so mestne ustanove prišle do sklepa, da ustanovijo konzorcij, za katerega realizacijo bo prispeval vladni komisariat za deželo Furlanijo - Julijsko krajino znaten znesek 60 milijonov lir, pa tudi deželna uprava je že zagotovila, da bo prispevala k stroškom za uresničitev in poslovanje muzeja potem, ko bo konzorcij ustanovljen.

Namestitev muzeja je predvidena delno na odprtem in delno v pokritih prostorih, ki jih bo treba zgraditi. Najpomembnejši pa je namen ustanov, ki sestavljajo konzorcij, da pooblastijo svoje predstavnike v konzorciju, da vključijo pri sestavi pogodbe za lokacijo med konzorcijem in prof. De Henriquezom točne klavzule, ki naj zagotovijo polno razpoložljivost in dostopnost do vseh zbirk, kakor tudi ohranitev zbirke v Trstu tudi po zapadlosti pogodbe katere trajanje je za začetek predvideno na petnajst let.

Nobenega dvoma ni, da bo po prvi in najtežji fazi ustanavljanja lahko konzorcij katerega namen je izključno le valorizacija naše pokrajine, znal ostati zvest svojim namenom in da bo Trst dobil v tej zvrsti edinstven muzej nesporne zgodovinske vrednosti, ki ne bo poveličevanje vojne, temveč, ki bo imel izrazito vzgojno funkcijo, ki naj vzbuja najplemenitejše težnje po miru.

Avto podrl pešca

Claudio Marzi, star 27 let, doma v Ul. Besenghi 40 se je v včeraj okoli 14. ure pripeljal s svojim avtom v Ul. D. Bramante, kjer je ustavil vozilo. Ko je šel čez cestišče do bližnje prodajalne časopisov, ga je podrl na tla avto znamke «fiat» 850 TS105445, ki ga je upravljal 28-letni Bruno Zanin iz Ul. Galleria 11. Nesreča se je pripetila izven prehoda za pešce Marzija so sprejeli na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice, kjer se bo moral zdraviti 10 dni zaradi lobanjske travme in drugih lažjih poškodb.

Z avtom trčil v ustavljeni tovornjak

S pridržano prognozo so sprejeli v včerajšnjih zgodnjih jutranjih urah v nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice 39-letnega pleskarja Edoarda Pohlena iz Ul. Costalunga 205.

Bilo je okoli polnoči, ko se je Pohlen zaletel s svojim avtom v Ul. Revoltella v neki tovornjak, ki je bil parkiran na desni strani ceste. Pohlen se je hudo poškodoval po obrazu, dobil lobanjsko travmo in pretres možganov.

Neznana ženska skočila s 3. nadstropja

Včeraj popoldne okoli 17.25 je neznana ženska skočila s tretjega nadstropja poslopja št. 12 v Ul. S. Spiridione. Nesrečnica je bila na mestu mrtva.

Karabinjerji oddelka hitrega posega so takoj ugotovili, da neznanka, stara od 50 do 60 let, ni stanovala v omenjenem poslopju. So pa priče, ki so videle, ko je šla po stopnicah navzgor. Na podlagi plašča ki ga je ženska imela na sebi, so agenti ugotovili, da je šlo za podarjeno oblačilo. Ugotovili so tudi priimek darovalke, toda do pozne sinočnje ure se jim še ni posrečilo, da bi jo zaslišali. Šele po zaslišanju bodo ugotovili istovetnost samomorilke.

Motociklist podrl pešca pri Banih

V bližini vojašnice pri Banih se je sinoči okoli 18. ure pripetila prometna nesreča. V 70-letnega upokojenca Justa Pečarja od Banov št. 6 se je zaletel z motorjem 28-letni pismonoša Gianni Prednozani iz Ul. S. Nazario 125. Pečar se bo moral zdraviti zaradi raznih poškodb po glavi, obrazu in desnem komolcu 8 dni. Huje se je ponesrečil motorist, ki bo okreval v 20 dneh. Dobil je poškodbe po glavi in levem kolenu. Oba so prepeljali v splošno bolnišnico z rešilni mavtom RK.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 8. marca 1969 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Carmela Ussai, 77-letni Luigi Postir, 62-letni Roberto Travan, 81-letna Eugenia Mühler vd. Cuppo, 65-letna Maria Z berna por. Velikonja, 77-letni Leone Coroneo, 65-letna Carolina Bassanese por. Perti, 85-letna Luigia Candotti, 72-letni Carlo Regente, 63-letni Lodovico Pertot, 58-letni Alfio Mannanici, 70-letni Romano Romeo Crismani, 72-letni Siro Comucc'.

OKLICI: finančni stražnik Elio Avallone in gospodinja Maddalena Ferrigno, knjigovez Ruggero Torzullo in uradnica Alida Stibili, mehanik Mario Bussani in delavka Anna Maria Ocovich, strugar Ramiro Flego in uradnica Anna Maria Pecher, uradnik Maurizio Marini in uradnica Graziella Faggioni, mehanik Luciano Selj in š'vilja Irene Hangoor, uradnik Pietro Semeraro in bolničarka Ada Sbrogiò, učitelj Franco Salvi in knjigovodkinja Donatella Zaccaria, stražnik javne varnosti Francesco Occhiogrosso in pletilja Crescenza Lettieri, delavec Livio Sgobba in uradnica Elide Rupil, uradnik Claudio Musina in učiteljica Amelia Zacchi, uradnik Andrea Fiori in gospodinja G'uliana Valussi, uradnik Franco Padovan in frizerka Daniela Cucek, reprezentant Dimitrio Antoni in uradnica Marisa Bosich, elektronski tehnik Nevio Vattovani in gospodinja Giuliana Macina, trgovec Tito Zanolin in tolmačica Daniela Ceddini, prodajalec Alessandro Vatta in delavka Anna Maria Blasi, mehanik Ljubomir Bandi in frizerka Sonja Zufar, fotograf Giuseppe Leto in gospod'nja Carmela Andolina, fotograf Dario Leghissa in gospodinja Fulvia Rovatti, uradnik Aldo Sardechi in prodajalka Silvia Albicocchi, univ. študent Claudio Focassi in uradnica Adriana Bullo, inženir Attilio Bottari in univ. študentka Mariella Calabria, finančni stražnik Mario D'Eusanio in uradnica Liana Pironit, strugar Roberto Clari in krznarica Luciana Bonin, varilec Giambattista Podimani in baristka Vera Maria Harris, delavec Bruno Cavalli in uradnica Egle Krebelj, fotograf Oliviero Buranello in prodajalka Rita Benci, inštalater Renato Fonda in prodajalka Wilma Attini, prodajalec Mar'no Abbondanza in gospodinja Rosanna Ruzzier, arhitekt Enzo Spagna in gospodinja Alessandra Fuga, finančni stražnik Antonio Margiotta in gospodinja Ernesta Buttolo, težak Ezio Ranni in prodajalka Marisa Buiatti, šofer Amedeo Blasizza in prodajalka E'nalda Bertani, uradnik Fulvio Micheli in uradnica Claudia Stebel, inženir Giorgio Giacomini in univ. študentka Maddalena Calvani, geometer Orazio Schwart in gospod'nja Eva Berce, frizer Luciano Raffaele in uradnica Ingrid Martiny, delavec Giuseppe Savadori in uradnica Irene Z'nna, električar Renzo Ales in gospodinja Graziella Trevisan, delavec Albano Lovisetto in gospodinja Iris Cociani, tehn'k za reklamo Mario Comelli in uradnica Maria Antonia Filippi, vratar Giovanni Picchetti in prodajalka Nerina Vis'ni, ,tiskar Giorgio Umek in uradnica Nadja Bortolot, uradnik Giusto Russo in gospodinja Ines Nicolassi, upokojenec Andrea Rupel in gospodinja Maria Bajt, uradnik Giorgio Berti in uradnica Lucia Antonietta Momi, podjetnik Antonio Meucci in učiteljica Rossana Giovanella.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15. INAM, Al Camello, Viale XX. Settembre 4, Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43, Dr Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Busolin', Ul. P. Revoltella 41, Pizzul-Cignola, Korzo Italija 14, Prendini, Ul. T. Vesellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

LOTERIJA

BARI	39	51	75	90	31
CAGLIARI	30	77	80	54	53
FIRENCE	82	51	48	7	84
GENOVA	77	49	8	33	19
MILAN	81	18	49	46	1
NEAPELJ	81	80	44	17	20
PALERMO	79	32	76	49	18
RIM	78	50	37	54	21
TURIN	22	40	21	90	37
BENETKE	18	51	4	24	90

ENALOTTO

X 1 2 2 2 2 2 2 1 1 2 X

Kvote: 12 točk — 35.486.000 lir, 11 točk — 354.800 lir, 10 točk 24.600 lir.

Razna obvestila

Pogrebno društvo v Rojanu vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo danes, 9. marca t.l. ob 9.30 oziroma v drugem sklicanju ob 10.30 ob vsakem številu navzočih v gostilni Skerlavaj v Ul. Moreri 34.

Ker bodo na dnevnem redu posebne važnosti naj se člani udeležijo v čim večjem številu.

Prosvetno društvo Skedenj sporoča

da bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20.30 predvajal Aljoša Žerjal v društvenih prostorih svoj film o XIX. olimpiadi

MEXICO 68

Vstop prost!

Vas vabi na

SLOVENSKI PRAZNIK

ki bo DANES, 9. t.m., ob 17.30 v društvenih prostorih v Nabrežini

Priložnostni govor bo imel pisatelj ALOJZ REBULA

Sodelujejo vse prosvetne ustanove devinsko-nabrežinske občine

GLASBENA MATICA - TRST

V nedeljo, 16. t.m. ob 16. uri v Kulturnem domu

KONCERT

ORKESTRA GLASBENE MATICE

Solisti:
NEVA MERLAK - CORRADO — klavir
RUDA RAVNIK — harfa
ALEKSANDER ZUPANČIČ — violina

Dirigent:
OSKAR KJUDER

Prosvetno društvo «Vesna» iz Križa

vljudno vabi danes, 9. t. m. ob 16.30 na recital

SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

v podajanju gledališkega igralca Staneta Raztresena, ki bo v Ljudskem domu.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Marije Signor daruje Mimica Cok 1000 lir za orkester Glasbene matice.

V počastitev spomina pok. Olge Kravos - Krešević darujeta Ida in Neda 3000 lir za Dijaško matico.

Jutri poteka 25 let od tragične smrti drage hčerke Danice in zeta Stanka Vuka, ki se ju z žalostjo spominja mama Ema Tomažič ter daruje v počastitev njunega spomina 5000 lir za Dijaško matico, 5000 lir za Glasbeno mat'co, 5000 lir za športno združenje Bor, 5000 lir za sklad Sergija Tončiča in 5000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V počastitev spomina pok. učiteljice Elze Žgur daruje Leonora Križman 2000 lir za Dijaško matico.

Ob prvi obletnici smrti nepozabnega moža Kazimira S'rka-Sirti poklanja žena Vera 10.000 lir za «Primorski dnevnik».

Namesto cvetja na grob pok. Ane Kogoj por. Bratos darujejo Tončka in Emil Colja 2000 lir, Nives Tomasi 1000 lir, Alma in Marica 1000 lir, Grozdana 1000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. bratranca Petra Flego daruje Slava Sancin 1000 l'r za Dijaško mat'co.

V počastitev spomina pok. Olge Krešević roj. Kravos darujejo družine Kodrič in Sišković 2500 lir za športno društvo Bor in 2500 lir za Dijaško matico.

Za proslavo 80-letnice ustanovitve šol družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali: N.N. 20.000 lir, N.N. 10.000 lir, Zoro Tavčar 10.000 lir in rav. Ivan Sancin 3000 lir.

V počastitev spomina pok. Ane Bratos roj. Kogoj daruje Ema Tomažič 1000 lir za Dijaško matico.

Ob 25. obletnici smrti drage nečakinje Danice in njenega moža Stanka Vuka darujeta Tončka in Emil Colja 3000 l'r za Pd. Ivan Cankar.

V počastitev spomina Danice Tomažič-Vuk in njenega moža Stanka ob 25-letnici njune tragične smrti, daruje Tatjana Koren 3000 lir za Opspomenik padlim partizanom na Opčinah.

V počastitev spomina pok. Marije Hrovatin daruje Marija Holstein 2500 lir za Dijaško matico in 2500 lir za opensko farno cerkev sv. Jerneja.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

v podajanju gledališkega umetnika Staneta Raztresena

danes, 9. t. m. ob 16.30 v Ljudskem domu v Sv. Križu.

V sredo, 12. t. m. ob 20.30 v **Kulturnem domu** v veliki dvorani.

V četrtek, 13. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v Škednju.

PEVSKI ZBOR IZ REPNA
priredi v soboto, 15. marca

PREŠERNOVO PROSLAVO

z naslednjim sporedom: ob 20. uri v galeriji Kraške hiše otvoritev razstave posvečene spominu Srečka Kumarja; ob 20.30 kulturni spored v dvorani gostilne Križman.

Ob tej priložnosti bomo poimenovali naš zbor po Srečku Kumarju.

Vljudno vabljeni!

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča (tel. 23-988) se nadaljuje prodaja vstopnic za tretjo predstavo Dargomiskega opere «Kamniti gost», ki bo danes ob 16. uri za dnevni red v vseh prostorih.

Dirigent Scaglia, nastopajo isti izvajalci kot pri prejšnjih predstavah: Juan Oncina, Laura Londi, Elena Z'lio, Alessandro Maddalena in Gino Orlandini.

Teatro Stabile

Drama Antona Čehova «Ivanov» z Gulliom Bosettijem v glavni vlogi je na sporedu danes ob 16. uri in ob 20.30.

Od torka do nedelje, 16. t.m. bo na sporedu izven abonmaja nastop bocenskega gledališča s predstavo «Na začetku», dvodejanke Bernarda Shawa (iz «Vračamo se k Matuzalemu») v režiji Pietra Privitiere. Predstava je nova za Italijo. V glavnih vlogah bodo nastopili: Enrico Baroni, Paolo Berretta, Ginella Bertacchi, Elio Jotta, Mar'sa Mantovani, Fausta Molinari in Fernando Pannulo.

Abonenti na Teatro Stabile bodo imeli 50 odst. popusta.

Kino

Nazionale 15.30 «Un giorno di prima mattina», Julie Andrews, Richard Crenna, Technicolor - Cinemascope.
Grattacielo 14.30 «Brucia ragazzo brucia» Techn:color. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 14.30 «Salamandra», Technicolor. Prepovedano mladin pod 18 letom.
Fenice 15.00 «Vergogna schifosi», Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.00 «Nuda sotto la pelle», Alain Delon, Marianne Faithfull. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 14.00 «Il mercenario», Franco Nero, Toni Musante. Technicolor.
Alabarda 14.30 «A qualsiasi prezzo», Ira Fürstenberg, Klaus K'nski. Technicolor.
Moderno 14.00 «I cannoni di San Sebastian», A. Quinn, A. Comer, C. Bronson.
Filodrammatico 15.00 «Silvia e l'amore», A. Infanti, S. Ross. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.
Aurora 15.00 «La pecora nera», Vittorio Gassman, Lisa Gastoni. Technicolor.
Cristallo 14.00 «Il laureato», Anne Bancroft, D. Hoffman, Technicolor.
Capitol 14.30 «I due crociati», Technicolor. F. Franchi, C. Ingrassia.
Impero 15.00 «La ragazza con la pistola», Monica Vitti. Technicolor.
Vittorio Veneto 14.15 «La scogliera dei desideri», E. Taylor, R. Burton. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astra 15.30 «I giorni dell'ira», Giuliano Gemma, Technicolor.
Ideale 13.45 «Corri, uomo corri», T. Millian, L. Veras.
Abbazia 14.30 «La strana copia», Jack Lemmon in Walter Mathoum, Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 16. uri Cinemascope barvni film — moderna ljubezenska zgodba:

Indovina chi viene a cena?

Igrajo: S. Tracy, S. Poitier, K. Hepburn.

Izleti

SPDT priredi 23. marca ob priliki mednarodnih tekem v smučarskih skokih na mamutski skakalnici izlet v Planico.

Prijave se sprejemajo v Ul. Geppa 9.

V Slovenskem klubu bo predaval v torek, 11. marca 1969 ob 20.30

inž. Jože Strgar, agronom in specialist za cvetličarstvo o

LONČNICAH NA OKNIH IN V SOBAH

z ustrezno slikovno spremljavo.

S tem predavanjem izpolnjuje predavatelj obljubo, ki jo je dal obiskovalkam Slovenskega kluba. Na zanimivo predavanje vabimo vse ljubiteljice in ljubitelje cvetlic ter članе Kmečke zveze.

Ljudska prosveta

Slomškov dom s sodelovanjem šolske mladine bo proslavil dan staršev danes, 9. marca ob 17. uri v kino dvorani v Bazovici. Na sporedu: petje, zabavni enodejanki 1. Dolgolasec, 2. Pavlihovi dolgovi, skeči.

Mali oglasi

NAPRODAJ STA DVE HIŠI z zemljiščem in večje zemljišče Naslov: Domik — B. Polje 3 (Prosek).

PRODAM STANOVANJE V CENTRU — dve sobi in kuhinja. Telefonirati v ponedeljek na št. 57-341.

Samaritani in Miceo in prodaja nadomestnih delov (II. Rittmeyer 4/a «CITROEN» — mehanična delavnica

NATANČNA POPRAVILA UR z jamstvom. Originalni švicarski nadomestni deli. Urarna Hollesch — Piazza S. Giovanni 1

SOŽALJE

Dijaki Državnega Znanstvenega liceja izrekajo sožalje prof. Franki Velikonja-Fornazarič ob izgubi drage mame

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnji poti našo drago

Matildo Caharija vd. Marizza

Posebna zahvala č. g. župniku in darovalcem cvetja.

DRUŽINE CAHARIJA in VISENTIN

Nabrežina, 9. 3. 1969

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

MARIJA VELIKONJA roj. ŽIBERNA

Pogreb bo danes ob 10.45 iz kapelice glavne bolnišnice.

Žalujoči mož Bruno, hči Franka z družino, družine Celli, Fornazarič, Pangerc, Žiberna in drugo sorodstvo

Trst, Senožeče, Prato, Reka, Buenos Aires, 9 marca 1969.

ZAHVALA

Globoko ganjena po tolikih izrazih sožalja, ki sem ga bila deležna ob izgubi svojega dragega moža

JANEZA ŠTOLFE

se prisrčno zahvaljujem.

Posebna zahvala č. g. župniku, sorodnikom, prijateljem, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

ŽALUJOČA ŽENA LUDOVIKA

Nabrežina, Volčigrad, Komen, Trst, Buenos Aires, 9. 3. 69

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočutvovali ob izgubi naše drage

JOŽEFE TAVČAR vd. MILIČ

Posebna zahvala dr. Milanu Starcu, č. g. župniku, sorodnikom, vaščanom, darovalcem cvetja in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

ŽALUJOČE družine MILIČ, ŠUC in GOMIZEK

M. Repen, Prosek, Melbourn, 9. 3. 1969

NA POBUDO SLOVENSKEGA AKADEMSKEGA KLUBA «JADRAN»

«Okrogla miza» o vprašanjih napovedane Sullove reforme višjega šolstva v Italiji

Uvodno razlago je podal dr. Aljoša Volčič - Nadaljuje se zasedba filozofske fakultete - Prof. Petronio odpotoval v Rim na razgovor z ministrom Sullom - Študentje zasedene fakultete obiskali delavce v velikih podjetjih - Izjava vodstva A L U T

Medtem ko se nadaljuje složno potrjena akcija filozofske fakultete (potrdili so zasedbo do četrtka na jutranji splošni skupščini študentov in profesorjev), je ravnatelj fakultete prof. Petronio, ki je pred dnevi podal ostavko na svoje mesto, odpotoval v Rim na razgovor z ministrom za šolstvo Sullom. Petronio je namreč sprejel obvezo, ki so mu jo naložili študentje, da bo ministru obrazložil in utemeljil zahtevo, naj se tržaški filozofski fakulteti prizna status «eksperimentalne fakultete», kot se je to pred nekaj meseci priznalo nekaterim rimskim fakultetam.

Študentje filozofske fakultete so včeraj zjutraj šli tudi pred večje mestne tovarne (ladjedelnico S. Marco, Arzenal, tovarno strojev Sv. Andreja in železarno Italsider v Škednju), kjer so delavcem delili letak, v katerem pojasnjujejo vzroke zasedbe in jih prosijo za solidarnost v borbi, ki je skupna.

Izvršni odbor Združenja diplomirancev tržaške univerze je objavilo resolucijo v zvezi s problemom univerz. V resoluciji je predvsem poudarek, da se mora reforma univerz vključiti v širši okvir reforme srednje in višje srednje šole. Treba je sicer takoj rešiti najbolj pereča vprašanja, toda problemov se je treba lotiti s perspektivo splošne reforme šolstva in profesij. Za to bi bilo koristno poskusiti nove didaktične in raziskovalne metode v okviru raznih fakultet. Rešitev problema šolstva in univerz bo možna le, če se bodo tega zavedali vsi sloji prebivalstva. Zato združenje poziva k sodelovanju vse, ki so diplomirali na univerzi. Vsem, ki se zanimajo za rešitev problemov, daje na razpolago svoj sedež v Ul. Università 5 za srečanje in diskusije in bo pripomoglo pri ustanovitvi zbirnega centra rokopisov, elaboratov, študij, publikacij itd., ki so jih pripravili ali jih sestavljajo univerzitetni študenti ter profesorji.

Na pobudo slovenskega akademskega kluba «Jadran» pa je bila predvčerajšnjim v Kulturnem domu razprava za okroglo mizo o vprašanjih, ki so povezana z napovedano Sullovo reformo višjega šolstva.

Kljub temu, da je to vprašanje zadnje čase čedalje bolj v ospredju in vzbuja v študentskih krogih po vsej Italiji ne samo zadovoljstvo temveč tudi množično in bolevito gibanje, pa udeležba v dvorani sami, kakor tudi število posegov v razpravo, ni bilo takšno kakor so si verjetno bili zaželeli organizatorji «okrogle mize».

Uvodno besedo je imel dr. Aljoša Volčič, asistent za matematiko na tržaški univerzi, ki je v skopih besedah in s pomočjo konkretnih primerov opisal Sullov zakonski predlog in njegove bistvene poteze.

V prvi vrsti je Volčič poudaril, da vsebuje Sullov zakonski predlog več protislovij, dejansko pa gre za «reformo», ki ne reformira, nasprotno morda celo zaostruje (če obidemo demagoške ali zgolj formalne koncesije nekim zahtevam po «sodelovanju pri upravljanju univerz») sedanje stanje, ki je sad zadnje reforme tridesetih let.

Volčičeve ugotovitve so bile najprej naslednje: 1. Sullov predlog reforme ohranja bistveno diskriminacijo v šolskem sistemu, to se pravi - razredno diskriminacijo do otrok manj premožnih staršev, ki se jim možnost za dosego najvišjih stopenj čedalje bolj zožuje. Pri tem poznamo več zaprek, med temi razne prehodne faze, kot so «mala matura» in kot posledica izbira šole, oziroma izbira med šolo in takojšnjim zaslužkom, nato «velika matura» in različne možnosti za tiste, ki so obiskovali tehnične ali humanistične šole itd. Seveda se ta diskriminacija nato še nadaljuje na univerzi sami. Vsi vedo, da je šolanje drago, saj ne gre samo za takse, ki se plačujejo letno, temveč za splošno vsakodnevno vzdrževanje študenta, ki nima ali skoraj nima osebnih dohodkov. In tudi pozneje, ko študent z večjim ali manjšim trudom konča fakulteto in si pribori naslov «doktorja», se razredna selekcija nadaljuje. Zgovoren je — na primer — položaj asistentov, ki so prisiljeni čakati do tridesetega leta z majhnimi ali skoraj nepomembnimi zaslužki, kar praktično omogoča kariero na vseučiliščih predvsem tistim študentom, ki jih lahko starši vzdržujejo še nadaljnjih pet, šest let. 2. Študentje in asistenti odklanjajo tudi formalno, t.i.m. demokratično plat reforme. Navedel je nekaj primerov. Zakonski predlog prenaša dobršen del pristojnosti šolskega ministrstva na nov organ predstavniškega značaja katerega sigla bo ONU (Vsedržavni vseučiliški svet). Ta sveta bo na vrhu piramide, medtem ko se tak sistem širi tudi proti osnovi. Povsod pa je «predstavništvo» tako urejeno, da ima odločilno besedo pri tem pravcata manjšina profesorjev, ki imajo «katedro», t. j. «sancta sanctorum» italijanskega vseučiliškega sistema in ki jih na splošno imenujejo «le baronie universitarie» (na jugu pa «faraoni»), ker imajo do drugih sestavin v univerzah vso oblast in pravico neomejeno razpolagati z njimi, bodisi z znanstvenimi inštituti, bodisi asistenti ali drugimi docenti. Sullova «reforma» daje namreč tej manjšini v univerzah kar 50 odst. predstavniških mandatov, medtem ko imajo druge, podrejene kategorije (študentje, asistenti) ostalih petdeset odstotkov. Seveda nastane pri tem vprašanje: je sploh mogoče «soupravljanje v takih svetih», kjer sedijo neenak? Toda Sullova «reforma» se pred tem ne ustavlja. Določa celo kategorije pristojnosti», kar pomeni, na primer, da o zadevah, ki se tičejo «katedratikov» sme razpravljati zgolj tisti del odbora, ki ga sami sestavljajo, medtem ko ne sme biti prisoten na teh sejah predstavnik študentov ali asistentov.

Od tod tudi kritika vseh sestavin vseučiliškega sveta in ostra načelna zahteva po enakosti na vseh področjih, kar pomeni odpravo hierarhične piramide in uveljavitev «edinega docenta», t. j odprava vsakršne odvisnosti, ki ne temelji na znanstveni izkušnji in moralni avtoriteti, med docentom in docentom.

Sedaj je pa položaj tak — je ugotovil Volčič — da je vsak, ki hoče napredovati v vseučilišču, odvisen od osebnih muh posameznih profesorjev. Navedel je nekaj primerov, ko se na primer mesta asistentov razpišejo samo tedaj, ko se profesorju zdi, da bi moral neki študent prejeti ustrezno «nagrado», — asistentsko mesto, oziroma ključ v vseučiliško kariero

3. Volčič je nato orisal pogoje v katerih je učni del vseučiliškega stroja. Po Sullovem predlogu bi morali asistenti napisati v treh letih določeno število publikacij, kar je — seveda navzkriž z osnovnimi zahtevami znanstvene raziskave in pa učno funkcijo docenta. Na vprašanje nekega študenta je Volčič orisal še zahtevo po «polnem času» — oziroma, kot se temu s tujo besedo, ki pa se je že udomačila, pravi, «full time».

Zahteva se tiče docentov, profesorjev, ki dobršen del svojega časa preživijo izven univerze, kjer pa jim teče bogata plača. Od tod tudi zahteva, naj se profesorji obvežejo in poučujejo na univerzah, kjer naj tudi prejemajo glavnino svojih dohodkov in torej omejijo na najmanjši odstotek čas, ki ga porabijo izven univerz za raziskave, ki jih denarno podpira zasebna industrija in ki je sedaj osnovni vir izrednih dohodkov docentov.

Sullova «reforma» predvideva sicer res nekakšen «full time», toda s pravico profesorja, da zaprosi za «znanstveni dopust» petih let, ki se lahko tudi obnovi. V tem primeru prejme profesor eno tretjino plače in 60% provizije za delo, ki ga opravijo izven unizerve...

Zaključek izvajanja Aljoše Volčiča je bila ugotovitev potrebe, da pride do univerze, ki naj bo živo središče znanstvenega razvoja, kjer naj se študentom nudi splošna visoka izobrazba in osnove metodologije, ki bo pozneje temelj nadaljnje specializacije v službi, t. j. v proizvodnji.

Po tem orisu se je med prisotnimi razvila razprava, v katero so posegli akademiki Jožko Dekleva, Miha Renko, Stojan Spetič, dijak Vinko Sandalj in drugi.

Kot je tudi razumljivo se je razprava odmaknila od uvoda, ki je bil zgolj komentiran opis Sullove reforme in zajela širše vprašanje odnosa «študentskega gibanja» do družbe, ki se v sedanjih pogojih lahko strni v dilemi: reforme — revolucija.

Zanimiva so se nam zdela izvajanja Jožka Dekleve, ki je, čeprav shematično podal verno sliko sedanjega položaja v Italiji, kjer politična oblast udriha po študentskem gibanju, ko vidi, da preti nevarnost srečanja študentov in delavskega razreda na politični ravni. Od tod policijske razprave in vdor na rimsko univerzo, od tod tudi razkroj študentskega gibanja, ki je pred šestimi meseci doživel svoji višek in je sedaj na nizki razvojni stopnji, ki nosi v sebi klice stagnacije.

Vsekakor pa je bila razprava živa in se je nadaljevala pozno v noč tudi potem, ko so se udeleženci okrogle mize razšli. Kazno je, da se ne bo zaključila v enem večeru in se bo prenesla v širše kroge slovenskih akademikov na tržaškem vseučilišču.

Izlet KZ v Verono

Kmetijska zadruga v Trstu organizira tudi letos izlet z avtobusi na mednarodni kmetijski velesejem v Veroni, in sicer 16. marca. Prijave sprejemajo na sedežu v Ul. Foscolo ter v poslovalnicah v Ul. Flavia in v Miljah. Kmetom priporočamo, da se udeležijo izleta in si ogledajo letošnji kmetijski velesejem, na katerem bo poudarek zlasti na mehanizaciji v kmetijstvu.

POJASNILO K SPLOŠNEMU OBČINSKEMU REGULACIJSKEMU NAČRTU

Kako je z gradnjami na področjih Bazovice, Padrič, Trebč in Gropade?

Področja, ki jih določa regulacijski načrt so štiri, zidanje pa je mogoče na vseh, razen na «Zelenem področju»

V «Gospodarstvu» z dne 28. februarja je bilo pod rubriko «Glas iz občinstva» objavljeno pismo čitatelja M. M. v katerem je rečeno da se «zadnje čase mnogo govori o novem urbanističnem načrtu...» in dalje: «Slišali smo, da naš del slovenske zemlje, ki sada pod občino Trst v zgornji okolici: Bazovica, Padriče, Gropada, Trebče itd., je smatram kot «zona rurale» (kmetijsko področje). To pomeni da naši mali posestniki, naši kmetje nimajo nobene možnosti, da bi kaj zazidali na svojih zemljiščih, razen v sami stari vasi».

Na omenjeno zaskrbljenost čitatelja daje list odgovor, ki čitatelja kot tudi ostalo javnost, ki bere slovenski gospodarski tednik, zavajo na napačno tolmačenje urbanističnih in gradbenih pravil novega splošnega urbanističnega regulacijskega načrta.

Že v začetku odgovora list poučuje svojega čitatelja, da je kmetijski ali zeleni pas eno in isto, kar pa ni točno. Kmetijski pas ali kmetijsko področje je eno, zeleni pas ali zeleno področje pa je nekaj popolnoma drugega. Toda to še ni najvažnejše. V odgovoru svojemu čitatelju «Gospodarstvo» ne odgovarja na osnovno ugotovitev prizadetega ali prizadetih iz Bazovice, Gropade, Trebč in Padrič, in sicer: «to pomeni, da naši mali posestniki, naši kmetje nimajo nobene možnosti, da bi kaj zazidali na svojih zemljiščih, razen v sami stari vasi». Na to ugotovitev, ki je netočna, bom skušal preprosto in v kolikor je v mojih močeh tudi jasno odgovoriti.

Novi splošni občinski regulacijski načrt, ki sicer še ni popolnoma polnomočen, ker ga deželni pristojni organi še niso potrdili, določa na področjih omenjenih štirih slovenskih vasi: Bazovica, Padriče, Gropada in Trebče, štiri različna področja, za katera veljajo popolnoma različna gradbena pravila. Ta področja so:

1. Področje «D» in «DE», ki sta ekstenzivnega značaja: prvo zajema v celoti sedanje naselje, drugo pa zajema v celoti področje, ki je določeno za razvoj naselja. Na obeh omenjenih področjih se lahko zidajo posamezne ali vrstne hiše. Za te gradnje urbanistično - gradbena pravila določajo, da na področju «D» posamezne hiše ne smejo biti višje od 14 m, vrstne hiše pa ne smejo biti visoke več kot 8,5 m; na področju «DE» pa posamezne hiše ne smejo biti višje od 11.5 m, vrstne hiše pa ne smejo biti višje od 8.5 m.

2. Polkmetijsko področje «zona S» — (zona semirurale), ki obkroža štiri omenjene vasi, je bolj ekstenzivnega značaja kot področje «DE». Na tem področju se lahko gradijo posamezne hišice, kmetijskega gospodarstva poslopja (hlevi kokoši, prašiči itd.). Za to veljajo sledeča gradbena pravila: Zgradbe ne smejo preseči na nobeni točki več kot 10 m višine; gradbeni indeks na polkmetijskem področju znaša 0,5 kub. m na kv. m površine stavbišča.

3. Kmetijsko področje (zona rurale). To področje je namenjeno za ureditev kmetijskih posestev, za obrtniško predelavo kmetijskih pridelkov in za živinorejo. Zgradbe ne smejo na nobeni točki preseči 7 m višine. Najvišji gradbeni indeks je 0.2 kub. m na kv. m površine zemljišča. Toda za gradnjo katere koli stavbe na kmetijskem področju je treba imeti najmanj 3000 kv. m.

4. Zeleno področje (zona verde). To je področje, na katerem ni mogoča nobena gradnja. Zeleno področje zajema jusarske gozdove, področja za pogozdovanje (gmajne itd.) zasebne in javne parke, narodne parke, oziroma rezervate itd.

Poleg nekaj omenjenih gradbenih pravi in omejitev določa urbanistično-gradbeni pravilnik še druga gradbena pravila, ki pa jih vsako gradbeno podjetje pozna in nima smisla, da jih tu navajam.

Zato pa lahko zaključim z ugotovitvijo, da ni res, da v omenjenih vaseh «naši mali posestniki, naši kmetje nimajo nobene možnosti, da bi kaj zazidali na svojih zemljiščih, razen v sami stari vasi».

Poleg tega pa moram še povedati, da sem v našem dnevniku že svoj čas zapisal, da občinska uprava ne daje gradbenih dovoljenj tistim lastnikom zemljišč na kmetijskem področju, ki se niso nikoli in se tudi sedaj ne ukvarjajo s kmetijstvom, marveč so kupili zemljišče samo zato, da bi sezidali hišo. Vsem ostalim lastnikom, ki jim kmetijska organizacija izda potrdilo, da se tudi samo posredno ukvarjajo s kmetijstvom občina izda gradbeno dovoljenje za hišo in druga kmetijska poslopja pod pogojem, da spoštujejo gradbena pravila za kmetijsko področje.

SLAVKO ŠTOKA

PREJŠNJO SOBOTO V DVORANI «IGO GRUDEN»

Lepo uspeli spominski večer bivših pregnancev v Nabrežini

Večera se je udeležilo okrog 220 bivših pregnancev v nacistična taborišča - Kulturni spored in prijetno razpoloženje

V soboto, 1. marca, so bivši pregnanci iz občine Devin-Nabrežina dostojno in v prijetnem vzdušju proslavili 25-letnico, odkar so jih nacisti siloma odtrgali od svojih družin ter odgnali v Nemčijo z namenom, da bi očistili «Küstenland», kot odskočno desko za njihove nadaljnje roparske pohode.

Brez nikake bučne propagande, le s pisemci in ustnimi vabili, se je pobudnikom spominskega večera posrečilo zbrati res lepo število tovarišev; celo oddaljene vasi, kot je Medja vas, so bile številno zastopane z bivšimi pregnanci. Med zbranimi smo opazili mnogo starih očancev, zdravih kraških grč; če jih je človek pazno motril, je dobil vtis, da gleda iz njih kraško drevo «reševljika», katera požene svoje korenine v samem «školju» ter ji ne pride nobena burja do živega.

Spomini na tako «burjo», doživeto pred četrtstoletjem, katera je naš rod potrla, a ne strla, so združili ta večer v lepi, a mnogo premajhni dvorani p.d. «Igo Gruden» okoli 220 pregnancev, njihovih sorodnikov in drugih občanov. Občutiti se potreba in važnost takih sestankov, kjer pride do marsikatere koristne diskusije in predlogov za razmah vej našega gospodarstva. Navzočnost poslanca Škerka, občinskega odbornika Terčona, župan Legiša je opravičil svoj izostanek z obolelostjo, je še bolj poudarila pomembnost takih srečanj, kakršnih si naši ljudje še želijo, pa naj bodo sklicana od katerekoli domače politične skupine.

Proslavo je začela domača godba z izbranimi in lepo izvajanimi komadi. Ta naša godba, ki je zrasla iz korenin starih, priznanih nabrežinskih muzikantov, se še kar v redu razvija, le škoda, da morajo ob vsakem večjem nastopu poklicati na pomoč moči iz drugih društev, da zamašijo pomanjkanje inštrumentov iz domačih vrst.

Mladi pevci, večinoma še novinci na pevskem torišču, so na tem večeru pokazali že dobršno obvladovanje harmonije; sicer se jim še pozna nesproščenost, in nesamostojnost v glasovih, ker pa bo pod spretno taktirko prof. Sergija Radovića s prihodnjimi vajami gotovo premagano. Torej godci in pevci, le kmalu na plan z nameravanim samostojnim koncertom; Nabrežina potrebuje takih «injekcij», ki naj pokažejo, da se nismo še izneverili stari tradiciji!

Kot je pravilno poudaril Stanko Caharija v svojem otvoritvenem govoru, naj nas ti skromni uspehi na prosvetnem torišču privedejo na pot v obrambi, kar je našega in to brez slehernega «monopola»! Ravno spominski večer je nazorno pokazal, kaj se brez politične primesi lahko postreže prosvete željnemu ljudstvu.

Sledile so tri recitacije, našega pokojnega barda Grudna je predstavila Vera Caharija z njegovo drugo pesmijo iz ciklusa «V pregnanstvo», kjer pesnik ganljivo opisuje svoje občutke, ko se je peljal s transportom pregnancev mimo Nabrežine. Mlada, nadobudna recitatorka je verno in občuteno podala misli, ki so takrat prevevale Grudna-pregnanca. Enako prisrčno je druga mladenka Savina Knez orisala Grudnovo «Celico številka pet», njegovo razpoloženje, ko je čakal na odhod proti kalvariji! — Opozarjam nabrežinske prosvetarje, naj imajo obe recitatorki na vidiku za bodoče prireditve.

Kulturni spored je zaključil domačin — avtor pregnanske «odisejade» «Pred 25 leti», ki je s svojimi «očvirki» zabelila ostale lepo podane točke; v domačem narečju je z bodicami v šaljivem tonu orisal pot in življenje pregnancev ter njihovo vrnitev v domače kraje. Z že ponarodelo «Himno nabrežinskih internirancev» istega avtorja je dvorana oživela v burnem ploskanju ter sta morala pevski zbor in nato godba to skladbico še ponoviti.

Veliko zanimanje je vzbudila tudi projekcija fotografij pregnancev, ki so pokazale, kakšne sorte bi bil Hitlerjev «novi red»; v jetniški obleki, neobriti in ostriženi «na balin», so bile slike teh trpinov še opremljene z evidenčnimi številkami. Te številke so pomenile, da je bil naš življenj oropan vsakega človeškega dostojanstva.

Godba je še nekaj časa razveseljevala in brusila pete starim in mladim, nakar se je ta uspeli večer tudi vzorno zaključil. Organizatorji tega spominskega srečanja se toplo zahvaljujejo vsem gostom, darovalcem in ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k uspešni proslavi.

Pri končnem obračunu so se prireditelji spomnili na preminulega tovariša-pregnanca Milana Milaniča, kateri je, po daljši in mučni bolezni, v nedeljo, 2. marca končal v tržaški bolnišnici svojo življenjsko pot. Vdovi Rozaliji, kateri izrekajo svoje iskreno sožalje, so poklonili znesek 10.000 lir, kot del čistega dobička tega spominskega večera.

Vaščan

Dvorana je bila natrpana, omizja vsa zasedena. Pri tej mizi sta med drugimi poslanec Albin Škerk in odbornik Josip Terčon

V POČASTITEV STOLETNICE NABREŽINSKE ČITALNICE

Danes «Slovenski praznik» v dvorani društva «Igo Gruden»

Nad sto sodelujočih: trije zbori, godba na pihala, instrumentalni solisti in recitatorji - Slavnostni govornik prof. Alojz Rebula

V Nabrežini so prireditelji zaključili zadnje priprave za Slovenski praznik, ki bo danes popoldne z začetkom ob 17.30. Prireditev je zelo zahtevna in se z organizacijo ukvarja večja skupina ljudi, saj se bo pred občinstvom zvrstilo čez sto nastopajočih. To je izredno veliko število, saj je nabrežinska dvorana majhna in organizator je naletel na težave pri razvrstitvi nastopajočih.

Predstava, pri kateri sodelujejo vse kulturne ustanove devinsko-nabrežinske občine, je osrednja proslava letošnje jubilejne sezone, v kateri proslavlja domače prosvetno društvo kar šest obletnic. Ta večer hoče biti predvsem proslava stoletnice ustanovitve nabrežinske čitalnice, torej kulturni praznik vseh Slovencev. Kot tak je bil tudi imenovan Slovenski praznik.

Spored praznika pa je naslednji:

1. Mladinski pevski zbor «Kraški slavček» pod vodstvom prof. S. Radoviča:
   Emil Adamič — Na ledu
   Alojzij Mihelčič — Polje,. kdo bo tebe ljubil
   Ljudska — V tihem gozdu
   Ignazij Hladnik — Na zeleni gori
2. Govor pisatelja prof. Alojza Rebule.
3. Moški pevski zbor «Fantje izpod Grmade» pod vodstvom Iva Kralja:
   Ubald Vrabec — Zdravica
   Anton Hajdrih — Luna sije
   Hugolin Satner — Pogled v nedolžno oko
   Miro Kernjak — Je na drauce mehna
   Peter Jereb — O kresu
4. Igo Gruden — Nabrežina (recitacija)
5. Chopin — Valček v des duru (klavir Majda Terčon)
6. Moški pevski zbor «Igo Gruden» pod vodstvom prof. S. Radoviča:
   Narodna — Ko so fantje proti vasi šli
   Koroška narodna — Če so tiste stezice
   Zorko Prelovec — Oj Doberdob
   Rado Simoniti — Le vkup uboga gmajna
7. Igo Gruden — Internacija (recitacija)
8. Gert — Scherzo (harmonika Jadranka Sedmak)
9. Venček — Pozdrav z Gorenjske — Slava Prešernu (izvaja nabrežinska godba na pihala — vodi Stanko Mislej).

Prireditev bodo povezovali v celoto Vera Caharija, Savina Knez in Bojan Brezigar.

Vse točke so pripravili prof. Erminij Ambrozet, Ivo Kralj, Stanko Mislej in prof. Sergej Radović. Ne smemo pa pozabiti na požrtvovalnost vseh nastopajočih, ki so bistveno pripomogli k realizaciji prireditve. Na svidenje torej danes ob 17.30 v Nabrežini.

r—n

Po trčenju v avto zletel v izložbeno okno

Včeraj ob 14,35 so sprejeli na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice 17-letnega dijaka Vinicia Baitza iz Ul. Ermagora 1, ki se je ponesrečil pri trčenju z nekim avtomobilom na križišču Ulic Palestrina in S. Francesco. Mladenič se je peljal z mopedom «Vespa» v smeri Trga S. Francesco privozil avto «fiat 124», katerega je upravljal 26-letni Giuseppe Pelos iz Ul. Flavia 2, ki je bil namenjen v Ul. Carducci. Baitz je trčil v levi del avtomobila ter je zaradi sunka odletel na desno, preskočil pločnik ter se zaletel v izložbeno okno trgovine «Salvarani» v Ul. Palestrina 3. Zaradi udarca se je šipa na oknu razbila. Mladi Baitz se bo moral zdraviti zaradi številnih ran, ki jih je dobil pri nesreči okoli 20 dni. Poškodbe zadevajo številne rane na čelu, na desnem ter na levem gležnju.

SEBOFLEX
VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53 Tel 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

SMRTNA KOSA

Ane Bratos-Kogojeve ni več

V sredo, 5. t. m. smo spremili k Sv. Ani k zadnjemu počitku zavedno in skromno Slovenko Ano Kogoj por. Bratos, sestro znanega slovenskega skladatelja Marija Kogoja, ki je pred 23 leti umrl v Ljubljani.

Pokojna Ana Kogojeva se je rodila 1897. l. v Trstu. Kot sirota brez staršev je preživela svojo mladost v Kanalu na Goriškem, kjer sta oba z bratom našla skrbno krušno mater, ki ju je vzgojila v zavedna Slovenca. Kasneje je živela v Gorici. Med prvo svetovno vojno, ko je brat Marij študiral kompozicijo na dunajski Akademiji za glasbo in dramsko umetnost, je šla sestra Ana z njim. Ves čas se je zanimala za bratov umetniški razvoj in mu je tudi kasneje, ko se je poročil in je imel majhne otroke, priskočila na pomoč in živela nekaj let pri njem v Ljubljani. Kasneje se je vrnila v Gorico in nazadnje v Trst, kjer se je ok. l. 1940. poročila in se posvetila svoji novi družini.

Vendar njeno zanimanje za slovensko kulturno življenje s tem ni prenehalo. Poleg skrbne predanosti družini, je našla čas tudi za to. In ko je po drugi svetovni vojni pri nas popustil pritisk na slovenski življ in se je razmahnilo naše kulturno in politično življenje v zajemstvu, je bila tudi ona navzoča. Pridružila se je naprednim ženam in se udeleževala njihovih sestankov. Kolikor ji je skrb za družino dopuščala, je prihajala tudi k predavanjem, h koncertom in k predstavam Slovenskega gledališča, kjer je mogla, ne da bi se kdaj silila v ospredje, kot bi se ravnala po starem moralnem načelu «naj ne ve levica, kaj dela desnica». Samo njeni najbližji prijatelji so poznali njeno dobro srce. Posebno hvaležno ji bo ostalo naše dijaštvo, saj je bila dolgoletna dobrotnica Dijaške matice.

Pred tremi leti jo je težka bolezen priklenila na bolniško posteljo in na naših prireditvah je ostalo eno mesto prazno, a upali smo, da se še kdaj vrne med nas, kar si je tudi sama od srca želela, posebno, da bi obiskala naš Kulturni dom. Želja se ji ni izpolnila, niti k odkritju bratovega spomenika, ki so ga pred kakim letom postavili v Kanalu ob Soči, ni mogla. Kljub težki bolezni pa je do zadnjega prebirala naš dnevnik, katerega zvesta naročnica je bila od vsega začetka.

3. marca nas je zapustila za vedno. Z njo je spet legla v grob požrtvovalna in zavedna slovenska žena. Naj ji bo lahka domača zemlja! Njenim svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

I. s.

Smrt ugledne žene Matilde Marizza

V ponedeljek, 3. marca, je kraška zemlja sprejela v svoje naročje eno najboljših žena v Nabrežini. V soboto, 1. marca, je namreč v tržaški bolnišnici preminila Matilda Marizza roj. Caharija. Njen pogreb je pričal, kako je bila pokojnica spoštovana zaradi svoje skromnosti, zavednosti in razgledanosti.

Pokojna Matilda je bila rojena 4.4.1883 v eni najstarejših nabrežinskih domačij, pri «Duvnih», iz katere je izšlo že nekaj zavednih članov našega naroda. Poročila se je z Josipom Marizzo, umrlim 22.12.

1962, kateri je bil pred in po prvi svetovni vojni znan širom okoli kot socialistični prvak v naši občini. Njegovo ime je bilo tesno povezano z buditelji proletarske zavesti, kot so bili Kristan, Kopač in Regent. Po osvoboditvi je pokojni Marizza zavzemal vidno mesto tudi v okrajnem ljudskem odboru Devin-Nabrežina. Pod fašizmom je, kot mnogi drugi, okusil vse «blagodati» črnega režima, bil je večkrat zaprt ter nato konfiniran v Avellinu in Cairu-Mutenotte.

Tudi pokojnica je doživela marsikatere sitnosti z večnimi preiskavami in sumničenji, kot premnoge žene naših prvoborcev, ko so trepetale za usodo svojih dragih. Po drugi svetovni vojni se je preživljala z malo trgovino na vaškem trgu, kjer je živela v spominih na to težko dobo.

Kot je skromno in vdano dočakala svojo starost, tako je tudi tiho ugasnila ob splošnem žalovanju vseh, ki so jo poznali.

Bratu Francu, sestri Ivani in ostalim sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje.

Vaščan

KLJUB DOLGOTRAJNIM BIROKRATSKIM POSTOPKOM

V pričakovanju prvih milijard za opremo ploščadi pomola VII

S prvima dvema milijardama od šestih predvidenih, bodo zgradili cementna tla na ploščadi, speljali kanalizacijo, električne, telefonske in vodovodne vode ter položili prve tračnice

Najnovejše srečanje tržaškega parlamentarca Belcija s podtajnikom na ministrstvu za proračun in načrtovanje Malfattijem in zagotovila, ki jih je dal med svojim nedavnim obiskom na našem področju podtajnik na ministrstvu za javna dela Brandi, opravičujejo pričakovanje, da se bo začelo delo pri opremljanju pomola VII v novem pristanišču brez posebnih zamud. Pomol je namreč v osnovi skoraj povsem nared. Njegova operativna plošča, ki meri 233.000 kv. m, bo povezana z obstoječim cestnim in železniškim omrežjem z vrsto priključkov, za katere so ustrezni načrti že pripravljeni in tudi potrjeni. Gradnja teh priključkov, za katere je dežela zagotovila delno finančno kritje, naj bi se začela v doglednem času. Nekoliko počasneje pa napreduje birokratski postopek kar zadeva postavitev tehnične opreme na omenjeni ploščadi. Za to opremo je neodvisna ustanova za tržaško pristanišče izdelala proračun, ki predvideva izdatek 6 milijard lir. Kakor znano, je bil s tem načrtom sporazumen tudi medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje, ki se je izrekel za to zamisel v znanih programatičnih izjavah oktobra 1968.

V krogih blizu krščanske demokracije in njenega predstavnika Belcija vedo v tej zvezi povedati, da bo od omenjene vsote 6 milijard kmalu dan na razpolago neodvisni ustanovi za tržaško pristanišče predujem dveh milijard lir, ni pa izključena možnost, da bosta ustanovi dani še letos na razpolagi tudi nadaljnji dve milijardi.

Za uporabo prvih dveh milijard menda ne bo posebnih težav kar zadeva postopek in tehnične zahtevke predvidenih naložb. Znesek bo dan na razpolago Trstu z medministrskim dekretom, ki se bo lahko začel takoj izvajati, poleg tega pa tudi sama predvidena dela ne zahtevajo izdelavo posebno težavnih načrtov. S temi prvimi sredstvi naj bi namreč izdelali cementna tla na ploščadi v skupni vrednosti 800 milijonov lir ter speljali kanalizacijo, električne in telefonske vode ter vodovodne cevi, za kar bodo predvidoma potrošili nadaljnjih 700 milijonov lir. S preostalimi 500 milijoni naj bi pa začeli polagati prve snope tračnic.

Z «drugima» dvema milijardama nameravajo speljati ob severnem in južnem robu pomola velike tirnice za žerjave, izpopolniti sistem železniških tračnic ter nabaviti sedem dvigal po 6 oziroma 12 ton, eno dvigalo po 35 ton za manipulacijo kontejnerjev ter končno postaviti nekaj skladiščnih lop.

Ko bodo ta dela opravljena bo mogoče pričeti s stvarnim poslovanjem pomola VII, ob katerem bodo začele pristajati ladje tako v tradicionalnem kakor tudi v kontejnerskem prometu. Važno pri vsem tem je, da se bodo omenjena dela vodila kolikor mogoče vzporedno, tako da bo celotna struktura pomola VII brez škodljivih neskladij pripravljena za sprejetje prvih tovorov.

Franc Pertot bere svojo pesnitev v domačem narečju

KULTURNI UŽITEK BREZ PRIMERE!
faksimile
DALMATINOVE BIBLIJE
Knjiga je originalnega formata in vezana v svetlo usnje.
Naročite se čimprej nanjo!
tržaška knjigarna
TRST Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

Tvrdka Ing. E. RIGHI
TRST - TRG GOLDONI 9
TEL. 94-022

s preko 40-letnim delovanjem na kmetijskem področju nudi kmetom in vrtnarjem najnižje cene, prvovrstna semena; vsakovrstno kmetijsko orodje in stroje, brizgalke, sredstva proti rastlinskim zajedalcem in proti glivičnim boleznim, piščance in krmo.
EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK
motornih kosilnic in motornih lopat «Rondine», motokultivatorjev «SIMAR» ter «COFUNA», naravnega in osušenega gnoja v prahu.

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 9. MARCA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.50 Bach: Invencije za čembalo; 10.45 V praznično tonu; 11.15 Mladinska zgodba: «Modra čepica»; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 in 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 A. de Musset-E. Augier: «Zeleni suknjič»; 16.30 Orkestri; 17.30 Beseda in glasba; 18.10 Skladbe Berlioza; 18.45 Dunajske melodije; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Šport; 20.30 Iz slovenske folklore; 21.00 Plošče; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba.

TRST

11.25 Zborovsko petje; 12.15 Športni pregled; 14.00 «El Campanon».

KOPER

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 9.10 Zabavni zvoki; 9.30 Nedeljsko srečanje; 9.45 Orkester Mancini; 10.00 Prenos RL; 10.30 Orkester Ortolani; 10.45 Nove plošče; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.20 Orkester Jouvin; 11.30 Današnji pevci; 11.50, 12.45, 15.00 Glasba po željah; 14.00 Sosedni kraji in ljudje; 16.00 Prenos RL; 19.00 Športna nedelja; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.15, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 10.45 Glasbeni kvizi; 11.40 Roditeljski krožek; 12.00 Kontrapunkt; 13.15 G. Morandi; 14.30 Pod vedrim nebom; 15.30 in 17.00 Popoldne z Mino; 16.00 Nogomet od minute do minute; 18.00 Simf. koncert; 20.20 Glasbeni variete; 21.10 Športna nedelja; 21.25 Pianist A. Watts; 22.20 Zbori z vsega sveta.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Oddaja za ženske; 9.35 Veliki variete; 11.00 Nedeljske pesmi; 11.35 Juke box; 13.00 Kvizi narobe; 14.30 Teden aktualnosti; 15.03 Pisana glasba; 16.10 Preizkušajo se diletanti; 17.00 Športna nedelja; 18.45 Plošče in skeči; 20.00 Sopranistka Birgit Nilsson in baritonist Robert Merrill; 22.40 Angleške nove plošče.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 12.20 Mozartove sonate; 13.00 Rossini, Paganini, Liszt, Bellini, Dvorak; 13.55 Folk-glasba; 14.10 Simf. koncert; 15.30 F. Dürrenmatt: «Meteora»; 17.10 Jazz; 17.30 Sličice iz Francije; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.30 Kemal Ataturk; 21.00 Klub poslušalcev; 22.30 Schubertova glasba.

FILODIFUZIJA

8.00 Schubert,, von Weber; 8.40 Sergej Rahmaninov; 10.20 Beethoven, Busoni, Dvorak; 11.20 Antologija interpretov; 12.30 Komorna glasba; 14.20 Sodobna ital. glasba.

SLOVENIJA

6.05, 7.00, 13.00, 19.30 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 7.50 Inform. oddaja; 8.05 James Krüss: «Upor snežakov»; 8.45 Skladbe za mladino; 9.05 Koncert; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 10.30 Pesmi borbe in dela; 10.45 in 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Domace viže; 14.05 Zabavna glasba; 14.30 L. S. White: Zbogom, lepotec moj; 15.05 Športno popoldne; 17.05 Operni koncert; 17.30 Constant: «General Frederic»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.15 Serenadni večer; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Veliki orkestri.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Duhovnik med ljudmi; 12.30 Settevoci; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 14.45 Športno popoldne; 17.00 Program za najmlajše; 18.10 Daktari, TV film; 19.00 Dnevnik; 19.10 Polčas nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Jekyll; 22.05 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

16.55 Koncert: «I solisti veneti»; 17.30 Lahka atletika; 18.55 TV priredba «La donna di fiori»; 21.00 Dnevnik; 21.15 Settevoci; 22.30 Ekonomska panorama.

PONEDELJEK, 10. MARCA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Russov ansambel; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Pevski zbor; 19.20 Melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Sestanek s Fansi; 21.05 Kulturni odmevi; 21.25 Romantične melodije; 22.00 Pianist Marijan Lipovšek; 22.25 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.45 Folklorne beležke; 14.40 Jazz.

KOPER

7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.35 Prisluhnimo jim skupaj; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Melodije; 11.45 Pevci; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.50 Športni ponedeljek; 14.00 Za oddih in razvedrilo; 15.30 Zborovsko petje; 16.40 Prijetna glasba; 17.00 Operna glasba; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester Tommy Dorsey; 22.10 Motivi za vsakogar.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.40 Jutranje pesmi; 9.10 Zvočni trak; 10.35 in 11.08 Ura glasbe; 11.30 Sopranistka Cecilia Fusco; 12.05 Kontrapunkt; 13.45 Filmska glasba; 14.45 Nove pesmi; 16.30 Moderne melodije; 17.05 Spored za mladino; 19.30 Luna park; 20.15 Sestanek petih; 21.00 Koncert; 22.30 Glasbeno-govorni spored.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Lahka glasba; 10.00 Gershwinovo življenje; 10.40 Telefonski pogovori; 13.00 Tedenski športni pregled; 14.00 Juke box; 15.15 Znanstvena oddaja; 15.35 Neapeljske; 16.35 Glasbena enciklopedija; 17.35 Enotni razred; 18.20 Poljudna enciklopedija; 20.00 Glasba po željah; 22.10 Kvizi narobe.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Haydnove skladbe; 11.30 Od gotike do baroka; 12.20 Debussyjeve in Ravelove skladbe; 12.35 Mozart; 14.00 Violinist Uto Ughi; 15.30 Donizetti: «L'aio nell'imbarazzo; 17.20 Francoščina; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.30 Simfonični koncert.

FILODIFUZIJA

8.00 Bachove skladbe; 8.45 Skladbe za orgle; 9.18 Operni koncert; 10.10 Torellijeve simfonije; 10.55 Slavne interpretacije; 12.30 Boccherinijev trio; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00 in 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Informativna oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.10 «Cicibanov svet» in «Pesmica za najmlajše»; 9.30 Orkester Percy Faith; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Virtuozne skladbe za violino, violončelo, klavir; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Koncert pihalnih orkestrov; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Lepe melodije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Glasbeni intermezzo; 15.40 Slovenski oktet; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 G. Verdi: iz opere «Ples v maskah»; 18.00 Aktualnosti; 18.35 Mladinska oddaja: «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Poje Jožica Svete; 20.00 Simfonični koncert — v odmoru: «Kulturne diagonale»; 22.15 Za ljubitelje jazza; 23.05 Literarni nokturno — M. Klopčič: Pesmi; 23.15 Lahko noč s pevci Lahke glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 11.30 in 15.00 Šola; 12.30 Francoščina; 13.00 Roditeljski krožek; 13.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Knjižne novosti; 19.15 Uvod v kemijo; 19.45 Šport in italijanske kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Essi vivranno!»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Mi in drugi; 22.15 Simfonični koncert.

JUG. TELEVIZIJA OD 9. DO 15.-III.1969

NEDELJA, 9. marca

9.25 Poročila; 9.30 Po domače; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.50 Otroška matineja; 11.10 Daktari — film; 12.00 Svetovno hokejsko prvenstvo; 14.15 Kažipot; 14.35 Film; 16.20 Novi ansambli; 17.30 Atletika v dvorani; 18.00 Svetovno hokejsko prvenstvo; 20.35 G. Mihić: Samci; 21.20 Videofon; 21.35 Šport; 23.00 Poročila in polet vesoljske ladje «Apollo 9»

PONEDELJEK, 10. marca

20.00 in 22.05 Dnevnik; 9.35 in 14.45 TV v šoli; 10.30 Ruščina; 11.00 Splošna izobrazba; 17.35 H. Ch. Andersen: Jelka; 18.00 Po Sloveniji; 18.50 Šlager sezone; 19.20 To je bila ena stara slika; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 TV drama; 21.30 J. Brahms.

TOREK, 11. marca

20.00 in 23.15 Dnevnik, 9.35 in 14.40 TV v šoli; 10.30 Angleščina; 11.00 Splošna izobrazba; 15.35 Angleščina; 16.05 Francoščina; 16.35 Spet doma — lutke; 16.55 Prenos slavnostnega zasedanja IX. kongresa ZKJ; 18.40 Skrivnosti narave; 19.05 Kratek film; 19.25 Komorni zbor RTV; 19.50 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Film; 22.15 Govor predsednika Tita na slovesnem zasedanju IX kongresa ZKJ.

SREDA, 12. marca

20.00 in 23.45 Dnevnik; 8.55 Prenos s plenarnega zasedanja IX. kongresa ZKJ; 17.45 Primožev dnevnik; 18.30 Pisani trak; 18.45 Sodobna prehrana, 19.15 Baletna lepljenka; 19.45 TV prospekt; 20.20 Govor predsednika Tita na plenarnem zasedanju IX. kongresa ZKJ; 21.20 3—2—1; 21.30 C. Goldoni: Tast po sili; 23.15 Poročilo o delu IX. kongresa ZKJ

ČETRTEK, 13. marca

20.00 in 23.15 Dnevnik; 9.35 in 14.45 TV v šoli; 10.30 in 15.40 Nemščina; 11.00 Angleščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.00 Poročilo o delu IX. kongresa ZKJ; 17.45 Srečni metulj; 18.00 Beethoven in Schubert; 18.15 Po Sloveniji; 18.45 M. Djurdjević: Humoreska; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Lučka — zgodba; 21.05 Glasbena oddaja; 21.25 Poročilo o delu IX. kongresa ZKJ; 22.25 Wojeck — film.

PETEK, 14. marca

20.00 in 23.20 Dnevnik, 9.35 in 14.45 TV v šoli; 11.00 Francoščina; 15.55 ali 17.15 IX. kongres ZKJ; 18.00 Naika — film, 18.15 Glasbena oddaja; 19.00 Svet na zaslonu; 19.30 Naš globus; 19.50 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Veš, vem — kviz; 22.00 Vojna in Eric Kurtz — film; 22.50 Poročilo o delu IX. kongresa ZKJ.

SOBOTA, 15. marca

20.00 in 23.40 Dnevnik; 8.55 Prenos zasedanja IX. kongresa ZKJ; 15.45 Svetovno hokejsko prvenstvo; 17.45 S fanti treh dolin; 18.15 Mladinska igra; 19.15 S kamero po svetu; 19.40 Za boljši jezik; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Glasbena oddaja; 21.35 Za smeh; 22.00 Maščevalci — film; 23.10 Poročilo o delu IX. kongresa ZKJ.

Goriško-beneški dnevnik

VESTI IZ ŠTEVERJANA

Občinski proračun za 1969 jutri na seji občinskega sveta

Asfaltiranje ceste Bukuje - Grojna - Želeti bi bilo večje zanimanje občanov za delo občinske uprave

Števerjanski župan Stanislav Klanjšček je poslal občinskim svetovalcem vabila za sejo, ki bo jutri, v ponedeljek ob 20. uri.

Na dnevnem redu je najprej županovo poročilo o tekočih zadevah, nato pa sledi pregled in odobritev občinskega proračuna za leto 1969. Razpravljali bodo tudi o ponovnem asfaltiranju odseka občinske ceste «Bukuje - Grojna» ter o tem, na kak način naj oddajo v zakup dela za okrepitev javne razsvetljave na področju občine.

Svetovalci bodo pregledali in odobrili tudi obračun občinske uprave za 1967 ter odobrili pooblastilo občinskim uslužbencem za izvajanje nadurnega dela v letošnjem letu. Pogovorili se bodo nadalje tudi o razpisu notranjega natečaja za dve mesti občinskega uradnika ter pod točko razno še o vseh drugih občinskih problemih, ki niso izrecno na dnevnem redu, pa jih bodo iznesli svetovalci na tej seji.

Kot običajno bo seja javna in zato bi bilo želeti, da bi ji prisostvovalo čim več domačinov, da bi se sami prepričali, kako občinski svet obravnava občinske zadeve ter bodo tudi dobili boljši vpogled v upravljanje samo. Na ta način se bodo spoznali bolje tudi z raznimi problemi in načinom njihovega reševanja in kot aktivni občani z nasvetom ali drugače pripomogli pri tem delu.

Predvajanje slovenskega filma «Lucija» na Goriškem

Te dni bodo predvajali po prosvetnih društvih na Goriškem lep slovenski film «Lucija», ki so ga posneli po Finžgarjevi povesti «Strici». Delo je lepo in zanimivo ter bo ugajalo zaradi njegove neposrednosti in svežine. Film bočo vrteli v posameznih krajih po naslednjem vrstnem redu:

V torek 11. t.m. prosvetno društvo «Skala» Gabrje; v sredo 12. t.m. v prosvetnem društvu v Sovodnjah; v četrtek 13. t.m. v društvu «Kras» v Dolu; v soboto 15. t.m. v društvu «Briški grič» v Steverjanu; v ponedeljek 17. t.m. v društva «Kras» na Poljanah ter v četrtek 20. t.m. v prosvetnem društvu «Jezero» v Doberdobu.

NA POVABILO GORIŠKIH KULTURNIH KLUBOV

Zanimiv prikaz življenja, dela in borbe v tržiški ladjedelnici

Kako in zakaj je prišlo do stavke - Parlament naj v večji meri nadzoruje podjetja IRI

V petek zvečer so v dvorani pokrajinskega sveta zastopniki tržiških elektrovarilcev, ki so bili predmet večmesečne sindikalne akcije, razložili goriškemu občinstvu namen svoje dolge borbe. Večer so priredili zastopniki raznih goriških kulturnih krožkov, med katere se je uvrstil tudi slovenski klub «Simon Gregorčič», in je, kljub neprikladni uri, zelo dobro uspel.

Elektrovarilca Sabadini in Lorenzon, ki sta bila med voditelji stavkovnega gibanja, sta orisala na preprost a zelo prepričljiv način delo elektrovarilcev, ki jih je v tržiški ladjedelnici nad 500. To je postalo zelo težavno z uvedbo nove tehnike v odkritem doku, kjer gradijo petrolejsko ladjo - velikanko.

Ob začetku novih del je direkcija ladjedelnice obljubila delavcem uvedbo novega vzdušja v tovarni, vendar je tudi v tem primeru ostalo le pri obljubah. Po dolgotrajnih razgovorih je prišlo do začetka sindikalne akcije s strani delavcev, ki so se znašli v znatno slabšem položaju kot drugi njihovi sovrstniki, ki so prišli trenutno delat v ladjedelnico iz Trsta, Neaplja, Genove in drugod. Slednji so bili za enako delo bolje plačani od domačinov in to, združeno z zavlačevanjem direkcije domače ladjedelnice, je vzbudilo odpor.

Delovni pogoji so bili iz dneva v dan težji, zavlačevali so s počitniškimi dnevi, zaslužek se je zaradi težjega dela nižal. V drugih ladjedelnicah iste družbe Italcantieri so imeli delavci za enako delo višji zaslužek.

Stavkovno gibanje je trajalo več mesecev in to je prisililo tudi druge delavske kategorije v tovarni, da so bile ob akordni zaslužek. Z zasedbo županstva so hoteli delavci opozoriti javno mnenje v državi o svojem položaju. To so tudi dosegli, čez nekaj dni, ko so pogajanja bila še v teku, je prišel s strani direkcije protilukrep. Kaznovala je tri elektrovarilce in v tistem trenutku je delavstvo sklenilo zasesti ladjedelnico. Čez nekaj dni je direkcija klonila in elektrovarilci so po dolgi borbi dosegli popoln uspeh.

V debati, ki je sledila poročilom, je prišlo do izraza zlasti dejstvo, da je spor trajal tako dolgo v državni tovarni, kjer bi morali paziti na denar, ki ga v to tovarno vlaga država, to je celotna skupnost. Zaradi tega je nujna kontrola Parlamenta nad državnimi tovarnami, kajti nedopustno je tako neodgovorno ravnanje s strani dobro plačanih voditeljev tako velikega državnega industrijskega kompleksa.

Debata je pokazala, da vlada tudi v meščanskih krogih zanimanje za probleme, ki se nanašajo na stanje v tovarnah in da ni to domena samega delavstva.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Povozil je sredi noči moškega ki je ležal počez na cesti

Na postaji v Tržiču sta ukradla avtomat za žvečilni gumi

Okrog polnoči dne 4. februarja lani se je peljal 23-letni Pietro Campo Dall'Orto, ki je doma iz Tržiča, Ul. Natisone 4, s svojim avtom NSU prinz po Ul. Crociera proti Ul. D'Annunzio. Z njim je bil v avtu tudi 55-letni Mario Trevisiol iz Ul. Terenziana 81.

V bolj slabo razsvetljeni ulici pa je Dall'Orto zavozil preko nekega moškega, ki je ležal počez na cesti in za katerega so pozneje ugotovili, da je 50-letni delavec Guerrino Rebeshini iz Tržiča, Ul. 24. maja št. 25. Očividno je bil mož precej vinjen ter je obležal na cesti. Avtomobilist, za katerega je rečeno v obtožnici, da je bil tudi vinjen, ni ustavil vozila ter je nadaljeval svojo vožnjo. Šele pozneje je policija ugotovila njegovo istovetnost in prijavila njega in njegovega sopotnika zaradi povozitve Rebeschinija in ker mu nista nudila pomoči pri incidentu.

Državni tožilec je zahteval za Dall'Orta dve leti zapora, dva meseca pripora in odvzem voznega dovoljenja za tri leta; za Trevisiola pa en mesec zapora. Od obeh obtožencev je bil pri razpravi prisoten samo Dall'Orto, ki je dejal, da ni opazil, da bi koga povozil in zato tudi ni ustavil vozila. Zanikal je tudi, da bi bil takrat vinjen.

Sodišče je Dall'Orta oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov obtožbe, da je do smrti povozil Rebeschinija, ker je ta ležal počez na cestišču ter oviral promet sredi noči; pač pa je obsodilo Dall'Orta na 4 mesece zapora in 30.000 lir globe ker ni nudil ponesrečencu pomoči, Trevisiola pa iz istega razloga na 2 meseca zapora; oba bosta morala plačati tudi sodne stroške. Za Dall'Orto je kazen pogojna.

Branilci odv. Pascoli za Dall'Orta in Boni za Trevisiola.

Sodišče je obravnavalo tudi zadevo 22-letnega Edija Zimola iz Tržiča, Ul. S. Gabriele 26 in 21-letnega Diega Niccolija iz Ul. Vespucci 30, ki sta 4. julija lani skupno ukradla avtomatični razdeljevalec žvečilnega gumija, ki je bil pritrjen na zidu železniške postaje v Tržiču. Policija ju je takoj po kraji aretirala ter sta bila dva dni zaprta potem pa so ju izpustili na začasno svobodo.

Pri sodni razpravi je bil prisoten samo Zimolo, ki ga je branil odv. Venier iz Tržiča. Državni tožilec je predlagal za oba obtoženca po 16 mesecev zapora in po 40.000 lir globe. Sodišče pa je prisodilo vsakemu po tri mesece in 20 dni zapora in po 15.000 lir globe. Za Zimola je kazen pogojna in brez vpisa. Niccoli, ki je bil že predkaznovan, pa bo moral kazen odsedeti.

Drž. tož. La Greca; preds. sodišča Cenisi; sodnika Mancuso in Gridelli; zap. Nossella.

Danes praznuje 65-letnico življenja

MARIJA TOMŠIČ
por. KUZMIN,

iz Sovodenj. Mož Miro, sinovi in hčere z družinami ji želijo še mnogo let zdravja in zadovoljstva.

PISMO UREDNIŠTVU

Nova cesta bo postala drugo goriško smetišče?

Tudi ob Soči in Kornu lahko najdemo «dodatna» smetišča?

Cenjeno uredništvo!

Snaga v mestu, to je problem s katerim si stalno belijo glave mestni očetje. Priznati jim moramo, da to vprašanje v mestu samem zadovoljivo rešujejo, čeprav po nekaterih ulicah ostajajo še vedno kupi smeti. Vendar je takih ulic bolj malo in za tako stanje menim, so odgovorni predvsem tisti, ki jim je zaupana skrb za čiščenje, a ne jemljejo stvari preveč resno.

Popolnoma drugače pa je komaj korak zunaj mesta in da se boste sami prepričali, Vas vabim na kratek izlet. Da, uživali boste ob tem čudovitem pomladnem vremenu. Pa pojdimo malo v «novo» Via Terza armata, ali bolje po drugem mestnem smetišču. Tu najdete vsega: od praznih konzervnih škatel do stare blazine, ki se je je nekdo iznebil. Svetujem Vam, da prinesete s sabo tudi fotografski aparat, kajti ne bi bilo prav prikrajšati občane in občinarje za estetski užitek, ki ga nudijo kupi odpadkov.

Verjemite, da se ob takih prizorih vsili misel, koliko nevzgojenih ljudi je med nami. Sam sem večkrat videl, kako tako imenovana «gospoda» (nočem pri tem žaliti mestnih prebivalcev) pripelje psička na zrak. Seveda pusti ob obhodu lepo vrečko smeti. Vrže jo kar v obcestni jarek in če nanese tudi na njivo. Kaj vse je v takih vrečah si lahko mislite. Najbolj pogoste so seveda konzervne škatle, steklenice in ostanki hrane. Primeri se pa večkrat, da «ljudje» odvržejo tudi take stvari, ki jih tukaj ne gre navajati. Mislim, da je vsakomur jasno, da gre tu tudi za problem higiene.

In še mora človek pomisliti, od kod neki ta nevzgojenost, ki je bila še pred nekaj leti tuja v našem mestu.

Kako to, da občinska uprava in tisti, ki so odgovorni za čistočo, tega ne vidijo in ne sprejmejo potrebnih ukrepov? Velja stari pregovor, da besede vlečejo, zgledi mičejo. Kjer je nekdo odvrgel kup smeti, bo to napravil tudi drugi. A verjemite, če bi nekaj teh nesramnežev pošteno zašili, bi tudi to stvar zajezili.

Problem je po mojem posebno važen, saj bi moral red biti osnova vsake organizirane družbe.

VLADO KLEMŠE

Pripis uredništva: Ne samo ob Ul. Terza armata, ampak tudi ob soškem bregu ter ob Kornu v severnem delu mesta meščani pridno odmetavajo svoje gospodinjske odpadke, zlasti škatle in steklenice. Če bi poskrbeli, da bi jih voda odplavila, bi še nekako šlo, toda kaj, ko jih položijo takoj ob pločniku, da služijo kot spričevalo naši nedisciplinirnosti in tudi naši slabi skrbi za čistočo. Zato «ne le do praga, ampak ven, čez prag nesnaga». Želeli bi na pojav opozoriti občinsko upravo, ki si po svojih močeh vendarle prizadeva, da bi v strnjenem naselju in kjer občani nimajo prilike smeti uničiti na svojih vrtovih ali njivah, s svojo službo rešila občane skrbi, kam s smetmi, ki se jih pri sedanji poplavi pločevinaste in kartonske embalaže zares ni moč tako hitro rešiti.

Bodočnost Benetk v predavanju v klubu «Simon Gregorčič»

Vodstvo kluba «Simon Gregorčič» obvešča, da bo prihodnje predavanje posvečeno zelo aktualni temi: ohranitvi Benetk, tega edinstvenega spomenika na svetu, ki je danes v zelo veliki nevarnosti. O tem problemu bo predaval umetnostni zgodovinar prof. Sandi Sitar. Predavanje bo v klubski dvorani na Verdijevem korzu 13 v petek, 14. marca ob 20.30. Predvajani bodo tudi ustrezni diapozitivi.

MEDTEM KO SE PRI NAS ZADRUŽNA MISEL LE POLAGOMA UVELJAVLJA

Vipavska vinarska zadruga slavi svoj biserni jubilej

Ustanovili so jo pred 75 leti ter je najstarejša v Sloveniji - Vinska klet odkupuje vino pri zasebnikih

Vipavski vinogradniki praznujejo te dni biserni jubilej svoje zadruge. Ustanovljena je bila namreč pred 15 leti ter je bila ob svojem nastanku prva vinarska zadruga v Sloveniji. Nastala je v času močnega zadružnega gibanja, ki se je v Sloveniji na moč uveljavilo ter dokončno utrdilo po vojni, medtem ko med našimi, zamejskimi Slovenci ta oblika proizvodnje nikakor ne more prodreti, toliko je res, da vsi napori goriških dejavnikov za ustanovitev podobnih zadružnih oblik ali vsaj skupne vinske klete doslej niso rodili zaželenega uspeha.

Vipavska zadruga si je ob svojem nastanku zastavila za cilj «pospeševati razvoj in napredek vinarstva s kupovanjem in prodajanjem grozdja in vina, z napravo vzornih vinogradov, pivnic, skladišč tudi izven vipavskega okraja in s podpiranjem članov v teh strokah gospodarstva.»

Zadruga je vzdržala pritisk nelojalne konkurence pod italijansko okupacijo. V vodilnih organih so upoštevali načelo občasne zamenjave članov. S svojim pridnim gospodarjenjem so ustvarili zares izvrstne pridelke, ki jih danes hranijo v moderni vinski kleti in se imenujejo merlot, rebula, barbera, vipavec itd. Medtem ko predstavlja zadruga pomemben dosežek v tej vinorodni deželici, pa se sama proizvodnja grozdja ponekod le malo razlikuje od tiste izpred 100 let.

Na Vipavskem te dni odkupujejo vino pri vinogradnikih ter ga spravijajo v vinsko klet z zmogljivostjo 400 vagonov. Kmetje prodajajo tržne presežke vina, ki ga proizvajajo na 600 hektarih, tolikšna je namreč površina vipavskih vinogradov.

V zadnjem času se kmetijsko - vinarska zadruga usmerja k odkupovanju grozdja, da bi ga sama predelala v vino. V lanskem letu je za primer odkupila 150 vagonov, grozdja. Ker se je vinifikacija izvršila pod strokovnim nadzorstvom, so ustvarili zares kvaliteten pridelek, kakršnega ne morejo doseči zasebni proizvajalci, ker nimajo primernih kleti, pa tudi ne strokovnega znanja. Ker se zadrugi bolje izplača odkupiti grozdje kot vino, se je odločila plačevati grozdje nekoliko dražje kot vino. To ne vpliva na sedanji odkup tržnih presežkov vina, pa čeprav se je začel nekoliko kasneje kot prejšnja leta. V zadnjih tednih so odkupili 65 vagonov vina ter z delom še niso končali. Ker so nekateri vinogradniki zaradi še neprodane letine v težavah, so se v zadrugi odločili, da jim bodo izplačali naprejščino za vino, ki ga nameravajo prodati. Seveda pa bodo morali tisti vinogradniki, ki bi bili radi deležni teh olajšav, poslati v oceno strokovni službi vzorce vina, ki ga nameravajo prodati na kredit. Če bo strokovna služba pri pregledu ugotovila, da je vino primerno za odkup, jim bo svojo odločitev sporočila ter jim izplačala naprejščino.

Pećanac razstavlja v Gorici

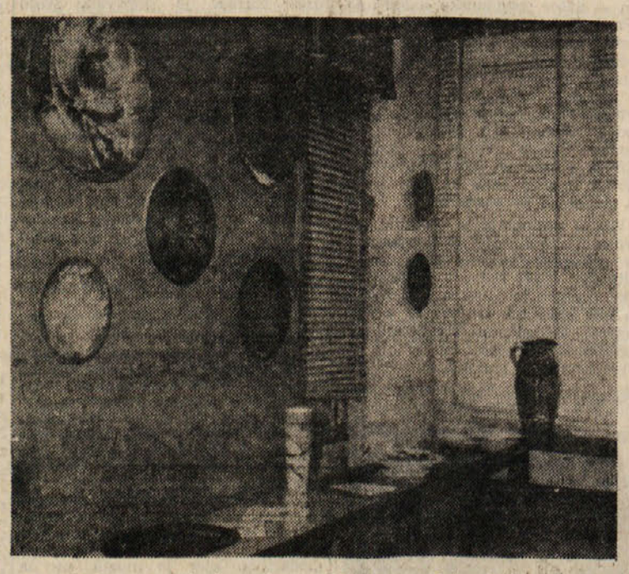

Precejšnje zanimanje je med goriškim občinstvom vzbudila razstava grafičnih del in keramike novogoriškega umetnika Nedeljka Pećanca.

Umetnik je že razstavljal v dvorani Pro loco v Gorici v skupni razstavi novogoriških slikarjev in kiparjev, sedaj pa je nastopil samostojno.

Po rodu iz Drvara v Bosni, kjer se je rodil leta 1938, je absolviral umetnostno akademijo v Ljubljani, sedaj pa proučuje risanje na šolah v Novi Gorici. Sodeloval je tudi na oddelku za restavriranje in ohranitev pri umetnostni akademiji v Ljubljani ter dobil naslov «Magister». Potoval je po raznih tujih državah zaradi strokovne izpopolnitve ter sodeloval v številnih skupnih in osebnih razstavah med drugim tudi v Rimu in Gradežu.

V zadnjem obdobju je Pećanac pokazal zanimivo razvojno pot navzgor in zlasti je to razvidno tudi v keramiki, ki je razstavljena v Gorici in ki vzbudi pozornost zaradi svoje originalnosti umetniške fantazije, ki pa se ne odmika pretirano od realnosti. Na naši sliki vidimo najznačilnejšo njegovo keramiko, kot je razstavljena v Gorici. Razstava bo odprta še do 15. marca.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V nedeljo, 16. marca ob 15. in ob 18. uri v KATOLIŠKEM DOMU V GORICI

DANILO GORINŠEK

RDEČA KAPICA

vesela pravljica v treh dejanjih

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Katoliškega doma v Gorici

PROSLAVA PRAZNIKA ŽENA

Danes, 9. marca ob 16.30

V PROSVETNI DVORANI V GORICI - Verdijev korzo 13

PROGRAM:

1. Govor o pomenu 8. marca
2. Kulturno-zabavni program z godbo, petjem in recitacijami

sodelujejo:

Instrumentalni kvintet in vokalni oktet «Briški slavček» iz Steverjana — Pevci iz Štandreža — Goriški srednješolci.

3. Prosta zabava pri pogrnjenih mizah

K obilni udeležbi vabi odbor

DR. STANISLAV PERHAVC
(PERAZZI)
Zdravnik - kirurg

Nova ambulanta v GORICI, Ul. XXIV. maja 7

Sprejema vsak delavnik od 8 — 9.30

Popoldne v torek in četrtek ob 17. uri.

Kino

Gorica

CORSO. 15.00: «La signora nel cemento», F. Sinatra in R. Welch; kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

VERDI. 15.15: «La matriarca», C. Spaak in G. Trintignant; italijanski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 15.15—22: «Katjuša», M. Persin in T. Hunter. Nemški barvni film.

VITTORIA. 15.00: «I pericolosi amori di casta Susanna», C. Serval in S. Costa; film je mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 15.15: «Anche nel West c'era una volta Dio», R. Harrison in G. Roland; italijansko - španski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «La bambolona», U. Tognazzi in I. Ray. Barvni film.

EXCELSIOR. 14.00: «La brigata del diavolo», W. Holden. Kinemaskope v barvah.

PRINCIPE. 14.00: «L'uomo dalla cravatta di cuoio», Clint Eastwood in S. Clark, v kinemaskopu in barvah

S. MICHELE. 14.00: «Non stuzzicare la zanzara», R. Pavone in T. Reno. Barvni film.

Nova Gorica

«Soča» — Nova Gorica: «Operacija grom», ameriški barvni film — ob 16. — 18. — 20.15.

«Svoboda» — Šempeter: «Meja v plamenih», angleški barvni film ob 16. — 18. — 20.30.

Deskle: «Trajekt za Hong Kong», angleški barvni film — ob 17. in 19.30.

Renče: «Pregon iz pekla», ameriški barvni film — ob 15. in 19.

Kanal: «Kaj je novega mucka», ameriški barvni film — ob 16. in 20.

Prvačina: «Usodni plen», francoski barvni film — ob 16.

Šempas: «Pet maščevalcev», italijansko-španski barvni film — ob 16. in 20.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 35-38

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Al Redentore» — Ul. Rosselli 23 — tel. 72330.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes je v Gorici odprta cvetličarna Gorian Renato, Via Garibaldi 9 tel. 26-28.

Razna obvestila

DRUGI PLANINSKI VEČER priredi SPD iz Gorice v sredo 12. t.m. ob 20.30 v klubu «S. Gregorčič» v Gorici, na Verdijevem korzu 13. Prikazali bodo barvne posnetke z izletov SPD in z drugih planinskih zanimivosti.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V goriški občini se je od 3. do 9. marca rodilo 31 otrok, umrlo je 10 oseb, poročilo se je 1 par in 7 so jih oklicali.

ROJSTVA: Orietta Padovan, Alessia Brumat, DAMIJAN LUTMAN, Sabina Medeot, Alessandra Pirisi, Chiara Capitanio, Valentina Catozzi, IVAN MAURI, Barbara Cadamuro, Massimiliano Cadamuro, Franco Moimas, Andrea Sigoni, Luca Pizzignacco, Genisio Nicola, Marina Cervellieri, Boris Borgo, Paolo Tomadin, Michela Cechet, David Furlan, Mario Bosdachi, Valentino Bosch, Claudia Bolletti, Vinicio Cotza, Giuliano Suligoj, Alessandra Paruzzi, Tiziana Visintin, Irina Meani, Stefano Silvera, Patrizia Del Pin, Paola Rivolt in Marco Silvestri.

SMRTI: upokojenec 73-letni Umberto Peressin; upokojenka 89-letna Rosa Zorzon vd. Galante; upokojenec 67-letni Iginio Massiz; upokojenka 68-letna Maria Benes vd. Mauro; čistilka 63-letna Anna Maria Mattiassi por. Barbera; novorojenka Barbara Camaduro; upokojenka 71-letna Angelina Lorinzini vd. Franz; gospodinja 69-letna Maria Bradaschia; upokojenec 73-letni Carlo Querini; upokojenec 83-letni Massimo Godeas.

POROKE: Knjigotržec Pietro Valentini in gospodinja Arianna Margarit.

OKLICI: karabinjerski podčastnik Franco Gianlorenzo in gospodinja Annadea Curzi; delavec Maurizio Vogrig in študentka Daniela Muggia; uradnik Giovanni Battista Ponton in vrtnarica Mariagrazia Clede; profesor Marzio Lamberti in profesorica Maria Lucia Cassanego; obrtnik Roberto Tiberio in delavka Vania Peressin; upokojenec Andrea Rupel in gospodinja Maria Bajt; zdravnik Alfonso Giordano in gospodinja Licia Osbat

BOLGARIJA - dežela vrtnic

Kratek zgodovinski pregled

Ker je za letošnji izlet Primorskega dnevnika določena Bolgarija, ne bo morda odveč kratek pregled zgodovine te dežele, ki ga objavljamo v tem sestavku.

Prvotni prebivalci.

Najstarejši sledovi človeka, ki je prebival na ozemlju, kjer danes žive Bolgari, je primitivno orožje, na katero so naleteli arheologi v jami Bačo Kiro blizu samostana Drjanovo. To se nanaša na l. 100.000 — 40.000 pred Kristusovim rojstvom. Številna odkritja v najrazličnejših krajih Bolgarije nam govore o življenju človeka v paleolitski dobi in še dlje o kameni in bronasti dobi (1900—800 let pred Kr. rojstvom). Posebno zanimiva iz tiste dobe so gradišča s svojimi utrdbami in najrazličnejšimi okrasi, koščenimi ostanki, marmornatimi maliki in drugimi objekti.

V novejši bronasti dobi so se antični Traki — prvi prebivalci, kolikor nam je do dandanes znano — naselili v vzhodni polovici Balkanskega polotoka. Tu so ustanovili mnoge svoje kolonije vzdolž obale Črnega morja, kjer so dosegli visoko civilizacijo. Bolgarsko ozemlje so nato zasedla plemena Mezijcev, Gotov, Tribalov in Odrov, ki pa niso živela samo v vaseh, ampak so gradila tudi mesta. Nedavno so v bližini mesta Kazanlika odkrili tračansko mesto Sentopolis, tako imenovano po njihovem vladarju Sentl.es (4. stol. pred Kr. r.). Njegova dva in pol metra široka utrdbena stena obkroža ozemlje dvanajst kvadratnih kilometrov. Naselbina je bila razkošno zgrajena in je imela svetišče velikih tračanskih bogov in Dionizijev tempelj. Zunaj obzidja se razprostirajo zaselki z bornimi malimi bivališči.

Traki so bili izvrstni poljedelci in so se ukvarjali tudi z živinorejo. Homer jih imenuje konjerejce, Heziod pa imenuje Trakijo «deželo konj». Izvrstno so izdelovali predmete iz zlata in drugih kovin. To so dokazala bogata odkritja v današnji Bolgariji. Pred kratkim so v vasi Šiškovci, v okraju mesta Kjustendila, našli lepo ohranjeno tračansko kočijo. Traki so bili slavni mojstri v izdelovanju posode iz zlata in srebra ter ornamentov. Dragoceno odkritje zlatarske obrti je zaklad, ki so ga našli v Volčji Tren, v okraju mesta Pleven ter zaklade v okraju mest Lukovita in Panagjurišta. Ti zakladi nam govore o visoki stopnji obrtniške umetnosti. Panagjurški zaklad, ki ga sedaj hranijo v plovdivskem muzeju, je eden izmed največjih na svetu. Zaklad sestavlja devet bogato okrašenih posod iz čistega zlata.

Drugi važen spomenik tračanske arhitekture je grobnica v obliki kupole v vasi Mezek, pri mestu Haskovo in zlasti zanimiva grobnica, ki so jo slučajno odkrili pri mestu Kazanliku leta 1944. Stene te grobnice so okrašene z originalnimi figurami tiste dobe. Grobnica je edini spomenik antične umetnosti, kajti v njej so se v celoti ohranile vse freske helenske dobe. Traki so znani kot odlični pevci in inštrumentalni godci. Na pol mitični tračanski Orfej — najslavnejši pevec antike — je živel in romal po Rodopskih gorah, ki so po njem dobile tudi ime Orfejski Rodopi. Ne poznamo jezika starih Tračanov, ker nimamo ohranjenega nobenega napisa.

Tračanski narod, ki je bil razdeljen v plemena, je začel razpadati v 7.—6. stol. pred Kristusom, ko je vdor grških kolonistov še bolj pospešil proces razredne razslojenosti. Grki so se naselili vzdolž obale Črnega morja: Apollonia (Sozopol), Anhialo (Pomorje), Messemvrija (Neseber), Odessos (Varna) in Dionysopolis (Balčik). Vsa ta mesta so se razvila v trgovska in obrtniška središča in so odločilno vplivala na uvedbo suženjstva med Traki. Ta sprememba je dovedla do tega, da se je oblikovala prva tračanska država v Uskodano (Adrianopolis) — glavnim mestom. V 4. stol. pred Kr. je makedonski vladar Filip II. in za njim Aleksander Veliki, osvojil to državico in si jo podvrgel z mnogimi ostalimi tračanskimi plemeni. Ta jarem je trajal pol stoletja, kajti Traki so se spet uprli in si pridobili svojo neodvisnost. Niso pa bili sposobni zediniti se tako, da bi se laže branili proti zunanjemu sovražniku. Tako so Skiti, Kelti in Sarmati prodrli na njihovo ozemlje.

Pod rimsko nadoblastjo

Izkoriščajoč fevdalno ureditev grških in tračanskih plemen, so Rimljani zasedli in si podvrgli ves Balkanski polotok leta 46 po Kr. Z utrditvijo svoje vlade so Rimljani dokončno odpravili sovraštvo in razdvojenost med tračanskimi plemeni. V skladu z okrepitvijo svoje nadoblasti nad vsem podvrženim ozemljem so Rimljani gradili ceste, mesta in utrdbe. Najvažnejše rimske naselbine so Serdika (Sofija), Nikopolis ad Istrum (Nikopol), Oescus (Gideo) in Trimontium (Plovdiv).

V 3.—4. stol. je začel rimski imperij propadati. Po razpadu rimskega cesarstva se začenjajo barbarski napadi, ki se nadaljujejo skoraj tri stoletja. Ti napadi so vplivali na etnični razkol plemen na Balkanskem polotoku. Del domačega prebivalstva je izginil, drugi del pa se je pomešal z mnogoštevilnimi napadalci — Kelti, Samariti, Goti. Večji del Trakov pa se je heleniziral ali latiniziral. Med njimi pa je večina ohranila svoj etnični značaj. Bizantinsko cesarstvo je vplivalo kulturno in politično na različna barbarska plemena, ki so prodirala čez njihove meje. Kljub vsemu pa bizantinski vpliv ni imel uspeha pri asimilaciji Slovanov in Bolgarov.

Ustanovitev slovansko-bolgarske države.

Slovani, potomci katerih so danes Bolgari, so začeli prodirati v bizantinsko cesarstvo v 5.— 6. stoletju po Kr. Postopoma so uničevali bizantinsko vlado in se dokončno naselili na ozemlju, ki so ga zasedli. V 7. stoletju so zasedli večji del Balkanskega polotoka, kjer so s svojim plemenskim sistemom in sistemom svobodnih komun pripomogli k odpravi bizantinske nadvlade ter ustanovitvi fevdalnega sistema.

V 7. stoletju, ko je bil proces razrednega spora dokončan, so Slovani osnovali lastno državno ureditev — plemensko zvezo sedmih slovanskih plemen v severni Bolgariji ter plemensko zvezo Južne Makedonije in Severne Grčije.

Bolgari.

Bolgari, ki so bili tatarskega rodu, so vdrli v tistem času na Balkanski polotok. Pod poveljstvom kana Asparuha so se premikali iz svoje prvotne domovine na Severnem Kavkazu proti jugozahodu. Premagali so bizantinsko vojsko ob delti Donave leta 680 in se nastanili tam, kjer je današnja Dobrudža. Potem, ko so prišli v stik z domačo slovansko aristokracijo, so l. 681 postavili temelje novi slovanski državi. Kan Asparuh je spet napadel bizantinsko cesarstvo in prisilil cesarja Konstantina IV. naj podpiše z Bolgari trajen mir in naj jim plača davke. Na tak način je na novo ustanovljena država, ki je bila šele pozneje imenovana samo Bolgarija, dobila indirektno priznanje. Pliska je postala prestolnica nove države, ki se je razprostirala od obale Črnega morja do zemlja tostran reke Ister na zahodu, od balkanskih gora na jugu do donavskega ozemlja na severu. Socialni in politični sistem nove države je bil zgodnji fevdalizem z izrazito podčrtanima dvema slojema — svobodnim kmečkim stanom in veleposestniško aristokracijo. — Kmetje so jemali v najem zemljo veleposestnikov in so postopoma zgubili svojo neodvisnost. Gospodar, ki so ga imenovali kan, je vodil vse državne posle, bil je predsednik skupščine, ki so jo sestavljali slovanski in bolgarski plemiči. Kan Asparuh je postal vrhovni glavar in je imel nad bolgarskim plemištvom odločilen vpliv. Med Slovani in Bolgari, ki se po rodu, jeziku in veri razlikujejo, se je proces asimilacije končal z nadvlado po številu močnejšega slovanskega elementa.

Nova država, ki se je hitro širila, je dosegla svoj višek za vlade kana Kruma (803-814). Kan Krum je po dolgih uspešnih bojih proti Avarom na zahodu razširil meje svoje države do reke Tise in Karpatov. Leta 809 se je obrnil z vojsko proti jugu, osvojil Sofijo ter zasedel Trakijo in Makedonijo. Zmagovito se je bojeval pri prehodu Vurbici, popolnoma premagaj bizantinsko vojsko, katere vrhovni poveljnik — cesar Nikiforos I. je padel v boju.

Kan Krum je bil prvi bolgarski zakonodajalec. Njegovi nasledniki so nadaljevali njegovo osvajalno politiko do 9. stoletja. Bolgarija je kmalu vzkilila kot mogočna politična sila na Balkanskem polotoku.

Za kratko dobo od 7.—9. stol. je stara bolgarska država dosegla višek civilizacije. Cvetela je arhitektura. Palače bolgarskih vladarjev so monumentalnega značaja: prostorne so in solidno zgrajene. Vidno je, da so njihovi stavbeniki prevzeli arhitektonski stil prejšnjih prebivalcev. Posebno zanimive so izkopanine Široke palače s prestolno dvorano in Male palače v stari bolgarski prestolnici Pliski, ki je bila verjetno zgrajena za časa vlade kana Omurtaga (814—831). Čez Tičo (Kamčja) je bil dozidan most in palače so zrasle na obeh bregovih reke Tiče, kot tudi na bregovih Donave.

Nešteti v kamen vklesani napisi v Katakarei, Ternovu, Kolarovgradu in drugod nam govore o najvažnejših dogodkih, razpravah, in drugih pomembnostih tistega časa. A najučinkovitejši spomenik tiste dobe je slavni konjenik Madare, vklesan v 15 metrov visoki steni, pri mestu Kolarovgrad: velja za edini skalnati relief v Evropi. Relief nam predstavlja konjenika, ki drži sulico v desni roki in ubija leva, in s pokalom v levi roki. V starogrški pisavi je na steni napis z imeni severnobolgarskih vladarjev.

Katedrala posvečena Aleksandru Nevskemu v Sofiji

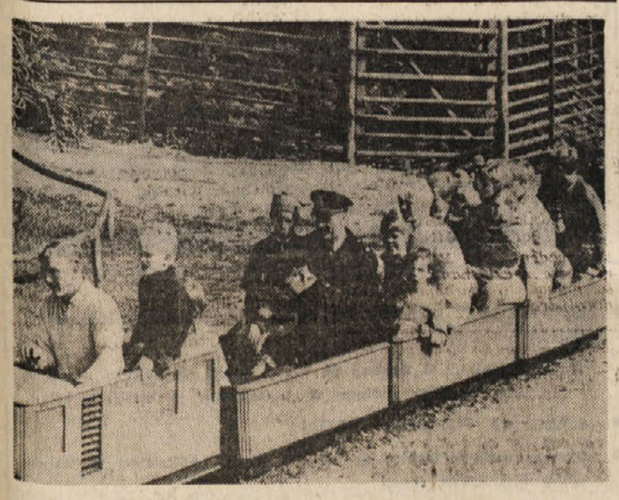

Malčki se skupno s policaji zabavajo v malem vlaku.

Dan veselja za male onesposobljence

Ena osnovnih človeških pravic je pravica biti vesel. Človek ne živi samo od kruha. Poleg političnega, gospodarskega ali socialnega položaja, je tudi navadno veselje, vsakodnevna radost. V veliki človeški družini so sicer nekateri bolj preskrbljeni, srečnejši kot drugi. Toda ni nujno, da se njihovo veselje razlikuje od veselja manj privilegiranih, kakor so onesposobljeni otroci. Za malčke iz šole za onesposobljene iz Strömbro v Gävlu, 240 kilometrov severno od Stockholma prihaja ta trenutek dobrote enkrat letno, ko jih odpeljejo v veliki aklimatizacijski park v Furuviku, 12 kilometrov od Gävla.

Park je v prostranem brezovem gozdu ob vhodu v Botnijski zaliv. V njem so zoološki vrt, razne igre, krčme in tudi stari sejemski gozdovi, ki služijo kot hotelske sobe. Toda proti koncu avgusta se park v Furuviku zapre za obiskovalce. Septembra se zopet odpre samo za en dan: da sprejme policijske agente iz Gävla in njihove male onesposobljene varovance. Tu se malim ni bati drenja in se lahko po mili volji prepuščajo vsemu, kar jih najbolj privlačuje. Od kakih 60 otrok zavoda, se jih okoli tri četrtine lahko udeleži te ekspedicije s skupino policijskih agentov, bolničark, „socialnih asistentk. Ob tej priložnosti se jim lahko pridruži oče ali mati malega onesposobljenca. Vsak odrasli pazi ves dan v parku na enega otroka.

V parku Furuvik severno od Stockholma: policaj skuša razvedriti onesposobljenega otroka.

Posebni vozovi odpeljejo otroke v Furuvik zjutraj zgodaj. Ob vhodu jih čaka kozarec oranžade. Sledi nepozabna vožnja skozi zoološki vrt do prostora za igre, ne da bi pri tem pozabili male električne avtomobile ali mali vlak. Sicer pa je za malega že samo dejstvo, da ga policijski agent, visok meter in 90 centimetrov, dvigne na svoje rame, neizmerna sreča.

Ko nekaj ur pozneje zapuščajo Furuvik, ni praznika še konec. Vozovi zopet sprejmejo otroke in jih popeljejo 15 kilometrov od tod do praga restavracije globoko v gozdu. Po kosilu, ki je povsem drugačno od vsakodnevnega, se otroci, utrujeni toda srečni, začnejo vračati v Strömbro. Njihovi veliki prijatelji jih vsi spremili do šole, tudi oni, srečni nad tem neobičajnim dnevom, ko so napravili nekaj koristnega.

Središče v Strömbro je javna ustanova, kamor sprejemajo onesposobljene otroke tega področja. Sestavljata ga dve glavni krili, eno za otroke, pod osmim letom starosti, drugo za otroke od osmega do 12. leta. Vsako krilo se deli na devet majhnih ločenih oddelkov, kjer se vsakodnevno življenje odvija pod nadzorstvom posebne vzgojiteljice. V vsakem teh oddelkov je kuhinja, jedilnica in kopalnica. Poslopje ima tudi dvorano za skupno rekreacijo, kjer se zbirajo vsi otroci, včasih za prevzgojno telovadbo, včasih pa za gledanje filmov ali kratkih gledaliških predstav. V drugem poslopju so zdravniške služnosti in uprava.

Dejanje policijskih agentov iz Gävla priča o človeškem čutu skupine ljudi, ki čutijo, da njihova naloga ni izključno vzdrževanje reda. Da, prav tako kakor policaji iz Gävla, bi vsi ljudje dobre volje lahko podali roko vsem otrokom sveta...

KRIŽANKA

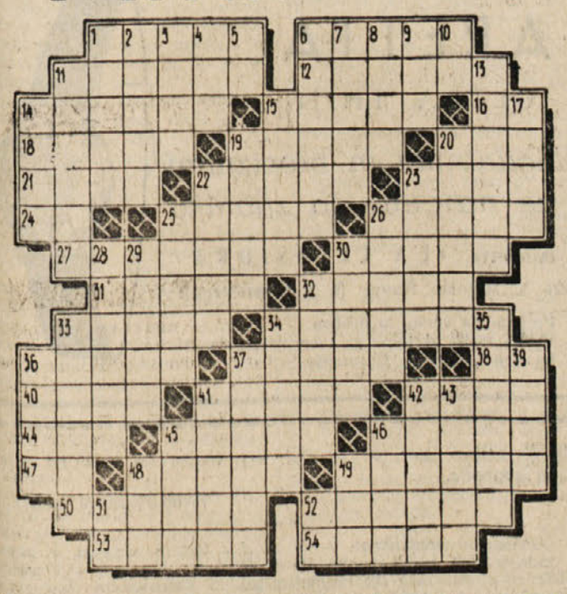

VODORAVNO: 1. obdelan kos lesa, 6. debela znojna kaplja, 11. nekdaj pomembno mestece nad Reko, 12. baza, osnova, 14. začasni most, 15. primorsko moško ime, 16 igralna karta, 18. zbor osmih pevcev ali glasbenikov, 19. trpni glagolski način, 20. namizno pregrinjalo, 21. slovenski gledališki igralec (Volodja), 22. vrsta kislih bonbonov, 23. polopica z velikimi očmi, 24. arabski žrebec, 25. majhen avstralski medved, 26. razglas, ki se naglo širi, 27. torba za spise, 30. pasma lovskega psa, 31. teniški rekvizit, 32. že umrli britanski laburistični prvak (Aneurin), 33. nasilje, 34. vzhod, Jutrovo, 36. zvezda repatica, 37. stalni sestav vojske, 38. kazalni zaimek, 40. napoved česa slabega, 41. obmorsko mestece v severnem Jadranu, 42. slonov zob, 44. potomec, 45. ribiška potrebščina, 46. kronan vladar, 47. avtomobilska oznaka Trsta, 48. ječa, zapor, 49. obdelovanje zemlje s plugom, 50. dolg nališpan odstavek v govoru, 52. ambient, milje, 53. francoski pisatelj popularnih romanov («Trije mušketirji»), 54 otočje v Pacifiku.

NAVPIČNO: 1. največji italijanski pesnik, 2. derivat alkohola, 3. utežna mera, cent, 4. mongolski vladarski naslov, 5. medmet bolečine, 6. italijanski filmski igralec (Paolo), 7. popularen italijanski pevec zabavne glasbe, 8. amonijakov derivat, 9. dedna zasnova, 10. kemični znak za aluminij, 11. spogledljivka, 13. stroj za kopanje jarkov, 14. sodobni srbski pesnik (Vasko), 15. tokovni odjemnik pri trolejbusu, 17. spoj, kontakt, 19. krilo poslopja, 20. izključna pravica do izkoriščanja izuma, 22. mesto na angleški strani Rokavskega preliva, 23. zemeljski plin, 25. petelin, 26. pred leti umrli prvak ljubljanske Drame (Ivan), 28. trd kamen, 29 zemljišče, ozemlje, 30. stran neba, 32. tepec, neumnež, 33. zagovornik filozofije Tomaža Akvinskega, 34. del roke, 35. delavnica upodabljajočega umetnika, 36. del skeleta, 37. država v ZDA, 39. tekoča maščoba, 41. žensko ime, 42. plug, 45. močno štirioglato deblo, 46. svetla kovina, 48. otočje pred jugozahodno obalo Nove Gvineje, 49. desni pritok Volge, 51. kratica države Idaho v ZDA, 52. del kolesa.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. izlet — Iskrost; 2. Slama — Talisman; 3. Lavabo — List — To; 4. Ata — Erotica — Pav; 5. Mo — Slap — Ankara; 6. Slanik — Epik; 7. Rolo — Jetika; 8. Ivanka — Rips — SS; 9. Tik — Omersa — Uta; 10. Et — Ilir — Kvader; 11. Metronom — Erard; 12. Kronist — Carne.

TIHOTAPCI

Ciril Gale

HOROSKOP

Veljaven od 9. marca do 15. marca 1969

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V čustvenih zadevah pojde vse v redu in vaša čustva se bodo sploh uravnovesila. Lahko boste varno nadaljevali svojo pot. Na delu ne bo bistvenih sprememb, imeli pa boste zelo zanimive stike. Priporočamo vam zdravila za jetra.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V ljubezenskih zadevah se ne zmenite za to, kar govorijo ljudje. Vedite, da bodo skušali povzročiti razdor v vaši družini. Na delu pojde vse dobro in boste dosegli znaten uspeh. Vzemite zdravila za ledvice.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Glede čustvenih vezi se morate takoj lotiti in razčistiti neki nesporazum. Kažite do ljudi več razumevanja. Na delu vas bodo vaši nasprotniki napadali, toda ugnali jih boste. Imeli boste bolečine zaradi revmatizma. Pojdite čimprej k zdravniku.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Imeli boste dve srečanji. Oseba drugega spola bo pokazala veliko občutljivost in tudi precej romantično razpoloženje. Na delu pojde vse dobro in vse bo naglo napredovalo. Sploh boste zadovoljni. Zdravje ne bo najboljše.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Prišlo bo do pomiritve z osebo, ki jo imate radi. Toda preden se pobotate morate o tem dobro premisliti. Na delu skušajte osredotočiti vse svoje energije, sicer boste utrpeli škodo. Prejeli boste tudi neko darilo. Z zdravjem boste zelo zadovoljni.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V ljubezenskih stvareh se ne smete vdati in se morate boriti dalje. Odločno odgovarjajte na poteze tekmecev, le tako boste zmagali. Na delu ne bo sprememb, pač pa bodo delodajalci zahtevali od vas, da boste bolje opravili svoje delo. Boste živčni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ker ste nekoliko zastarelih nazorov, bo prišlo med vami in ljubljeno osebo do nepotrebnega prerekanja. Toda stvar se bo dobro končala in se boste izognili vsemu hudemu. Okrepili boste svoj gospodarski položaj in sploh napredovali. Priporočamo vam telovadbo.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) V čustvenih pogledih se lotite stvari neposredno, tako da boste pojasnili vse plati nekega spora. Izogibajte se zmede. Na delu boste morali povrniti storjeno uslugo. Imate precej šibko srce; zato počivajte in vzemite poživila.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Vaše čustveno življenje se bo končno umirilo. Sicer pa boste polni energij, ki vam bodo koristile pri neki odločilni zadevi. Neka oseba vam je popolnoma vdana in do vas zelo iskrena. Na delu boste sprejeli stvarne obveznosti. Zdravje bo zadovoljivo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Kar se ljubezenskih zadev tiče, boste imeli zmenek z zamerljivo in nezanesljivo osebo. Zato skušajte govoriti čim manj, toda bodite spravljivi. Na delu boste nenadoma prejeli pomoč, ki jo že dolgo pričakujete. Vaš organizem bo šibak, zato počivajte.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Skušajte bolje razumeti osebo drugega spola in v tem času ne sprejmite nobenega odločilnega sklepa. Imeli boste sestanek, ki vas bo potolažil. Na delu boste končno prejeli nagrado za svoje napore. Seznanili se boste z osebo, ki vam bo koristila v družbi. Vzemite čistilo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Preživeli boste srečne ure v popolnem soglasju, kar vam bo pripomoglo tudi k uspehu v družabnem življenju. Čas je ugoden za neke manjše finančne špekulacije, ki vam bodo prinesle dobiček. Pijte manj alkoholnih pijač; sploh pa vam svetujemo zmernost v vsem.

šport šport šport šport

ČEZ 14 DNI V PLANICI URADNA OTVORITEV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Skok 148 m Marjana Prelovška na novi velikanki pod Poncami

PLANICA, 8. — Planiška skakalnica je nared za veliko otvoritveno prireditev, ki bo čez 14 dni. Konstruktor nove velikanke inž. Lado Gorišek je nestrpno čakal uradnega krsta skakalnice, ki so ga izvedli v četrtek. Teptači so pripravljali zaletišče in iztek in končno je pripadla 33-letnemu Miru Omahu čast, da je izvedel prvi skok.

Oman se je sklonil, zdrvel po zaletišču in krasno zaplaval ter elegantno in brez vsakršnih težav pristal pri znamki 135 m. Navdušenje je bilo veliko, posebno v vrstah ljudi, ki so nosili vso težo odgovornosti. Oman in inž. Gorišek sta se objela in se oba veselila tega dne.

Oman je po skoku še ves zasopel izjavil: «Tako lepo se še nikoli nisem počutil v zraku. Prehod v iztek je izreden, pravzaprav ga še čutil nisem. Le ko sem doskočil, sem se od začudenja nekoliko preveč zravnal.»

Pod Poncami so tudi včeraj nadaljevali s poskusnimi skoki, ki so neogibni zaradi raznih meritev in tehničnega preizkusa naprave sploh. V odsotnosti najboljših jugoslovanskih skakalcev so poskus izvedli mlajši, ki so se najprej ogreli na 90-metrski.

Prvi skoki so bili krajši, predvsem, ker skakalci niso vedeli kako nova velikanka «nese». Mladi, komaj 20-letni Marjan Prelovšek, ki je na odsluženju vojaškega roka, je prvič pristal pri znamki 139, zaradi česar se je v drugem poskusu z navdušenjem pognal z mostička in dosegel, kljub temu, da je za spoznanje zakasnil odriv, najdaljši skok Jugoslovanov sploh, to je 148 metrov. Rekorda sicer mu ne bodo priznali, vendar je ta znamka dokaz, da nova planiška velikanka nudi ne samo vso varnost, temveč bo nudila tekmovalcem precej užitka in možnost novih rekordov.

KOŠARKA

MOŠKA B LIGA

Optimizem trenerja goriškega Splügena

Trener goriške ekipe, Djerdja, precej optimistično gleda na prihodnja srečanja. Noče pa dati nobenih izjav, ker pravi, da je žoga okrogla in se lahko «marsikaj zgodi». Povedal je samo, da je treba najprej zmagati v Bologni in šele potem bo lahko govoril. Tehnični vodja Splügen Bräua pa pravi, da jih čaka manjši trud kakor Becchija. Slednji mora namreč odigrati tri zahtevne tekme na tujih igriščih in sicer proti Biancosartiju, Lloydu in La Torre, medtem ko Goričanom vzbujata skrbi samo še Bumor in Biancosarti. Končno preostaja še upanje, da Becchiju spodleti v nedeljo v Reggio Emilii. Dostavil je še, da je bolje ne delati računov, ker vstop v A ligo si morajo priboriti sami in ne zaradi smole drugih ekip.

Izvedeli smo, da se Ponton redno udeležuje treningov kljub poškodbi, ki ga je doletela prejšnji teden. Djerdji je na razpolago tudi Comelli, ki služi vojaški rok nekje v bližnji okolici. Če pa bi se ne mogel udeležiti tekme z Italsidrom bo uporabil enega od mladincev in sicer Devetaka ali Pierića.

Splügen Bräu je bil vključen med osem ekip, ki bodo skušale osvojiti «Italijanski pokal». Skupaj z Libertas iz Brindisija je edino moštvo iz B lige, ki je bilo vključeno v to lestvico.

KOLESARSTVO

Marino Basso zmagal na dirki po Piemontu

MARANO TICINO (Novara), 8. — Član kluba Molteni Marino Basso je danes zmagal v 58. dirki po Piemontu.

Basso, ki je bil na cilju najhitrejši v sprintu, je pustil za seboj svetovnega rekorderja v enourni vožnji Ritterja in Carpanellija, ki je šele pred kratkim stopil v kolesarske profesionalne vrste.

Zmagovalec je progo prevozil v 3 urah 29'52" s poprečno hitrostjo 45,387 km na uro.

ALPINIZEM

Tudi letos plezalni tečaj v organizaciji AO SPD Trst

Tečaj bo trajal sedem nedelj in ga bodo vodili preizkušeni alpinisti

Pred dnevi je bil sestanek članov alpinističnega odseka SPD Trst, na katerem so prisotni sklenili določiti smernice za nadaljnjo delovanje tega mladega toda živahnega aktiva. Žal so manjkali nekateri naši starejši plezalci, ki bi vsekakor lahko zaradi svoje izkušenosti precej doprinesli k plodnosti tega razgovora.

Čeprav so bili na sestanku zbrani plezalci različnih generacij, ki — razumljivo — niso vedno govorili enakega jezika, pa so bile v bistvu misli vseh le usmerjene k istemu cilju: med našo mladino bi treba še bolj povečati zanimanje za ta šport, ki ima često vlogo «pepelke». Razgovor se je zato večinoma sukal okrog vprašanja, kako bi vzbudili zanimanje za alpinizem med mladino. Glede tega prisotni sicer niso imeli enotnih mnenj, prevladali pa sta dve: eni so bili za širšo, propagandno akcijo, drugi pa so bili bolj za «obdelovanje» posameznikov, glede na to, da je alpinizem pač izrazito individualistična zvrst. Prisotni tudi niso bili enotnega mnenja glede vpeljave novincev v svet alpinizma. Del prisotnih je zagovarjal mnenje, naj bi se bodoči alpinisti najprej udeležili pripravljalnega tečaja v Glinščici, drugi pa zopet, da bi bilo primerneje kandidate prej usmeriti v gore, da bi jih vzljubili ter se nanje navezali. Padel je tudi predlog, da bi izkoristili taborni prostor SPDT pri Bazovici, kjer bi lahko postavili šotorišče, v katerem bi «bivakirali» tudi alpinisti — rojaki iz matične domovine, da bi tako predstavili širšemu krogu lepote in uporabnost Glinščice, ki je dala že vrsto plezalcev evropskega slovesa.

Sklep zelo plodnega razgovora in križanja mnenj je bil naslednji: letošnji alpinistični tečaj bo trajal 7 nedelj, ki bodo po vsebini dela porazdeljene na tri različne dele. 4 dneve bodo porabili za praktične vaje v stenah Glinščice. Vmes bodo opravili dve turi na bližnje hribe, da bi se tečajniki telesno še bolj in hitreje utrdili. Eno nedeljo pa bo tabor na društvenem prostoru pri Bazovici, istočasno pa bo tudi orientacijski pohod ter skupni ogled Glinščice.

Vodja tečaja bo izkušen in «star» alpinist M. Lah, vaditelj začetniškega oddelka I. Legiša, nadaljevalni oddelek (lanski tečajniki) pa bo vodil I. Furlan. Namestnika bosta znani alpinist in smučarski učitelj V. Bandelj ter nestor J. Cesar.

Teoretični del tečaja bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9, v Trstu, kjer bo v prvih dneh vsakega meseca tudi sestanek alpinistov. Na tem sestanku bodo alpinisti izmenjavali misli o svojih doživetjih v gorah ter prikazovali fotografije, diapozitive in filme.

Delovanje alpinističnega odseka SPDT je vsekakor zelo pomembno v okviru ostale zamejske slovenske telesnokulturne aktivnosti. Slovenski alpinizem je dal že v preteklosti vrsto zavednih, klenih in poštenih osebnosti, ki so bile v vzgled naši mladini. Ta aktivnost pač vzgaja pravega človeka, ki se ne plaši spopadov z življenjem.

Tečaji AO SPDT so pa tudi zelo koristni, ker se na njih vzgajajo strokovno podkovani alpinisti, ki odhajajo v gore dobro pripravljeni in tako ne prihaja do nesreč, ki jih večinoma povzročajo prav tehnično nepripravljeni obiskovalci gorskih sten. Dobra telesna pripravljenost doprinese tudi k temu, da lahko alpinist premosti tudi velike težave z večjo lahkoto in je tako bolj dovzeten za lepote narave, ki ga obdaja.

Starši naj se zato ne pomišljajo pustiti svojih otrok v alpinistični tečaj, saj se bodo tam strokovno usposobili za to, da bodo lahko kasneje doživeli gore povsem drugače, kot jih doživljajo sicer. Alpinist namreč nikakor ni le lovec na raztegljaje v steni in iskalec rekordov. Pravi plezalec je predvsem človek, ki gore podoživlja notranje, kulturno in se zato vrača od obiskov gorskih vršacem domov bogatejši in plemenitejši.

JOŽE CESAR

ODBOJKA — ŽENSKA B LIGA

Bor čaka danes težko srečanje

Borovke so za tekmo z AGI premalo trenirale

V nadaljevanju ženske B lige se bo šesterka Bora pomerila danes v Gorici z ekipo AGI. To bo za Tržačanke težka naloga, lahko bi rekli pretežka za njihove trenutne fizične in psihične sposobnosti. Ekipa preživlja globoko krizo. Ne moremo trenutno najti drugih razlogov, kot pomanjkanje treningov ter zagrizenosti, borbenosti in dobre volje posameznih igralk. Treningov v zadnjih treh mesecih je bilo samo enajst. Tu niso upoštevane odsotnosti posameznih igralk, ker bi bil končni obračun še slabši. Pri vseh teh treningih pa moramo upoštevati vmesne prekinitve celo po deset dni. Vadbeni urnik je zelo neprimeren: četrtek in petek, domače prvenstvene tekme pa so ob sobotah zvečer. Ko igrajo doma trening ob petkih avtomatično odpade. Ob četrtkih pa ni tiste primerne obremenitve, ker je enodnevni vmesni predah prekratek. Poleg tega pa več škodi kot koristi, vsaj nekaterim igralkam, mladinsko prvenstvo, ki ga igrajo dvakrat tedensko že ves mesec. V času, ko bi morala ekipa dati največ, nudi najmanj in trenutno zavzema predzadnje mesto na lestvici z dvema točkama.

Pred današnjo tako važno tekmo pa zadnji teden praktično ni trenirala. V četrtek zvečer se je zbrala le dobra tretjina celotne ekipe. Nekatere so bile odsotne zaradi šolskih obveznosti in bolezni, druge pa zaradi malomarnosti, nezrelosti in velike neodgovornosti. Glede na zgoraj navedena dejstva in okoliščine ne moremo pričakovati razveseljivih novic od današnjega srečanja v Gorici. Edino kar lahko pričakujemo od posameznic in celotne ekipe je to, da pokažejo večjo mero zbranosti, dobre volje in prepotrebne borbenosti, ki smo jo na zadnjem nastopu močno pogrešali. Omeniti moramo še to, da Goričankam danes ne preostane drugega, kot igrati na zmago. Ponovni spodrsljaj bi za njih pomenil izgubiti kontakt z vodečim Bregom.

F. G.

Sokol proti Casagrande s popolno postavo

Danes bo v okviru ženske B lige v Nabrežini tekma med ekipo Casagrande iz Sacileja in nabrežinskim Sokolom. Ti dve ekipi sta se do sedaj srečali le dvakrat, to je lani v B ligi. Sokol je odšel v Sacile po tesno, a tembolj zasluženo zmago, medtem ko je v Nabrežini gladko izgubil. Vendar pa je letos postava nabrežinske ekipe precej izpremenjena. Poglejmo torej, kako sta se ekipi izkazali v začetku letošnjega prvenstva.

V prvem kolu je Casagrande izgubil z AGI (3:1), medtem ko Sokol ni nastopil. V drugem kolu je Sokol premagal Zarjo (3:2) in Casagrande Bor (z istim rezultatom). Prejšnjo nedeljo pa je Casagrande premagal Zarjo s čistim izidom 3:0, medtem ko je Sokol izgubil z AGI s prav tako čistim izidom. Na papirju je torej Casagrande gladek favorit, vendar pa moramo pripomniti, da bo Sokol danes prvič nastopil v popolni postavi.

Tekma Sokol — Casagrande bo ob 15. uri v Nabrežini.

r-n

NEPREMAGLJIVA SKUŠNJAVA

(Nadaljevanje s 3. strani)

tela prevezati s trakom. Namesto tega je položila pokrov na tla. Kaj takega se pa res ne sme zgoditi šestim otrokom! Tudi oni imajo prav tako pravico do življenja kot ona. Posebno dvojčici.

Ko je stala in branila otroke pred samo sabo, se je v duhu zagledala, kako prihaja iz čudovito lepe hiše k Robertu, ki mu na ramenih sedita dvojčici. Od radosti ji je hotelo razgnati srce — in kot ji je bil prerokoval Robert — obroč okrog srca se je razletel.

Z žličkami v rokah je stekla na hodnik in obstala pred omaro. Nato jo je odprla, zagledala same obleke — polastil se je je obup.

«Iščeš tole?» je zaslišala neki glas. Robert je sedel na tleh in ji molil pišano škatlico, da je bilo v njej prostora samo za prstan. Od veselja je zavpila in zdrsnila poleg njega na tla med čevlje.

Poljubil jo je in nadaljevala sta tam, kjer sta tistega usodnega večera nehala. Emily je bila pomirjena in srečna. Morda bova medene tedne preživela na samotnem otoku, je pomislila, ali v izložbenem oknu ali celo na gledališkem odru; toda zdaj mi je to vseeno. Popolnoma vseeno.

Oglašujte v
PRIMORSKEM DNEVNIKU

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno potniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOŠNA PLOVBA» Piran Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.

Telexi: 34-122 Yu Plovba
34-123 Yu Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

GOSTILNA
«NA KLANCU»
Seča (Portorož) št. 81, telefon 73-588 — ob glavni cesti proti Pulju
VEDNO SVEŽE MORSKE RIBE IN DRUGE SPECIALITETE — KRAŠKI PRŠUT IN PRIŠTNA ISTRSKA VINA

AVTOPROMET GORICA NOVA GORICA TELEF. 21024
PRIPOROČA ZIMOVANJE NA LOKVAH
Spoštovane bralce obveščamo, da je v znanem smučarskem centru Lokve na novo odprta razsvetljena smučarska proga. Vabimo Vas, da nas tudi med delavniki obiščite, ko boste solidno in hitro postreženi v našem hotelu Poldanovec Lokve.
Se priporoča AVTOPROMET GORICA — HOTEL POLDANOVEC, Lokve.

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracijo, kavarno
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer razen torka in barski program
★ *In gostilna «Pri hrastu» gostilna «Zvezda» telefon 21-239*

SUPERMARKET LJUBLJANA
Pasaža na Ajdovščini - Odprt vsak delovnik od 7.30 do 21 ure
◆ KONFEKCIJA IZ KOZJEGA IN SVINJSKEGA VELURJA TER MAPA USNJA
● Damski plašči ● Kostimi ● Moški jopiči ● Tričetrt plašči z in brez krznjene podloge ● V športnih in klasičnih krojih
◆ BOVICE IZ PLEMENITIH KRZEN
◆ Damske usnjene torbice ● usnjeni kovčki, potovalke ● Velika izbira ELANOVIH smuči
◆ IN ŠE MARSIKAJ ZANIMIVEGA ZA VAS

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - TEL. OD 20641 DO 20645

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA KUHINJA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● BISTRO Z DELIKATESO, EKSPRESOM, SNACK BAROM IN SLAŠČIČARNO ● KLUBSKI PROSTORI IN BANKETNA DVORANA ● APERITIVNI BAR

☆
ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najceneiša znamka
Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA» Trst Piazza S. Antonio Nuovo N. 4 I. nadstropje
IMPORT EXPORT
Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izraden popust — Garancija —

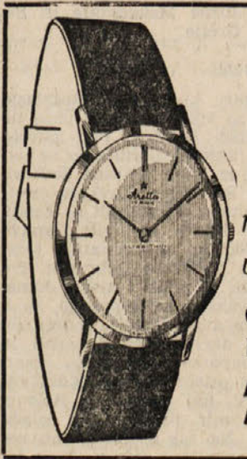

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 9. marca 1969

NOGOMET

2. amaterska liga
V Nabrežini
ROSANDRA — JUVENTINA

* * *

3. amaterska liga
15.00 v Trstu, stadion «1. maj»
UNION — TECNOFERRAMENTA

* * *

10.30 v Nabrežini
VESNA — PRIMORJE

* * *

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
COOP — ZARJA

* * *

12.00 v Trstu, Ul. Flavia
LIBERTAS OPČINE - PRIMORECE

* * *

15.15 v Trstu, Sv. Sergij
BREG — ESPERIA

* * *

Mladinsko prvenstvo
12.30 v Nabrežini
AURISINA — BREG

* * *

Naraščajniško prvenstvo
10.00 v Štandrežu
JUVENTINA — AZZURRA

ODBOJKA

Ženska B liga
10,30 v Gorici
AGI — BOR

* * *

15.00 v Nabrežini
SOKOL — CASAGRANDE

* * *

Moška D liga
10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
BOR B — KRAS

* * *

V Gorici
OLIMPIJA — GASILCI TS

KOŠARKA

Moška promocijska liga
9.30 v Trstu, Ul. della Valle
BOR — HANNIBAL

SMUČANJE

Veleslalom naraščajnikov-ic
9.00 v Sappadi
Sodelujejo smučarji SPDT

NOGOMET DANES

A LIGA

(6. povratno kolo)

CAGLIARI — JUVENTUS
Lo Bello
FIORENTINA — LANEROSSI V.
Pieroni
NAPOLI — BOLOGNA
Motta
PISA — H. VERONA
Di Tonno
ROMA — INTER
De Robbio
TORINO — PALERMO
Possagno
VARESE — SAMPDORIA
Angonese

B LIGA

(4. povratno kolo)

BARI — CATANZARO
Picasso
BRESCIA — CESENA
Trono
CATANIA — SPAL
Toselli
COMO — LAZIO
Genel
GENOA — MODENA
Branzoni
LIVORNO — LECCO
Campanini
MONZA — PERUGIA
Caligaris
PADOVA — FOGGIA
Gussoni
REGGIANA — REGGINA
Giunti
TERNANA — MANTOVA
Barbaresco

A SKUPINA C LIGE

(6. povratno kolo)

CREMONESE — SOLBIATESE
Cantelli
LEGNANO — MONFALCONE
Ricci
MARZOTTO — ALESSANDRIA
Pilotto
NOVARA — PIACENZA
Panzino
RAPALLO R — PRO PATRIA
Vannucchi
SAVONA — SOTTOMARINA
Ferrari
TREVISO — UDINESE
Porcelli
TRIESTINA — MA.CO.BI. ASTI
Tabanelli
VENEZIA — BIELLESE
Crista
VERBANIA — TREVIGLIESE
Lupi

Pavla Hočevar

POT SE VIJE

35. *Spomini*

Ob kapitulaciji Avstrije so se vojaki raznih narodnosti z vlaki vračali s fronte na Piavi, Narodna straža pa jih je razoroževala. Slovenski vojaki so se ustavljali v tržaški vojašnici. Tam sta jih po nalogu Narodnega sveta zaprisegala za novo jugoslovansko državo dva različno usmerjena, a poštena slovenska politika: narodnjak dr. Otokar Rybář in socialist Rudolf Golouh.

16. MED VOJNO

V času, ko so se slovenski socialisti dolga leta pred prvo svetovno vojno borili v sklopu italijanske socialne demokracije za cilje mednarodnega delavskega gibanja, so se priložnostno tudi pridruževali slovenski narodni stranki v boju za kako perečo narodno zahtevo. Stalno pa so se potegovali za pravice naše manjšine le slovenski narodni predstavniki v tržaškem občinskem svetu in v avstrijskem državnem zboru.

Od časa do časa so imeli ob nedeljah v Narodnem domu javne ljudske shode, posebno pogosti so bili ob ljudskem štetju 1910. Večkrat je tudi mene zaneslo tja. Zanimali so me problemi, ki so jih ljudski govorniki obravnavali tako temeljito in poljudno in vedno pred nabito polno dvorano. Udeleženci obojega spola in iz vseh slojev, predvsem kmetje ter delavci iz narodnosocialne organizacije so jih spremljali ure in ure, jim navdušeno pritrjevali, se zgražali in jih po vsakem govoru še kaj vpraševali. Živo sodelovanje ljudstva s poslanci je pričalo o tesni povezavi, skupni zaskrbljenosti in medsebojni dejanski ljubezni mestnega in okoliškega prebivalstva. Da so Slovenci na Tržaškem dosegli pred prvo vojno tak razcvet, je bilo treba nešteto interpelacij, predlogov in posredovanj v Trstu in na Dunaju. V tem pogledu so se izkazali vsi štirje narodni predstavniki. Bili so izredno sposobni, nesebični, demokratični in do največje mere vztrajni, vsi tudi odlični govorniki. Poleg temperamentnega dr. Otokarja Rybáře, nepopustljivega dr. Josipa Gregorina, izredno izobraženega dr. Josipa Wilfana je največkrat nastopal dr. Edvard Slavik. Bil je dober advokat v zasebnem poklicu, v politiki in narodnem boju pa duhovit in spreten zagovornik naših narodnih zahtev. Med italijanskimi občinskimi svetovalci in uradniki je bil na glasu kot govornik, ki ga zlepa ni bilo mogoče ugnati. Pozneje nam je nekoč šolski upravitelj pripovedoval, kako je tisti dan opravil na magistratu. Zavzemal se je za neko našo prosvetno zadevo. Italijan ni kazal razumevanja. Ko mu je upravitelj rekel, da se bo še oglasil pri njem naš politični predstavnik, najbrž dr. Slavik, se je mož zbal in — omehčal:

«Ne, ne, za božjo voljo ne, dr. Slavika pa ne... njegovega jezika pa ne... Saj bomo skušali urediti, bomo že uredili — samo malo še počakajte, da...»

Ko se je začela prva svetovna vojna, je z vso silo zaplalo tudi v nas nekaj novega, nedoločenega, polno groze, bojazni in — upanja. Kamorkoli sem stopila, me je spremljalo ali sprejemalo glasno ali prikrito vprašanje: kaj mislite, kaj bo zdaj z nami? Za odgovor smo drug drugemu sporočali vesti z balkanske in ruske fronte, si zaupali ilegalno dobljene izjave, mnenja dobro obveščenih oseb, govorice iz italijanskih krogov... Vse pa smo povezovali z upanjem na prihodnost, ki se nam je kazala danes temna, jutri svetla, pojutrišnjem meglena, pa zopet svetla, svetla... Porazi in zmage na bojiščih, na Balkanu, na ruski fronti in na zahodu, oktobrska revolucija, razpad trozveze, pristop Italije k antanti, Jugoslovanski odbor v inozemstvu, novi cesar v Avstriji, majniška deklaracija, prodor na solunski fronti, pa novosti v preskrbi in še toliko drugih dogodkov — vse to je odvijalo in privijalo svetilko nad našim upanjem, da je zdaj plamenelo, zdaj tlelo, nikoli pa ne ugasnilo.

Pa smo dobili kruh z okusom po plesni, čudne vijoličastosive barve in z obilnimi sledovi zmletega klasja. Srce se nam je trgalo ob pogledu na sestradane otroke, ki so hlastno planili na ta borni košček, in ob pogledu na bolnike, ki se jim je pri priči obračal želodec, na porodnice, ki so morale dojenčku dajati življenje ob taki hrani... Pa tudi takrat se je slehernemu vzbujalo spoznanje: pri koncu smo, konec pomeni nam začetek, začetek sreče...

Z razglasitvijo vojnega stanja so bile razveljavljene vse ustavne svoboščine, cvetelo je vohunstvo in ovajanje. Kdor je pred dvema letoma daroval za srbski in črnogorski RK, kdor je kakorkoli izjavljal, da je Slovan, je tvegal osebno svobodo, večkrat tudi življenje. Vojaško sodišče ni poznalo zagovarjanja.

Delo po naših društvih je zaživelo. Tržaški RK je ukazal naj po šolah zbirajo časnike in šivajo papirnate podplate da ne bo vojakov na bojišču zeblo; zbirajo naj novo in staro perilo, rjuhe za obveze, kovine, denarne prispevke. Slovenska delegatka pri RK Antonija Slavikova je prinesla to naročilo našemu odseku RK, odtod smo ga učiteljice raznesle po šolah in vrtcih. Skoraj iste odbornice smo dobile pri seji CM podružnice še drugo, veliko bolj nujno naročilo: pobirajte članarino in prostovoljne prispevke, skrbite za prireditve v korist naših podružnic, zbirajte darove v oblačilih, blagu, igračah! Potreba je velika, grozi nam še hujša. Pohitimo, rešimo, kar se še da! saj vemo, da nas na kraju čaka svoboda...

(Nadaljevanje sledi)

* * *

(Pripomba uredništva). — V zvezi s tistimi odstavki, v katerih v zadnjih treh nadaljevanjih Pavla Hočevar piše tudi o Mandičevi NDO (Narodna delavska organizacija) in italijanskem delu socialnih demokratov, ki da «ni mogel dojeti posebnih narodnostnih potreb svojih slovenskih tovarišev, ka' šele, da bi se bil kdaj postavil na njihovo stran» in dalje, da so socialni demokrati v tržaškem občinskem svetu «glasovali za podporo Legi Nazionale», opozarjamo čitatelje na tiste odstavke v «Spominih» Ivana Regenta, ki te dogodke precej obširno obravnava. Na strani 54 piše Ivan Regent v svoji knjigi med drugim, da «stranka, kakršno je po mnenju dr. Tume hotel ustanoviti dr. Mandič.. se je nujno morala spoprijeti s socialnimi demokrati... in končno zdrsniti na raven stavkolomstva». Na strani 72 pa Ivan Regent piše, da so leta 1911 od socialističnih občinskih svetovalcev za podporo 15.000 kron Legi Nazionale glasovali trije, in sicer: dr. Puecher, Senigaglia in Cerniutz, «dočim so se trije socialistični svetovalci: Calligaris, Stefano Paulich in Antonio Simonetta glasovanja vzdržali». — Na strani 73 pa Regent piše: «Napako iz leta 1911 so Puecher in ostali socialistični občinski svetovalci popravili leta 1913». Dr. Puecher je namreč v februarju 1913 predlagal, naj občina «ne da podpore Legi Nazionale ali Ciril Metodovi družbi, marveč naj sprejme v svojo režijo vse tri slovenske šole v Trstu in Ricreatorio pri Sv. Jakobu».

K prvi vrsti v 16. poglavju: Giuseppe Piemontese piše na strani 136 v knjigi «Il movimento operaio a Trieste» (izsla v Vidmu leta 1961), da je bilo leta 1884 ustanovljeno «Delavsko podporno društvo» (predsednik Dolenc), na strani 66 pa piše, da so Ucekar Borri, Ruzzier in drugi leta 1894 ustanovili «Lega Sociale Democratica», ki se je takoj vključila v «Delavsko socialistično stranko v Avstriji», medtem ko Rudolf Golouh navaja v svojih spominih na strani 24, da je bila leta 1896 ustanovljena Jugoslovanska socialna demokratična stranka; Ivan Regent pa piše v svojih «Spominih» (str. 40), da je leta 1902 postal član «tržaške sekcije Jugoslovanske socialno demokratične stranke»; znano je, da je prav v Trstu začel leta 1898 izhajati list «Rdeči prapor» kot glasilo te stranke, prejšnje glasilo stranke «Delavec» pa se je iz Ljubljane preselilo v Trst že leta 1897. Družba C.M. pa je bila ustanovljena leta 1885.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst